

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА БЕЛА ЦРКВА
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА**

Председник Скупштине Општине:

Број:

Дана:

Борис Ђурђевић

**ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ
БЕЛА ЦРКВА**

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ - НОВИ САД

Е - 2199

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

ДИРЕКТОР

Смиљка Протић, дипл.инж.арх.

Перица Манојловић, дипл.инж.саоб.

Нови Сад, новембар 2008. година

**НАЗИВ
ДОКУМЕНТАЦИЈЕ:** ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

НАРУЧИЛАЦ: СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ: Владица Максимовић

**НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ
ПЛАНА:** ЈП Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад
Железничка 6/III

ДИРЕКТОР: Перица Манојловић, дипл.инж.саоб.

Е – БРОЈ: 2199

**ОДГОВОРНИ
ПЛАНЕР:** Смиљка Протић, дипл.инж.арх.

СТРУЧНИ ТИМ: Смиљка Протић, дипл.инж.арх.
Љиљана Јовичић Малешевић, дипл.екон.
Милко Бошњачић, инж.геод.
Бранислав Вукадиновић, дипл.инж.саоб.
Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Зорица Санадер, дипл.инж.електр.
Славица Пивнички, дипл.инж.пејс.арх.
Тамара Зеленовић Васиљевић, дипл.биол.
Драгана Дунчић, дипл.прос.планер
Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
мр Оливера Добривојевић, дипл.прос.планер
Ангелина Богојевић, дипл.инж.арх.
Оливера Његомир, дипл.мат.
Теодора Томин Рутар, дипл.прав.
Злата Хома Будински, геод.техн.
Радојка Мишић, арх.техн.
Драгана Матовић, оператер
Душко Ђоковић, копирант

**КОНСУЛТАЦИЈЕ
И САРАДЊА:** Петар Хома, дипл.инж.хидро.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД.....	1
I. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ.....	4
1. ОБУХВАТ И ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	4
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА.....	5
3. РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ И МЕЂУОПШТИНСКА САРАДЊА	15
4. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ СА ОЦЕНОМ, ОГРАНИЧЕЊА И ПОТЕНЦИЈАЛИ ПОДРУЧЈА	17
4.1. Положај.....	17
4.2. Природни услови.....	18
4.3. Становништво	25
4.4. Привредне делатности.....	28
4.5. Просторни развој, мрежа насеља и организација јавних служби	39
4.6. Инфраструктурни системи.....	42
4.7. Заштићена природна добра.....	49
4.8. Непокретна културна добра	50
4.9. Заштита животне средине.....	53
II. ПРЕДЛОГ ОСНОВНИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА РАЗВОЈА ...	55
1. ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА.....	55
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА	56
III. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ПРАВИЛА КОРИШЋЕЊА, УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА.....	62
1. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА.....	62
2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ	63
3. РАЗВОЈ ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	63
3.1. Пољопривреда	64
3.2. Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и лов	67
3.3. Индустрија	68
3.4. Туризам	70
4. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА, ФУНКЦИОНАЛНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА И РУРАЛНА ПОДРУЧЈА	74
5. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ.....	75
6. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ.....	77
6.1. Саобраћајна инфраструктура	77
6.2. Водопривредна инфраструктура	79
6.3. Енергетска инфраструктура	79
7. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА	83
8. ЗАШТИТА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	86
9. КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ	87
10. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	88
11. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ ..	89
12. ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ И КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА.....	91

IV ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА	94
1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА ОПШТИНЕ	94
2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА И ИЗГРАДЊЕ У АТАРУ	96
3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА У ОКВИРУ ГРАЂЕВИНСКОГ РЕОНА НАСЕЉА ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА	120
4. ОСНОВЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА	139
5. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ КОМПЛЕКСА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ	140
V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	141
1. ЛИСТА АКТИВНОСТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА.....	141
2. ЛИСТА ПРИОРИТЕТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА	143
3. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПЛАНА.....	145
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА	146
VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	147

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ред. број	Назив карте	Размера
Реферална карта 1.	Намена простора	1 : 50 000
Реферална карта 2.	Мрежа насеља, функција јавних служби, туристички локалитети и инфраструктурни системи	1 : 50 000
Реферална карта 3.	Природни ресурси и рурална подручја заштите животне средине и природних и културних добара	1 : 50 000
Карта 4.	Намена простора, мрежа насеља, функционална усмереност, јавне службе, инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природна и културна добра (синтезна карта)	1 : 50 000

Списак карти, слика и графика

Карте:

- Карта 1.** Просторни план Републике Србије - Положај насеља и општине Бела Црква у Републици Србији (иза стр. 4)
- Карта 2.** Положај општине Бела Црква у оквиру Специјалног резервата природе Делиблатска пешчара (иза стр. 8)
- Карта 3.** Положај општине Бела Црква у саобраћајној мрежи АПВ (стање 2008.) (иза стр. 18)
- Карта 4.** Просторне целине и основне категорије коришћења земљишта (иза стр. 92)

Слике:

- Слика 1.** Региони укључени у програм Србија-Румунија (стр. 15)
- Слика 2.** Прегледна геолошка карта Војводине (стр. 18)
- Слика 3.** Хидрогеолошка карта Војводине (стр. 21)
- Слика 4.** Сеизмолошка карта за повратни период од 200 год. (стр. 22)
- Слика 5.** Педолошка карта за општину Бела Црква (стр. 24)

Графикони:

- Графикон 1.** Кретање укупног броја становника у центру општине и осталим насељима 1948. и 2002. (стр. 26)
- Графикон 2.** Кретање укупног броја домаћинстава у центру општине и осталим насељима 1948. и 2002. (стр. 27)

На основу члана 21. став 2. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 47/2003 и 34/2006) и члана 78. Статута општине Бела Црква ("Службени лист општине Бела Црква", број 3/02 и 4/03), Скупштина општине Бела Црква на седници одржаној дана 03.10.2008. године доноси:

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

УВОД

Изради Просторног плана општине Бела Црква до 2025. године приступило се на основу Одлуке о изради Просторног плана општине Бела Црква до 2025. године ("Службени лист општине Бела Црква", број 5/05), чији је саставни део Програм за израду Просторног плана општине Бела Црква.

Прву фазу израде планског документа, у складу са Законом о планирању и изградњи, представља Стратегија развоја планског подручја, која је верификована од стране Комисије за планове дана 25.12.2006. године и представља полазну основу за израду Предлога просторног плана општине Бела Црква.

Приликом израде **Просторног плана општине Бела Црква**, као и претходно урађене **Стратегије просторног развоја** основе су биле:

- интерпретације резултата анализе постојеће документације за планско подручје по различитим областима;
- опис стања, потенцијала и ограничења на планском подручју;
- предлог основних и посебних циљева;
- предлог основних правила коришћења, уређења, заштите и развоја планског подручја;
- правила за уређење простора за који није предвиђена израда урбанистичког плана.

Израда овог документа представља континуитет у планирању, јер је за простор општине Бела Црква рађен Просторни план 1986. године.

Правни основ за израду Просторног плана је:

Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" број 47/03 и 34/06), којим је прописано да се "Просторни план општине доноси за подручје општине", и Правилник о садржини и изради Планског документа ("Сл. гласник РС", бр. 60/2003).

Просторно планска решења усклађена су са:

- Просторним планом Републике Србије ("Службени гласник РС", број 13/96),
- Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 62/2006),
- Законом о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95),
- Законом о рибарству ("Службени гласник РС", бр. 35/94, 38/94 и 101/05),
- Законом о шумама ("Сл. гласник РС" бр. 46/91, 83/92, 54/93, 60/93, 54/96 и 101/05),
- Законом о ловству ("Службени гласник РС", бр. 39/93, 44/93, 60/93, 8/94, 10/94 и 101/05),
- Законом о водама ("Службени гласник РС", број 46/91, 53/93 и 54/96),
- Законом о јавним путевима ("Службени гласник РС", број 101/05),
- Законом о железници ("Службени гласник РС", број 18/05),
- Законом о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 84/04),
- Законом о телекомуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/03 и 36/06),
- Законом о геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр. 44/95),
- Законом о рударству ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 85/05, 101/05 и 34/06),
- Законом о републичком сеизмолошком заводу ("Службени гласник РС", бр. 71/94),
- Законом о туризму ("Службени гласник РС", бр. 45/05),
- Законом о културним добрима ("Сл. гласник РС", бр. 71/94),
- Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04),
- Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04),
- Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04),
- Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04),
- Законом о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 37/88 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05),
- Законом о заштити од елементарних и других већих непогода ("Службени гласник РС", бр. 20/77, 25/85, 27/85, 6/89, 52/89, 53/93, 67/93, 10/94, 48/94 и 101/05),
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07);
- Уредбом о утврђивању водопривредне основе Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 11/2002),
- као и другим законима и прописима који регулишу услове за коришћење и изградњу у простору.

У овај План уграђене су смернице и стратешка опредељења из следећих докумената Владе Републике Србије:

- Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 21/2007)
- Стратегија развоја малих и средњих предузећа и предузетништва у Републици Србији 2003-2008 године (РС, Министарство за привреду и приватизацију, 2003.).
- Стратегија развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 91/06)
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 59/06)
- Стратегија развоја пољопривреде Србије ("Службени гласник РС", бр. 78/05)
- Одлука о стратегији "Основни правци технолошког развоја АПВ" ("Службени лист АПВ" бр.4/07)
- Стратегија развоја енергетике Савезне Републике Југославије до 2020. године са визијом развоја до 2050. године ("Службени лист СРЈ", бр. 5/97.)
- Стратегија развоја енергетике РС до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 44/05)
- Програм остваривања стратегије развоја енергетике РС до 2015. за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 71/07)

- Стратегија развоја телекомуникација у Републици Србији од 2006. до 2010. године ("Службени гласник РС", бр. 99/06)
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 11/06)
- Национална стратегија управљања отпадом (2005.)
- Стратегија развоја социјалне заштите ("Службени гласник РС", бр. 108/05)
- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 1/07).

Такође, у овај План уграђене су смернице и стратешка опредељења из Програма и смерница ЕУ: IPA, успостављеног регулативом Европског савета 1085/2006. од 17.07.2006, као и из Споразума о формирању Еврорегије Дунав-Криш-Мориш-Тиса (Одлука о регионалној сарадњи Дунав-Криш-Мориш-Тиса ("Службени лист АПВ", бр. 5/2003).

Међународну сарадњу регулишу и следећи документи:

Конвенција о режиму пловидбе на Дунаву ("Службени лист ФНРЈ", бр. 8/1949)

Конвенција о сарадњи на заштити и одрживом коришћењу реке Дунав ("Службени лист СРЈ – Међународни уговори", бр. 2/2003)

Закон о потврђивању Споразума између Савезне владе СРЈ и Владе Румуније о сарадњи у области туризма ("Службени лист СРЈ – Међународни уговори", бр. 6/1996)

У овај План уграђен је и део смерница из Стратегије развоја општине Бела Црква, март 2007. Стратегија је израђена у оквиру програма "Exchange", који је финансиран од стране Европске Уније, а имплементиран од стране Европске Агенције за Реконструкцију.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Обухват Просторног плана општине Бела Црква одређен је површинама територија целих катастарских општина административне општине Бела Црква, укупне површине од 35346,80 ha.

Општина Бела Црква састоји се од двадесет катастарских општина и 14 насеља. Четири катастарске општине подељене су на два или три дела. Насеље Банатска Паланка је у КО Банатска Паланка I, Врачев Гај је у КО Врачев Гај I, насеље Калуђерово је у КО Калуђерово I и Кусић у КО Кусић I.

Табела 1. Површине катастарских општина (РГЗ, 2006. год.), број насеља и број становника 2002. године на подручју обухваћеном Просторним планом:

Насеља	Површина (ha)	Број становника
Бела Црква	3 869,53	10 675
Банатска Паланка	КО Б.П. I 3 228,83	837
	КО Б.П. II 245,18	
Банатска Суботица	979,74	200
Врачев Гај	К.О. В.Г. I 2 854,91	1 568
	К.О. В.Г. II 283,11	
Гребенац	3 850,19	1 017
Добричево	1 753,19	226
Дупљаја	2 434,29	854
Јасеново	2 970,15	1 446
Кајтасово	3 723,92	287
Калуђерово	К.О. Калуђ. I 966,56	132
	К.О. Калуђ. II 71,97	
	К.О. Калуђ. III 205,91	
Крушчица	2 749,94	989
Кусић	К.О. Кусић I 2 430,86	1 361
	К.О. Кусић II 153,88	
	К.О. Кусић III 567,77	
Црвена Црква	1 789,49	729
Чешко Село	217,28	46
Укупно	35 346,80	20 367

Граница подручја обухваћеног израдом Просторног плана општине Бела Црква (у даљем тексту: План), утврђена је Одлуком о изради Просторног плана општине Бела Црква ("Службени лист општине Бела Црква", број 5/05) и доноси се за подручје општине Бела Црква састављено од 20 катастарских општина. Одлука је саставни део овог Плана.

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Основни плански документ вишег реда је *Просторни план Републике Србије* чије се смернице разрађују плановима нижег реда. Обзиром да се општина Бела Црква налази и у оквиру *Просторног плана подручја посебне намене СРП Делиблатска пешчара* њене ће се смернице уградити и у овај План.

Извод из Просторног плана Републике Србије

У области развоја **становништва** основни циљ је равномернији територијални размештај становништва и његово интензивније обнављање, односно повећање удела млађих популација у миграционим подручјима и подручјима са високим индексом старења, путем комбинованих и усклађених мера демографске политике и политике регионалног развоја.

Просторним планом Републике Србије утврђена је хијерархијска диференцијација **мреже центара и функционалних подручја** на територији АП Војводине. Бела Црква је развијенији градски центар са израженим централним функцијама. Припада *регионалном центру* Вршац и функционалном подручју *државног центра Београд*.

Општина Бела Црква се према одредбама Просторног плана Републике Србије, у области **привреде**, налази у појасу интензивног развоја трећег значаја, што ствара добре развојне могућности у наредном периоду (са перспективом да центар општине у будућности постане мали индустријски центар 1000-5000 запослених).

У области **пољопривреде** подручје општине Бела Црква припада ратарско – сточарском макрореону, док мањи источни делови припадају сточарско-воћарско-виноградарском макрореону.

Ратарско-сточарски реон има посебно у условима наводњавања, изванредне потенцијале за вођење економски ефикасне и разноврсне ратарске, повртарске и сточарске производње.

Сточарско-воћарско-виноградарски реон се одликује високом издиференцираношћу начина коришћења пољопривредног земљишта.

Оптималне комбинације производних структура морају се овде заснивати на интензивирању развоја сточарства, са потпунијим искоришћавањем компаративних предности за рентабилну производњу воћа, грождја и дугих специјализованих култура.

У оквиру развоја **туризма** и организације туристичког простора на територији Републике Србије, Просторним планом Републике Србије су утврђене туристичке зоне и регије, као и приоритети развоја туристичке понуде. Општина Бела Црква је сврстана у централну туристичку зону II степена и туристичку регију Делиблатске пешчаре. Основна карактеристика ове зоне и регије је национални ранг, са водећом туристичком активношћу-летња рекреација, док су остале туристичке активности излетничке, наутичке и еколошке, пре свега због свог положаја и природних вредности које је окружују.

Према условима из Просторног плана Републике Србије, основни циљеви коришћења и уређења **шума** су:

- Унапређење стања шума (превођењем изданаčkih у високе, мелиорацијом изданаčkih шума и реконструкцијом деградираних високих шума и заштитом шума у свим фазама развоја),
- Повећање површина под шумама.

Пошумљавање се може спровести на земљиштима VI, VII и VIII бонитетне класе пољопривредног земљишта, у оквиру јаловишта, у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница и у оквиру изворишта вода.

Основни правци развоја **ловства** према Просторном плану Републике Србије су:

- Повећање бројности популације ситне и крупне дивљачи, нарочито аутохтоних и економски највреднијих врста (јелен, срна, дивља свиња),
- Побољшање структуре (полне и старосне) популације крупне дивљачи и квалитета трофеја и
- Очување ретких и угрожених врста.

Просторни план Републике Србије је својом концепцијском разрадом **саобраћајне инфраструктуре** простор општине Бела Црква обухватио у три вида саобраћаја (друмски, железнички и водни).

Концепт развоја пограничних простора у региону Банат, дат у оквиру Просторног Плана Републике Србије, делом се односи и на простор општине Бела Црква. У домену **друмског саобраћаја** Просторни план Републике Србије на простору општине Бела Црква планира у домену друмског саобраћаја успостављање нове трасе државног пута I реда–магистралног пута М-7.1. Уљма–Стража-Бела Црква (обилазница) ка граници Румуније и Украјини. У оквиру ПП Републике Србије дати су и правци пружања државних путева II реда–регионалних путева ка Вршцу и Ковину, тј Панчеву и Смедереву.

У домену **железничког саобраћаја** на простору општине Бела Црква планирана је реконструкција и модернизација железничке пруге Уљма – Бела Црква са могућношћу имплементације индустријских колосека према исказаним захтевима, са жељом да у будућности дође до афирмације овог вида саобраћаја у остварењу превоза.

У домену **водног саобраћаја** ПП Републике Србије планира интензивније коришћење пловног пута канала Нови Бечеј – Банатска Паланка, као и пловног пута реке Дунав при превозу масовних роба чак и уз интегрално повезивање.

Према Просторном плану Републике Србије коришћење и заштита вода и **водопривредна инфраструктура** подручје општине Бела Црква припада јужнобанатском регионалном систему, који ће захватати подземне воде из изворишта код села Стража, из локалних изворишта и регионалног Ковин – Дубовац.

Заштита од спољних високих вода није трајно решена на рекама Нера и Караш, на нашој територији државе.

Услови и смернице које се односе на развој **енергетске инфраструктуре** на основу Просторног плана Републике Србије односе се на:

- рационално коришћење и штедњу необновљивих ресурса, штедњу произведене енергије и стимулација примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштити животне средине;
- изградња 400 kV далековода Дрмно – Кикинда у области система основне преносне електроенергетске мреже, који ће делом бити и на територији општине Бела Црква;
- коридоре основних инфраструктурних система и правила коришћења земљишта у зонама ограничења.

Подручје општине Бела Црква, према одредбама ПП Републике Србије, у смислу коришћења енергетских извора (нафта, гас), припада перспективној и високо перспективној зони.

Развој и унапређење **телекомуникационог система** у Републици реализоваће се у складу са просторно-функционалном територијализацијом Републике, а на основу утврђених генералних планова развоја појединих ималаца система веза. Ради

ефикаснијег и бржег развоја, као и ангажовања свих потенцијалних извора финансирања, приступиће се даљој демонополизацији телекомуникационог система, изградњи нових капацитета, као што су оптички каблови, где год је то могуће, економски оправдано и у интересу Републике, а посебно код изградње транспортне мреже и магистралне кабловске дистрибутивне мреже.

У погледу осигурања простора за потребе телекомуникационог система потребно је осигурати простор за коридоре за телекомуникационе каблове дуж нових и постојећих путева, а посебно оних који се поклапају са магистралном мрежом. Такође, потребно је осигурање простора за РР везе.

У области **заштите природних добара**, према Просторном плану Републике Србије утврђују се:

- Циљеви заштите посебних природних вредности,
- Циљеви заштите биодиверзитета и
- Посебни циљеви

Регионални приоритет заштите природних добара има интензивна заштита водних токова, обалних подручја, заслањених терена и подручја са аутохотним шумама.

У смислу **заштите непокретних културних добара** за ово подручје важе основни циљеви, начела и мере заштите утврђени Просторним планом Републике Србије.

Основни циљеви заштите непокретних културних добара су:

- очување темеља и материјалне баштине националне културе и других култура које су се развијале на тлу Републике Србије;
- организовано развијање свести о значају културног развоја за живот и рад данашњих и будућих генерација, као битног предуслова за очување националног идентитета;
- реинтеграција непокретних културних добара у савремени животни простор Републике.

Просторни план Републике Србије, према мерама **заштите животне средине** за подручје општине Бела Црква, у контексту квалитета вода истиче проблем загађивања подземних вода јужног Баната (у смислу водоснабдевања и заштите вода), које су посредно угрожене прекограничним загађењем вода реке Дунав.

Најизразитије «увезено» загађивање вода на територију општине Бела Црква долази из Румуније где су воде Нере и Караша далеко испод захтеване класе и налазе се у IV категорији вода. Воде Дунава се загађују из горњег слива, али и из Србије и Румуније такође. Овај проблем према ПП Републике Србије неопходно је решавати са оним земљама поддунавског слива из којих долазе загађења, укључујући и контролу разлога зашто се не спроводе договори из Дунавске конвенције и осталих докумената.

Према мерама заштите животне средине у насељима, њиховој околини и другим просторима, Бела Црква се налази у четвртој категорији где су изражена загађења од прехрамбене и текстилне индустрије, великих сточних фарми, зоне интензивне пољопривреде... У овој групи су локалитети малих загађивача.

У смислу просторне диференцијације, општина Бела Црква се налази у Посавско подунавској зони, у којој је неопходно испоштовати следеће циљеве заштите животне средине у складу са ППР Србије: ревитализација површинских копова, гасификација насеља, решавање проблема комуналних отпадака...

Извод из Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Делиблатска пешчара.

У области **демографског кретања** основни циљ је успоравање процеса депопулације подручја и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације.

Развој и уређење мреже насеља

Функционално подручје општине Бела Црква обухвата следећа насеља распоређена у функционалне подцелине:

- примарно сеоско насеље Кајтасово за задовољење основних потреба здравствене заштите и основног образовања гравитира Гребенцу, као центру заједнице насеља, док примарно сеоско насеље Дупљаја гравитира Јасенову, због близине и досадашње ослоњености на ово насеље;
- Гребенац и Банатска Паланка са Старом Паланком, као центри заједнице насеља, гравитирају Врачев Гају који је локални центар и има висок степен опремљености.

Просторни развој и уређење руралних подручја

Развој села обухвата:

- интегрисање села у социјални, привредни и културни развој;
- повезивање села у систем насеља и комуникација са центрима вишег реда (ревитализацијом постојеће и изградњом нове инфраструктуре);
- интегрисани развој и уређење села и атара;
- активирање локалних развојних потенцијала сеоског подручја заснованих на домаћинству/газдинству као основној производној и социо-културној категорији на селу.

У **области привреде** посебни циљеви су везани за утврђивање стратегије развоја подручја компатибилне са основним циљевима заштите, развоја и унапређења природног комплекса (заштићени делови природе).

Према Уредби, у СРП Делиблатска пешчара на простору под режимом заштите I степена забрањена је свака делатност (активност), осим научних истраживања и контролисане едукације. На подручју режима II и III степена забрањује се изградња индустријских и других објеката чији рад и постојање могу изазвати неповољне промене квалитета земљишта, воде, ваздуха, живог света и лепоте предела, односно извођење радова који могу нарушити морфолошке и хидролошке карактеристике терена и интегритет простора.

Развој **пољопривреде** на заштићеном природном добру треба ускладити са установљеним режимом заштите.

Пет катастарских општина са подручја општине Беле Цркве третиране су ППППН СРП Делиблатска пешчара и то: Гребенац, Дупљаја, Кајтасово, Врачев Гај и Банатска Паланка.

Смернице развоја пољопривреде, на земљишту ван режима заштите подразумевају:

- чување површина и плодности пољопривредног земљишта упоредо са предузимањем целовитих и ефикасних мера очувања других природних ресурса за потребе дугорочног развоја;
- потпуније искоришћавање компаративних предности појединих подручја за економски рационалну производњу здравствено безбедне хране, како за домаће тржиште, тако и за извоз;
- стварање услова за обнову, опстанак и развој породичних пољопривредних газдинстава на подручјима која су захваћена процесима депопулације;
- подстицање ситних пољопривредних газдинстава у правцу повећања робности путем интензивне производње поврћа, воћа, грожђа, лековитог биља и других производа;
- брзи развој сеоских подручја кроз развојне програме и пројекте са "чистим технологијама";
- побољшање бонитетне структуре обрадивих површина строгом и делотворном заштитом најплоднијих земљишта од преузимања у непољопривредне сврхе.

У просторној организацији **туризма** на подручју обухвата Плана, на основу стратешких приоритета за развој одређених облика туризма издвојене су туристичке зоне, туристичке просторне целине и туристички локалитети.

- Подунавска туристичка зона
- Белоцркванска туристичка зона

На основу сагледавања природних и антропогених потенцијала, који условљавају могуће облике туризма, издвојени су туристички локалитети, који се на овом подручју могу сматрати туристичким локалитетима *примарног значаја*. То су:

- *Стара Паланка* – овом локалитету посебну предност дају водни потенцијали – Дунав, Нера, Канал ДТД, Лабудово окно, што подручје чини изузетним за развој свих облика туризма везаних за воду: наутички, риболовни, спортски туризам. Стара Паланка има природне предиспозиције за развој транзитног туризма везаног за водни саобраћај, што подразумева формирање пристана за путничке бродове и марине.
- *Белоцркванска језера* – локалитет погодан за развој излетничког, спортско-рекреативног и манифестационог туризма. Језера се наслањају на урбано ткиво Беле Цркве и својим потенцијалом на комплементаран начин употпуњују туристичку понуду СРП Делиблатска пешчара.

Локалитет *секундарног значаја* је:

- *Подручје долине Караша*, са насељима Кајтасово, Гребенац и Дупљаја своје потенцијале заснива на близини Загајичких брда и Думаче, Канала ДТД, Малог песка и излетишта Кременак и бара Замфира, где је могуће развијати спортски, риболовни, излетнички, рекреативно-боравишни, еко туризам.

Саобраћајна инфраструктура

Концепт ПППН СРП Делиблатска пешчара само једним делом има релевантног утицаја на будући концепт саобраћајних манифестација на простору општине Бела Црква и он се односи на све појавне облике саобраћаја.

ПППН СРП Делиблатска пешчара својим саобраћајним решењем у домену друмског саобраћаја иницира свеобухватни развој овог простора кроз формирање нове саобраћане матрице, која ће да задовољи све захтеве за транспортом на високом нивоу саобраћајне услуге.

ПППН СРП Делиблатска пешчара у домену железничке инфраструктуре планира реконструкцију и модернизацију железничких пруга у оквиру рационалног економског улагања у реконструкцију и очекиване добити током експлоатационог периода, с тим да се потенцира развој овог вида превоза код превоза масовних роба и интегралног транспорта.

Водни саобраћај је заузео сигнификанто место у оквиру саобраћаја у ПППН СРП Делиблатска пешчара и то као један врло важан сегмент будућег привредног, а нарочито туристичког развоја овог простора. Развој водног саобраћаја на простору општине Бела Црква односи се пре свега на развој путничког и робног саобраћаја, кроз изградњу појединих капацитета пристаништа за путничке бродове, као и капацитета наутичког туризма–марине за све структуре чамаца са потребним пратећим садржајима у Старој Паланци.

Водни саобраћај на овом простору треба да доживи афирмацију кроз потенцијале међународног пловног пута реке Дунав, али и пловних канала из система ДТД. Овде се нарочито истиче корелација привредног развоја свих насеља уз ове водне путеве.

Ваздушни саобраћај није директно присутан на овом простору, али све транспорте (путнички и карго) ће задовољавати капацитети овог вида превоза, у Вршцу и Београду.

Водопривредна инфраструктура

На подручју обухвата Плана развијаће се вишенаменски системи, којима се интегрално решавају проблеми коришћења и заштите вода, уређења водних режима и одбране од поплава:

1. регионални системи за обезбеђивање вода највишег квалитета, за насеља и оне индустрије које захтевају воду тог квалитета,
2. регионални системи за коришћење, уређење и заштиту речних вода (тзв. речни системи), којима се подмирују остали корисници, и уређују и штите воде.

Снабдевање водом највишег квалитета оствариваће се развојем регионалних система, из којих ће се снабдевати највећи број насеља и само они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета.

У перспективи могуће је пребацивање одређених количина воде са Годоминско-Шалиначког изворишта у Јужно-банатски регионални систем, као и коришћење вода Дунава (непосредно или упуштањем у подземље) уколико исте имају одговарајући квалитет.

До изградње регионалног система за цело подручје, насеља на подручју обухвата Плана ће се и надаље снабдевати водом из локалних изворишта, уз неопходне реконструкције и доградње система (бунари, резервоари, црпне станице).

У циљу заштите вода, у насељима ће се развијати сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Туристички локалитети и центри ће проблем одвођења отпадних вода решавати преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање или ће се отпадне воде евакуисати у бетонске водонепропусне септичке јаме, које ће се периодично празнити аутоцистернама, ангажовањем надлежне комуналне организације, а садржај одвозити на депонију.

Енергетска инфраструктура

Минералне сировине

Овим Планом се утврђује да се у СРП Делиблатска пешчара у режимима заштите I и II степена све бушотине за експлоатацију минералних сировина морају затворити (ликвидирати). У границама СРП Делиблатска пешчара забрањује се изградња истражних и контурно истражних бушотина (нафта, природни гас). Ван граница СРП дозвољени су истражни радови одосно изградња истражних и контурно истражних бушотина, на одобреном истражном простору од надлежног Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине.

Експлоатација лежишта шљунка уз ток реке Нере и даље ће се наставити. До проширења или отварања нових копова, земљиште ће се користити у пољопривредне сврхе.

Гасоводна инфраструктура

Дефинисани коридори, заштитни појасеви и зоне енергетске инфраструктуре представљају стратешку вредност у правилном газдовању, уређењу и коришћењу простора, као и заштити самих техничких система.

Природни гас је еколошки најчистије (спречава се загађење ваздуха) и најекономичније фосилно гориво, које се једноставно и лако транспортује до потрошача. Након почетних инвестиционих улагања у изградњу гасоводне инфраструктуре, коришћење природног гаса ће одмах почети да оправдава почетна инвестициона улагања, што ће се одразити на побољшање животног стандарда и квалитета живота, као и на очување природе и животне средине.

На подручју обухвата Плана планира се:

Гасоовод	Дужина	Пречник	Капацитет
разводни гасовод за насеље Врачев Гај	3 km	4"	2500 m ³ /h
разводни гасовод за насеље Дупљаја	1 km	3"	800 m ³ /h
разводни гасовод за насеље Гребенац	3 km	3"	800 m ³ /h
разводни гасовод за насеље Кајтасово	1,5 km	3"	800 m ³ /h

Коришћење алтернативних облика енергије ће знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природе и животне средине.

Постојећа и планирана енергетска инфраструктура ће омогућити:

- развој Подунавске туристичке зоне;
- развој Белоцркванске туристичке зоне и Општине;
- развој свих привредних субјеката на овом простору;
- побољшање животног стандарда и квалитета живота и заштите животне средине.

Нафтоводна инфраструктура

На подручју обухвата Плана планира се изградња Паневропског нафтовода чија коначна траса није дефинисана јер предстоји израда прединвестиционе студије нафтовода од границе Румунија - Србија до Трста, кроз Србију¹. Све активности на избору трасе будућег Паневропског нафтовода потребно је ускладити са Уредбом, уз поштовање прописаних активности у зонама заштите и овим Планом.

Лежишта природног гаса, нафте и подземне воде

На предметном подручју планирају се истражни радови од стране Предузећа НИС Нафтагас-Нови Сад, истражни простор бр. 5070.

По истеку истражног права, НИС-Нафтагас је у обавези да поднесе нови захтев у ком мора да, у оквиру ових граница, дефинише приоритетна подручја за даља истраживања у знатно суженијим границама.

Бушотине

Изградња низа истражних и контурно истражних бушотина на већ дефинисаном истражном подручју, вршиће се ван граница СРП Делиблатска пешчара.

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте, гаса и геотермалне воде (сабирни системи, приступни путеви и сл.) вршиће се на овим истражним односно експлоатационим просторима ван СРП Делиблатска пешчара.

Коришћење алтернативних облика енергије

У наредном планском периоду потребно је стимулирати развој и коришћење алтернативних облика енергије као што су енергија ветра, геотермална енергија, биомаса, биогас, сунчева енергија, чиме би се знатно утицало на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Електроенергетска инфраструктура

У потпуности ревитализовати преносну мрежу у циљу квалитетног и сигурног напајања.

Предвиђена је изградња следећих објеката преносне мреже:

- Далековод 400kV Дрмно-Кикинда
- Далековод 110kV Рудник Ковин-Бела Црква

¹ Подаци добијени од Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине АП Војводине

Телекомуникациона инфраструктура

За квалитетно одвијање телекомуникационог саобраћаја потребно је изградити спојне путеве уз све главне и локалне путне правце оптичким кабловским везама. Систем преноса треба да се одвија преко аутоматских дигиталних централа довољног капацитета, које треба поставити у свим насељима. За свако домаћинство обезбедити по један директан телефонски прикључак, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике. У свим насељима и туристичким локалитетима, потребно је изградити примарну и секундарну кабловску мрежу.

Изградњом антенских система и базних станица мобилних телекомуникација на локацијама Мраморак, Делиблато, Гај, Дубовац, Банатска Паланка, Врачев Гај, Гребенац и Шушара, омогућити рад овог система на целом планском простору. У свим насељима, за квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала, изградити кабловски дистрибутивни систем (КДС).

Шуме, шумско земљиште и ловна подручја

Према ППППН СРП Делиблатска пешчара на територији катастарских општина општине Бела Црква које су у обухвату овог Плана, површина под шумама је 2768,91ха. СРП "Делиблатска пешчара" се налази на територији КО Гребенац, Кајтасово и Банатска Паланка. Према подацима ЈП "Војводинашуме" ШГ "Банат" из 2004. године укупне површине под шумама и шумским земљиштем у Резервату су 2040,38 ха, највише у III степену заштите.

Према овом Плану, коришћење шума Резервата ће бити усаглашено са режимима заштите. То подразумева мелиорацију, узгој и заштиту постојећих шума уз фаворизовање аутохтоних лишћара.

Планирано је пошумљавање простора ван граница Резервата на шумском земљишту и деградираним површинама и формирање ваншумског зеленила у виду заштитног зеленила уз путеве, канале и у оквиру пољопривредног комплекса. Ветрозаштитно и пољозаштитно зеленило у оквиру пољопривредног земљишта треба да буде формирано на око 2% територије не рачунајући површине које су у саставу СРП-а.

У ловиштима "Делиблатска пешчара", и "Нера" која су делом у обухвату овог Плана, планира се постизање пуног економског капацитета ловишта, повећање бројности и структуре дивљачи, очување ретких и угрожених врста и развој ловног туризма.

На основу ППППН СРП Делиблатска пешчара у оквиру **заштите природних добара** приоритетни циљеви заштите, коришћења и развоја СРП Делиблатска пешчара чији се део налази на територији општине Бела Црква су:

- заштита и праћење стања биљних и животињских врста, њихових популација и станишта,
- управљање популацијама природних реткости,
- очување динског рељефа и разноврсности екосистема и мозаичног распореда животних заједница,
- одржавање травних површина, обнова аутохтоних лишћара и уклањање борова у складу са режимима заштите и
- ревитализација пожаришта.

Део СРП Делиблатска пешчара који је обухваћен овим Планом је зониран кроз тростепени режим заштите.

Режимом I степена заштите су обухваћени простори које треба сачувати као највредније са аспекта заштите природе, II степеном заштите су обухваћени простори на којима је потребно предузимати посебне мере унапређивања, а највећи део површина је у режиму III степена заштите где се омогућава одвијање већине делатности у функцији развоја.

Дозвољене и забрањене активности у зонама режима I, II и III степена заштите су прописане важећом Уредбом о заштити СРП Делиблатска пешчара.

Заштита непокретних културних добара

Услови заштите културног наслеђа односе се на опште одреднице (евидентирани карактеристике-специфичности насеља и локалитета) и посебне услове очувања, одржавања и коришћења, што подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено споменичко својство. Услови заштите односе се на све категорије добара.

Археолошка налазишта

Простор обухваћен Планом у археолошком погледу је неистражен, готово непознат, мада су поједина истраживања показала да постоје трагови насеља из гвозденог доба (X-III век старе ере) и средњег века (XIII-XV век).

Заштита споменика културе вршиће се применом следећих услова и мера:

- сву урбанистичку и техничку документацију радити у складу са условима и мерама заштите утврђеним од стране надлежног завода за заштиту споменика културе;
- за све врсте грађевинских интервенција потребно је прибавити сагласност и услове од надлежног завода за заштиту споменика културе;
- црква са околином подлеже највишем степену заштите кроз примену конзерваторских мера и очување аутентичности, карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера;
- конзерваторско-рестаураторске радове на сликарству могу вршити само овлашћена лица, у складу са Законом о културним добрима;
- споменичка обележја потребно је штитити у изворном облику.

Заштита животне средине

ППППН СРП Делиблатска пешчара, у контексту заштите природних ресурса (вода, ваздух и земљиште), предвиђене су одређене мере и активности, чијом реализацијом ће се зауставити њихова даља деградација, а унапредиће се квалитет животне средине овог подручја.

Предложене мере су:

- унапређење комуналне инфраструктуре у насељима,
- гасификација насеља,
- адекватно одлагање комуналног отпада у складу са правилницима и Националном стратегијом управљања отпадом,
- санација постојећих и дивљих депонија са рекултивацијом, применом биотехничких мера,
- вршење експлоатације минералних сировина уз примену свих мера заштите животне средине у складу са Законом о рударству и условима Завода за заштиту природе,
- адекватно одвођење отпадних вода у насељима, на туристичким локалитетима, у индустријским комплексима...,
- контролисана примена хемијских средстава заштите и агротехничких мера у пољопривреди,
- снабдевање свих насеља водом високог квалитета,
- изградња канализационе мреже у насељима и адекватно одвођење атмосферских вода,
- регулација водотокова Нере, Јаруге и Караша, у оквиру постојећих корита и редовно одржавање канала за одводњавање.

Услови за изградњу објеката, уређење и коришћење простора

Подручје СРП Делиблатска пешчара стављено је под најстрожи режим заштите (I категорија, природно добро од изузетног значаја) и као такво захтева и строге услове за изградњу објеката и уређење земљишта.

У односу на утврђене режиме заштите I, II и III степена, овим Планом се прописују услови за изградњу, уређење и коришћење простора по зонама заштите.

Зона са режимом заштите I степена

На просторима који се налазе у овој зони није дозвољена изградња објеката и инфраструктуре, осим оне која је утврђена овим Планом.

Зона са режимом заштите II степена

Дозвољене су само оне активности у простору које омогућавају унапређење стања и презентацију природног добра. Дозвољава се уређење одморишта за краће задржавање пешака (туриста) са надстрешницама, столовима и клупама. Ови садржаји треба да су урађени од природног материјала.

Зона са режимом заштите III степена

Простори који се налазе у овом степену заштите могу се опремити само оним садржајима који ће омогућити обилазак и краћи одмор у овој зони. То су надстрешнице, столови, клупе за одмор, видиковци (на одговарајућем локалитету са ког се виде веће шумске површине и простори), брвнаре, путокази, колибе за сточаре и друго.

Такође, дозвољено је у овом простору изградити стазе за бицикле, стазе за јахање, пешачке стазе и сличне садржаје, који могу обогатити понуду еколошког и рекреативног туризма.

Грађевинско земљиште

Изградња на грађевинском земљишту у грађевинским реонима насеља у обухвату Плана, одвијаће се према условима утврђеним одговарајућим урбанистичким планом.

Ван грађевинских реона, на територијама катастарских општина у обухвату Плана, могуће је градити:

- објекте у функцији туризма, на локалитетима и просторима предвиђеним Планом;
- објекте у функцији пољопривреде (економија, машински парк, производња сточне хране, рибњаци и сл.);
- објекте локационо везане за сировинску основу и слично;
- узгајалишта дивљачи са пратећим садржајима;
- мање објекте у оквиру воћарско-виноградских зона;
- куће за одмор у оквиру утврђених викенд-зона;
- објекте путне привреде уз саобраћајнице, у оквиру саобраћајних коридора;
- објекте у приобаљу Дунава, Караша, Нере и канала ДТД;
- објекте неопходне за спровођење заштите и коришћења СРП Делиблатска пешчара и других заштићених локалитета;
- објекте везане за заштиту од елементарних непогода;
- објекте у функцији инфраструктурних система;
- и друге објекте за које се Студијом о процени утицаја покаже да немају негативног утицаја на животну средину.

Изградња на туристичким локалитетима, у оквиру викенд-зона и на новопланираним пољопривредним комплексима ће се обавезно вршити на основу урбанистичких

планова одговарајуће регулационе разраде. За остале набројане садржаје, врста урбанистичке разраде зависиће од планиране локације, постојеће опремљености и др.

Изградња ван грађевинских реона насеља вршиће се према условима утврђеним просторним планом општина, у складу са Законом.

У наредном периоду треба искористити веће могућности комплементарног развоја насеља која се налазе у контактної зони СРП Делиблатска пешчара, и из тих разлога извршити одређене просторне реконструкције унутар насеља, базиране на комплетној комуналној опремљености (нарочито насеље Банатска Паланка са Старом Паланком).

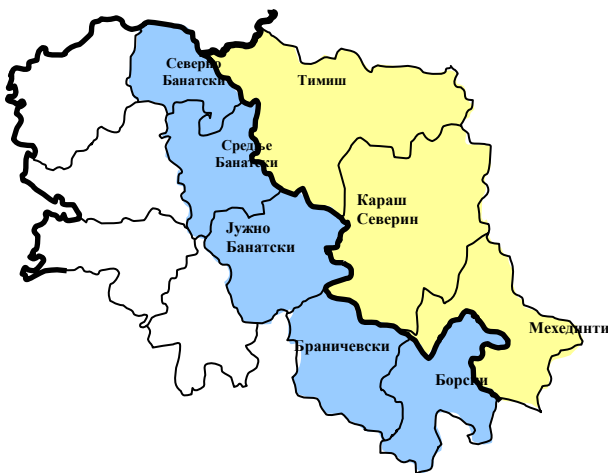
3. РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ И МЕЋУОПШТИНСКА САРАДЊА

У оквиру различитих програма и иницијатива Европске Уније које су покренуте да би се поспешао интеррегионални просторни развој и олакшао приступ Унији кроз усклађивање просторних структура, треба се осврнути на оне у које је Србија већ укључена. То су превентивно VISION PLANET - Стратегија за интегративни просторни развој централно-европског, подунавског и јадранског простора, ESTIA - Европски простор и алтернативе територијалне интеграције, ДУНАВСКА ПРОСТОРНА СТУДИЈА- Регионални и територијални аспекти развоја у подунавским земљама и већ споменута ARGE DONAU-Радна заједница подунавских земаља.

Афирмација Општине у ширем регионалном окружењу захтева ангажовање свих актера у развоју, односно корисника простора, инвеститора, власника некретнина као и јавних служби у Општини. Поред докумената на општинском, покрајинском и републичком нивоу, значајно упориште за остварење развоја пружају и документа, програми и смернице Европске Уније и Уједињених нација.

Остварење развоја и афирмације Општине омогућиће:

- јачање интеррегионалних веза (са Румунијом), као и међуопштинских веза са суседним Општинама, у складу са испољеним економским и социокултурним интересима. Значај сарадње са суседним Општинама је уједно од великог значаја за јачање и афирмацију целог Јужнобанатског региона;

- учешће у различитим програмима Европске Уније, који су покренути да би се поспешао интеррегионални просторни развој. У циљу упрошћавања система спољне помоћи, као и постизања максималних резултата коришћења намењених финансијских средстава, Европска комисија је донела одлуку да све предприступне фондове (Phare, ISPA, SAPARD и CARDS), замени новим предприступним инструментом IPA (Instrument for Pre-accession Assistance), успостављен Регулатором Европског савета бр. 1085/2006 од 17. јула 2006.

Слика 1: Региони укључени у програм Србија-Румунија

IPA садржи пет компоненти:

- 1) Помоћ транзицији и изградњи институција
- 2) Прекогранична сарадња
- 3) Регионални развој
- 4) Развој људских ресурса
- 5) Рурални развој

Нови предприступни инструмент, поред тога што захтева увођење одговарајућих структура за управљање фондовима ЕУ, захтева и одговарајуће финансијске ресурсе из националног буџета који ће подржати пројекте финансиране из IPA.

У Дунавској просторној студији (DANUBE SPACE STUDY) се наглашава неопходност израде интегративне транснационалне просторно-развојне стратегије целокупног Подунавља, која би била кључни инструмент за усаглашавање просторно релевантних активности, јер се дунавски појас сарадње сматра најкохезивнијом споном овог дела Европе. У њој се говори о успостављању дунавских веза (Danubic links) као допуне трансевропским мрежама и промовисању средњих и мањих градова дуж Дунава, који својим потенцијалима, али и развојним стратегијама обећавају (promising cities) и који би били стављени на мапу интернационалних инвеститора.

У оквиру већ споменутог програма ARGE DONAU предложена је сарадња региона и лука дуж Дунава. Намера је да се анализирају развојни импулси који би проистекли из образовања дунавске регионалне мреже. Ови програми дају циљне оквире и развојне смернице како за стратегије развоја, тако и за врло конкретне пројекте. Такође, постоје и следећи пројекти: Пројекат смањења загађења реке Дунав, ДРЕПР и Регионални пројекат Дунав, UNDR.

У оквиру регионалне сарадње јужнобанатских 8 општина урађена је Студија изводљивости за ревизализацију пруге и железничког, путничког и робног саобраћаја у Јужнобанатском округу од Саобраћајног Института;

У припреми је међусуседски програм са Румунијом о реконструкцији међународне железничке пруге Анина-Оравица-Базијаш-Бела Црква у функцији туризма;

У оквиру Програма "Фокус Војводина" реализован је пројекат "Партиципација грађана у локалној самоуправи" у сарадњи са Грађанским пактом за југоисточну Европу и VNG internacional, финансиран од Министарства за иностране послове Холандије. Сарадња са холандском општином Stenveijkerlend је саветодавна у областима које су сличне по природним ресурсима – пољопривреда и туризам, као и у подстицају развоја грађанског друштва.

Међуопштинска сарадња

Простор општине Бела Црква ослања се и повезан је са општинама: Вршац и Ковин. Иако, ове општине припадају јужнобанатском региону не може се рећи да су привредне, просторне, културне и друге интеракције између суседних општина до сада биле на нивоу који може да мотивише даљи развој ширег региона. Неискоришћени потенцијали треба да буду активирани у планском периоду. У планском периоду би требало овакву ситуацију променити, пре свега због заједничких интереса који имају ове општине. Ограничење у функционисању међуопштинских веза са овим општинама представља и Делиблатска пешчара и слаба саобраћајна повезаност због овог природног ограничења.

Особеност повезивања општина Бела Црква и Ковин произилази из чињенице коју представља река Дунав - коридор VII, могућности његовог искоришћавања преко изграђеног друмског моста као основе брзе саобраћајне, привредне и техничке комуникације. Изградња луке и железничког моста преко Дунава код Ковина постаће један од приоритета развоја, регионалног, али и националног значаја.

Утицај Вршца као регионалног центра је значајан у интеракцијама у терцијарном сектору, као и кроз повезаност инфраструктуре и привреде.

Приоритет у будућем заједничком деловању ове три општине може се препознати у заједничкој акцији усмереној ка планирању и уређењу Делиблатске пешчаре као дестинације еколошко-образовног, ловног и орнитолошког туризма (туризма посебних интересовања) - односно акција ка унапређењу овог веома битног простора и пружање садржаја који ће подстаћи одрживи туризам.

Туристичка валоризација Делиблатске пешчаре у регионалном смислу ће бити извршена у току партнерског интегрисања са туристичком понудом Беле Цркве (белоцркванска језера, Стара Паланка на Дунаву).

Бела Црква, Вршац и Ковин имају посебно интерактивне везе у следећим областима:

- коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз максимално ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета;
- развој малих и средњих предузећа која би могла задовољити потребе ширег тржишта;
- координирано дефинисање садржаја и веза општина са коридором 10 и 4;
- разматрање даљег заједничког дугорочног решавања водоснабдевања насеља у општини Бела Црква (са изворишта Стража) и регионалног изворишта водоснабдевања "Ковин-Дубовац";
- трајно или за дужи период решавање проблема депоновања комуналног одпада могућношћу формирања регионалне депоније (донета је Скупштинска одлука о управљању отпадом, што је омогућило сарадњу у регионалном пројекту-МЕГА, на изградњи регионалне депоније са рециклажом отпада у Вршцу. Једна од локација трансфер станица ће бити и у Белој Цркви);
- заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- међуопштинска сарадња са Вршцем у оквиру израде Студије искоришћавања енергије ветра на територији општина Вршац и Бела Цркве, која је у току израде, а финансира се из средстава НИП-а;
- постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- интезивирање инфраструктурне и различите функционалне везе и између великих сеоских насеља могућност развоја појединих комплементарних функција у једним односно другим насељима;
- рехабилитација угледа и значаја ловног туризма;
- коришћење Делиблатске пешчаре као значајне туристичке дестинације;
- стални мониторинг животне средине;
- решавање проблема дивљих депонија.

4. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ СА ОЦЕНОМ, ОГРАНИЧЕЊА И ПОТЕНЦИЈАЛИ ПОДРУЧЈА

4.1. Положај

Општина Бела Црква се налази у југоисточном делу Војводине односно у крајњем југоисточном делу Баната, окружена обронцима Карпата, између Дунава, Караша и Нере. На североистоку, истоку и југоистоку подручје општине граничи се са Румунијом.

На јужној страни територија општине се простире до Дунава, захватајући једним делом и Делиблатску пешчару. На југозападу и западу се граничи са општином Ковин а на северозападу и северу са територијом општине Вршац.

Општина Бела Црква је у непосредном територијалном контакту са општинама Вршац, Ковин, Пожаревац и Велико Градиште према којем природну границу и везу чини Дунав.

Површина територије општине је 353 km² на којој је лоцирано 14 насеља са укупно 20.367 становника (попис 2002.године). Насеља у општини Бела Црква су: Бела Црква, Банатска Паланка, Банатска Суботица, Врачев Гај, Гребенац, Добричево, Дупљаја, Јасеново, Кајтасово, Калуђерово, Крушчица, Кусић, Црвена Црква и Чешко Село. У општини постоји 20 катастарских општина.

Добра саобраћајна повезаност са Вршцем, Ковином, Панчевом, Београдом и Смедеревом, као и гранични прелаз код Калуђерова доприносе да општина Бела Црква има повољан географски положај.

4.2. Природни услови

Геоморфолошке карактеристике подручја

*Извор података: Група аутора, Геолошка карта СР Србије, Р 1 : 400 000
Издавач: Институт за пољопривредна истраживања Нови Сад 1971.
НАПОМЕНА: Карта је векторизована у ЈП "Завод за урбанизам Војводине"
за потребе информационог система о простору АПВ

Легенда

1 Алувијални нанос,Халоцен	13 Горњокредни флиш:конгломерати, пешчари, лапорци,глинци,Креда
2 Типски лес,Плеистоцен	14 Сенон (нерашчлањени),Креда
3 Терасни лес,Плеистоцен	15 Серпентин,Јура
4 Еолски песак,Плеистоцен	16 Дијабази,Јура
5 Шљункови и пескови речних тераса,Плеистоцен	17 Тријаски кречњаци,Тријас
6 Шљункови, пескови, глине,Плиоцен	18 Кристални шкриљци, без гнајсева (старији палеозоик)
7 Лапори, глине, глине са угљем,Плиоцен	19 Гнајсеви,Прекамбрија
9 Церитски кречњаци и пешчари,Миоцен	20 Гранити,Тријас
10 Литотамнијски кречњаци и лапорци,Миоцен	Покривени раседи
11 Глинци са игљем и базални конгломерати,Миоцен	Раседи назначени геофизичким испитивањима
12 Трахит,Миоцен	Граница општине

Рељеф општине Бела Црква са околином је веома изражен. Идући од југозапада према североистоку издвајају се следеће морфолошке целине: Банатска пешчара, јужнобанатска лесна зараван, абразиона тераса панонских седимената, Калуђеровско проширење, лесна тераса, долина Караша, Нере и Дунава.

Банатска пешчара у белоцркванској општини се простира у атарима Банатске Паланке, Дупљаје, Кајтасова и Гребенца.

Банатска пешчара има изразити дински рељеф који се пружа правцем северозапад-југоисток. Међудинске депресије су углавном издужене и прате правац дина.

Јужнобанатска лесна зараван је једна од већих морфолошких целина у Банату. У белоцркванској општини налазе се југоисточни делови Јужнобанатске лесне заравни. Граница је уочљива на југу и њу чини нижа лесна тераса између заравни и долине Нере. На њој се може уочити већи број различитих морфолошких облика (греде, долине, депресије, сурдуци, лесне вртаче, лесне дине, лесни одсеци и лесни прегиби).

Абразиона тераса се налази у источном делу општине на висини од 210-231m. Издужена је у правцу запад-исток. Састављена је од језерских седимената а дисецирана је многобројним поточним долинама.

Калуђеровско проширење захвата крајњи источни део општине.

Лесна тераса у општини Бела Црква не представља јединствену морфолошку целину. Састављена је од флувијално-песковито-глиновитих серија и еолског песка, што значи да припада типу акумулативних тераса полигенетског порекла.

Долина Караша је веома интересантна морфолошка целина, која се завршава на подручју белоцркванске општине, где има и највећу ширину око 5km. Усечена је у лесу, песку и језерско-глиновитом материјалу. У морфолошком погледу у долини Караша могу се издвојити алувијална раван, односно инундациона раван и речне терасе.

Долина Нере се простире у јужном делу белоцркванске општине и припада типу композитних долина. Она је заравњена и састављена од песковито-иловасте серије и наслага шљунка.

Последња морфолошка целина на простору општине Бела Црква је долина Дунава која има карактеристике панонске долине, са много ада, мањим падом и великом ширином.

У погледу геолошког састава на простору белоцркванске општине издвајају се насlage квартарних седимената, терцијарних наслага, мезозојске и најстарије палеозојске формације.

Минералне сировине и хидротермални потенцијали

Према подацима Покрајнског секретаријата за енергетику и минералне сировине право на истраживање има само ЈП "Белоцрквански водовод и канализација" а право на експлоатацију минералних сировина нема ни једно правно лице.

И. Истражно право има:

1. ЈП "Белоцрквански водовод и канализација" – Бела Црква

- локалност: "Стража"
- истражни простор бр. 5089
- решење бр. 115-310-00072/2005-02 од 25.05.2005.
- решење издао: Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине
- минерална сировина: подземне воде
- границе истражног простора су:

Ознака тачака	X	Y
Тачка – 1	4981000	7523000
Тачка – 2	4981000	7528000
Тачка – 3	4983000	7528000
Тачка – 4	4983000	7523000

II. Лежишта минералних сировина у експлоатацији – без валидне документације у смислу Закона о геолошким истраживањима и Закона о рударству

1. Циглана "2. Октобар" – Јасеново

- лежиште: "Старо Позајмиште"
- потврда о резервама бр. 115-310-00180/2003-02 од 18.12.2003.
- решење издао: Покрајински секретеријат за енергетику и минералне сировине
- минерална сировина: опекарска глина
- границе истражног простора су:

Ознака тачака	X	Y
Тачка – 1	4976500	7524600
Тачка – 2	4975600	7525500
Тачка – 3	4975800	7525600
Тачка – 4	4976500	7525200

2. ДД "Војводина пут" - Панчево

- лежиште: "Кусић-Врачев Гај"
- потврда о резервама бр. 310-02-334/93-04 од 27.04.1994. (према одредбама члана 38. Закона о геолошким истраживањима рок важења потврде је истекао 01.05.1999. године)
- решење издао: Министарство рударства и енергетике
- минерална сировина: шљунак

Лежиште тренутно није у експлоатацији, али су у протеклом периоду практично откопане све отворене резерве. Расположиви ресурси се процењују на више стотина милиона кубних метара. Перспективност: велика.

3. АД "Шљункара" – Бела Црква

- лежиште: "Бела Црква"
- потврда о резервама бр. Поднет захтев Комисији за оверу резерви 10.12.1004.
- минерална сировина: шљунак, кварцни песак

Без обзира што се експлоатација минералних сировина из ових лежишта за сада одвија без валидне документације, мишљење овог Секретаријата је да ова подручја, додуше у знатно суженијим границама, и у будућем просторном плану треба резервисати за експлоатацију минералних сировина, јер се на њима заснива опстанак изграђених капацитета као и егзистенција запослених у овим предузећима/компанијама.

Остале минералне сировине

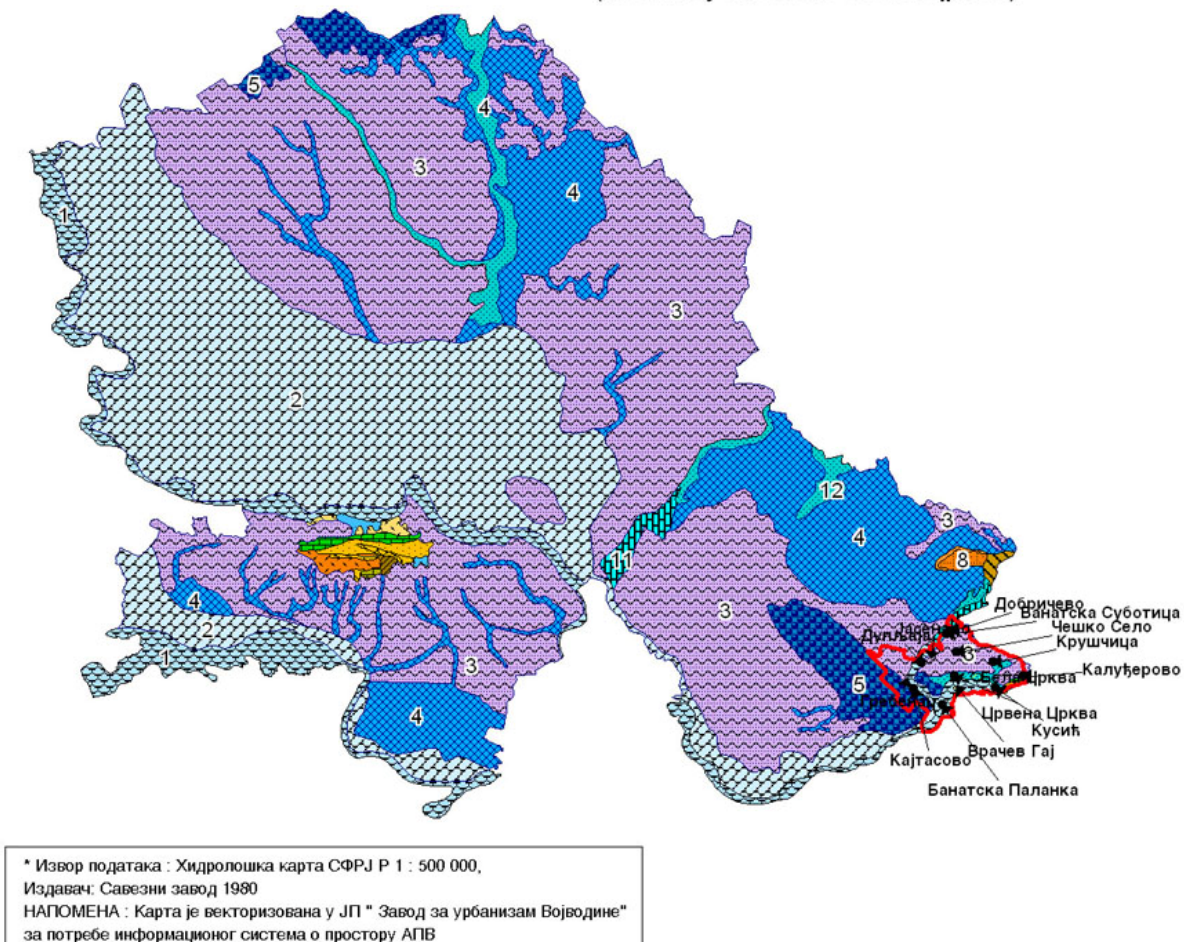
Поред напред наведеног активног истражног простора на подручју СО Бела Црква, у протеклом периоду су регистроване и истражене појаве: кварцних пескова, опекарских глина.

Ове појаве, изузев појаве кварцних пескова на потесу *Крушчица – Бела Црква*, немају већи економски значај и у Просторном плану СО Бела Црква не предлаже се резервација простора за истраживање и експлоатацију истих.

Хидрографске и хидролошке карактеристике

Територија општине Бела Црква у хидрографском погледу гравитира Дунаву преко сливних подручја Нере, Караша и канала ДТД. Њено богатство у водама је изузетно по количини и квалитету. Алувијалне равни река карактерише богатство површинских и подземних вода, док је лесна зараван сиромашна водама и практично се не одводњава вештачким каналима – системима. Кретање нивоа подземних вода у великој мери је условљено променом водостаја у Дунаву и осталим рекама и каналима.

Хидрогеолошка карта Војводине * (положај општине Бела Црква)

Легенда

1 Шљунковите алувијалне насlage	13 Глине, пескови, шљункови, пешчари, конгломерати, лапорци и кречњаџи
2 Песковите алувијалне насlage	14 Глине, лапоровите глине, песковите и шљунковите глине
3 Лес и песковити лес	15 Лапори у смењивању са песковима и шљунковима
4 Лесовидни седименти	16 Кречњаџи, плочасти и танкослојевити, лапорци и лапоровити кречњаџи
5 Еолски пескови	17 Кречњаџи и доломити у смењивању
6 Конгломерати, пешчари,	18 Дациџи, андезити, порфири, базалџи, и дијабази
7 Зелени шкриљџи и амфиболити	
8 Гнајсеви, микашиџи, лептиколџи	
9 Аргилошиџи, филџи, пешчари и конгломерати	
10 Серпентинџи и перидотџи	
11 Алувијални пескови, местимично заглињени	
12 Ситнозрни пескови	
	Граница општине

Подземне воде

Праћење и регистравање нивоа подземних вода врши се систематски на преко 94 пијезометрија и 6 бунара.

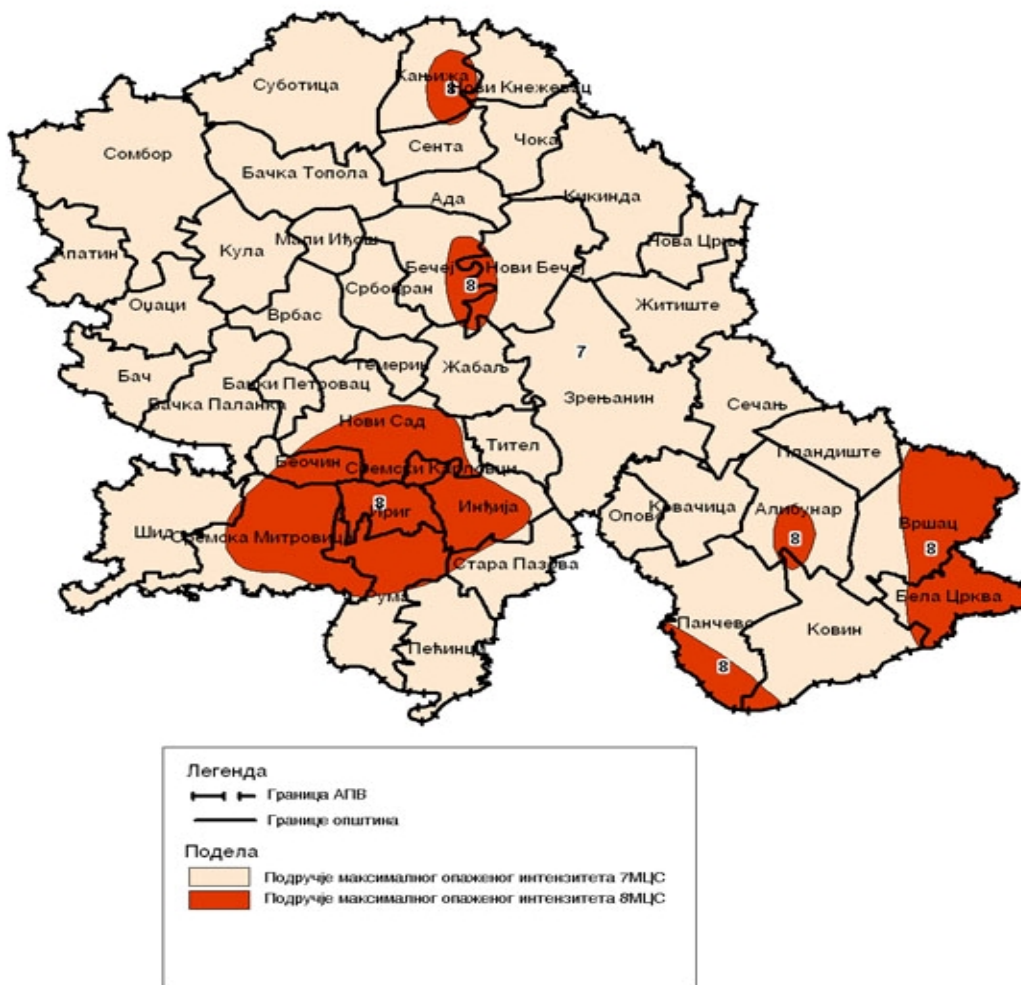
Брањене терене највише угрожавају подземне воде на простору обухваћеном дренажним системом "Нера-Караш-Кајтасово" због уџицаја режима спољних површинских вода из Дунава, Нере и канала ДТД. Изграђени насипи штите простор од спољних вода, али је процес филтраџије под уџицајем разлике нивоа спољних вода и вода у дренажном систему сталан $-4,0$ m. Такође, су богати подземним водама простори Делиблатске пешчаре и алувијон реке Нере.

Најзначајнији природни потенцијал општине Бела Црква је такорећи неограничена количина квалитетне сирове воде у рекама, каналима и у првој фреатској издани у алувионима река Дунав, Караш и Нера.

Сеизмика

У погледу сизмичности, према карти макросеизмичке рејонизације за повртани период од 200 година, подручје општине Бела Црква налази се у зони са могућим интензитетом земљотреса од **8⁰MCS**, те су нужне пасивне и активне мере заштите од трусних померања.

СЕИЗМОЛОШКА КАРТА
ЗА ПОВРАТНИ ПЕРИОД ОД 200 ГОДИНА *

*Извор података: Сеизмолошка карта
за повратни период 200 год. , Р 1 : 1 000 000
Издавач: Заједница за сеизмологију, СФРЈ , Београд, 1987 год.

НАПОМЕНА :Карта је векторизована у ЈП Завод за урбанизам Војводине
за потребе информационог система о простору АПВ 2006. године

Климатске карактеристике

Сагледавање климатских елемената на простору општине Бела Црква, извршено је на основу података са најближе метеоролошке станице у Вршцу, добијених од стране Хидрометеоролошког Завода у Београду за период од 1991.-2006.

Температура ваздуха – Средња годишња темепература ваздуха износи 11,9°C при чему је најхладнији месец јануар са средњом темепературом ваздуха -0,9 °C а најтоплији август са 22,5 °C. Апсолутно максимална температура ваздуха забележена у периоду од

1991.-2006. износи 39,6°C а апсолутна минимална -25°C при чему апсолутна годишња амплитуда износи 64,6°C средњи датуми првог и последњег дана са мразом са минималном температуром ваздуха <0°C се јављају од 16.10 до 16.04.

Влажност ваздуха – Просечна релативна влажност ваздуха за посматрани простор износи 70,3%, највећа је у периоду децембар-јануар 81,1%-81,4% а најмања у августу 62,6%.

Облачност и осунчаност – Средња годишња вредност облачности износи 52%. Облачност опада од зимских ка летњим месецима. Средњи број ведрих дана чија средња дневна облачност није виша од 20% просечно годишње износи 72 дана, а број облачних дана при средње дневној облачности од 80% је већа од броја ведрих дана, а износи просечно годишње око 89 дана.

Осунчавање је у тесној вези са облачношћу. Према подацима, највећа просечна месечна вредност осунчаности је у јулу 296,6 часова, а најмања у децембру 58,3 часова. Просечна годишња вредност сијања сунца је 2178,1 час или око 6 часова дневно те је дужина осунчавања задовољавајућа.

Падавине – Просечна годишња количина падавина која се излуче над овим простором износи 638,2 mm, са максимумом у јулу 85,8 mm и минимумом у марту 26,9 mm. Посматрано по годишњим добима, највиша вредност талога се излучи током лета 226,2 mm а најмање током зиме 112,2 mm. У вегетационом периоду распоред падавина је повољан јер падне око 55% укупне годишње суме. Апсолутна дневна максимална висина падавина износи 189,7 mm, док укупан број дана са падавинама у току године просечно износи 122,3 дана најмање у августу 7,7 дана а највише у децембру 11,6 дана. Број дана са падавинама у облику снега просечно годишње се јавља 23,9 дана, док се снежни покривач задржи у просеку 26,9 дана.

Ветровитост – У структури годишње учесталости доминирајући су ветрови из правца југ-југугоисток-југоисток са просечно 113%, док су најслабије заступљени ветрови из источног и истокјугоисток правца са просечно 18,5%. У погледу просечних брзина, највећу брзину имају такође ветрови из југоисточног 8 m/s, југјугоисток 6,3 m/s и јужног правца 3,6 m/s.

Просечно годишње учешће тишина износи 166%. Број дана са олујним ветром (јачине 8 и више бофора) у просеку годишње има 60 дана.

Педологија

Општина Бела Црква има веома хетерогену педолошку слику, са чак 22 врсте и подврсте земљишта, од којих се нека не могу пронаћи нигде у Војводини, осим на овој територији.

По својој заступљености издвајају се смонице и то: смоница са терцијарним глинама 17,33% и смоница са терцијарним глинама огањачена 16,38%, од укупне територије општине. Смонице преовлађују и источном делу општине Бела Црква, док су у осталим деловима општине доста измешани педолошки типови.

Смонице спадају у теже и тешке глинуше. У доба киша честице смонице знатно набубре и смањују пропустљивост, а за време суша обично се скупе и отварају врло дубоке вертикалне пукотине. И поред тешког механичког састава и малог удела хумуса, смонице имају релативно високу потенцијалну плодност у условима примене савремених агротехничких мера.

По површинама које обухватају могу се још издвојити алувијална земљишта и то: алувијално забарено земљиште 12,79%, алувијално песковито земљиште 6,65% и алувијално иловасто земљиште 4,19%. Ова земљишта су заступљена дуж водотокова.

Алувијална земљишта настала су као продукт таложења речних наноса и готово по правилу имају значајне производне потенцијале. Међутим ако су при том забарена, ова чињеница може знатно да умањи производне капацитете алувијума.

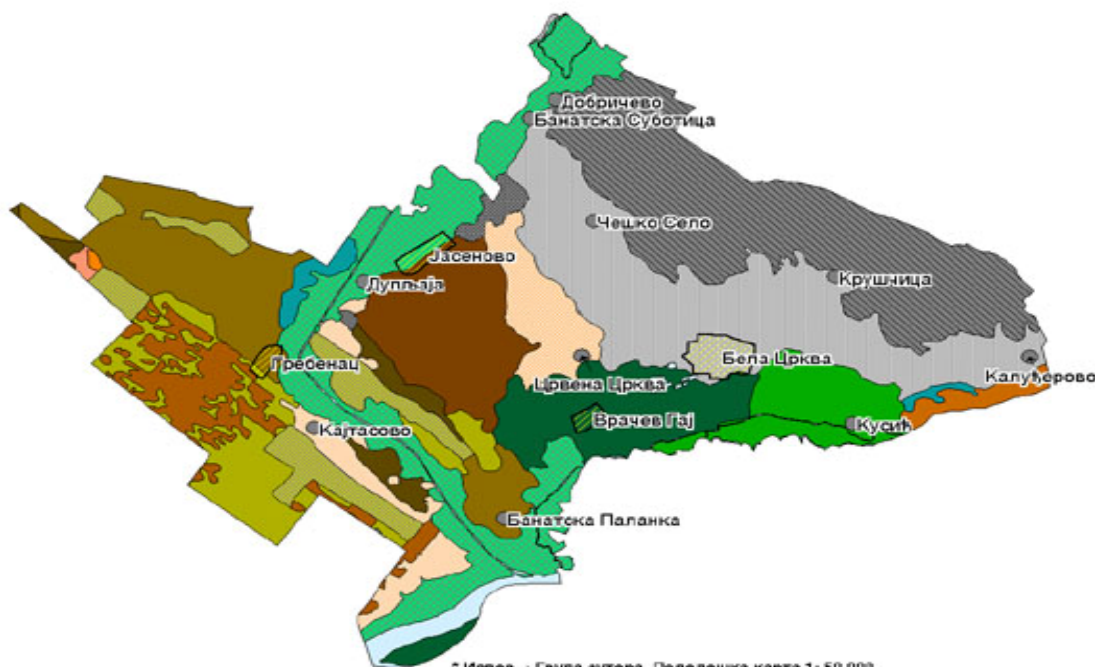
Значајне површине обухватају и различити типови чернозема, који се простиру у централним и западним деловима општине, обухватајући укупно нешто преко 20% (20,43%) територије општине.

Черноземи спадају (и то готово сви од реда) у најпродуктивнија и најпожељнија пољопривредна земљишта Панонске низије и велика је штета што у општини Бела Црква обухватају релативно мале површине.

Близу 15% територије захватају различити облици песковитог земљишта, хетерогених особина и пољопривредне вредности.

Сва остала земљишта обухватају неупоредиво мање површине.

Педолошка карта за општину Бела Црква

* Извор : Група аутора, Педолошка карта 1: 50 000, издавач: Институт за пољопривредна истраживања, Нови Сад 1971.
НАПОМЕНА : Карта је векторизована у ЈП Завод за уобичајен Војводину за потребе информационог система о простору АПВ 2006. године

Легенда

- 2 Иницијално зем. на песку и местимично живи песак
- 6 Антропогенизовани посак
- 11 Смеђе степско зем. на песку - иницијално
- 12 Смеђе степско зем. на песку - слабо развијено
- 13 Смеђе степско зем. на песку - развијено
- 14 Смеђе степско иниц. зем. и јако песковити чернозеи
- 15 Чернозем карбонатни на лесном платоу
- 16 Чернозем карбонатни на лесној тераси
- 23 Чернозем огањачени
- 27 Чернозем на песковитом лесу
- 28 Чернозем песковити на лесу
- 29 Чернозем иловасто-песковити на лесу
- 35 Сиволика на терцијерним глинама
- 36 Сиволика на терцијерним глинама огањачена
- 37 Гањача
- 46 Алувијално песковито зем.
- 47 Алувијално иловасто земљиште
- 49 Алувијално забарено зем.
- 57 Алувиј. - делув. зем. карбонатно и бескарбонатно
- 67 Ритска црница карбонатна песковита
- 72 Ритска црница бескарбонатна
- 87 Рено, јевсра, барс и мочваре

Тип	Површина_ка	Процент
2	2,133.77	05.87
6	1,665.26	04.53
11	1,503.76	04.13
12	26.36	00.07
13	59.7	00.16
14	1,053.43	02.90
15	0.64	00.00
16	2,483.36	06.83
23	1,163.31	03.20
27	2,619.27	07.20
28	659.35	01.84
29	602.7	01.65
35	6,306.03	17.33
36	6,959.35	18.33
37	378.91	01.04
46	2,419.1	06.65
47	1,625.12	04.19
49	4,653.95	12.79
57	343.48	00.94
67	31.57	00.09
72	236.38	00.65
87	655.68	01.80

4.3. Становништво

Анализа демографског развоја насеља општине Бела Црква извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1948-2002. године.

Општина Бела Црква припада подручјима са просечном густином насељености од 50-74 становника на 1 km², што сврстава ову општину међу 20 општина у Војводини са најређом насељеношћу.

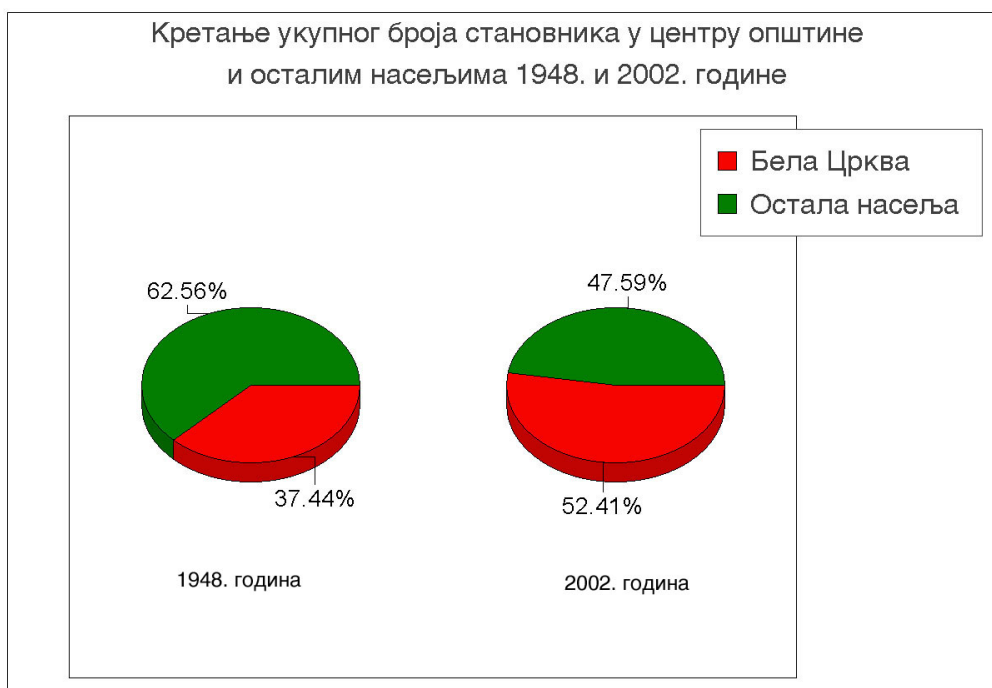
Према последњем попису становништва 2002. године, у 14 насеља општине Бела Црква живи 20367 становника, а у центру општине живи 52,4% становника. Концентрација становништва у општинском центру повећала се за 15% од пописа 1948.године до данас.

Дистрибуција становништва према величинским категоријама ових 14 насеља указује да је просечна популациона величина 1455 становника, а да девет од четрнаест насеља има мање од 1000 становника. Најмање насеље је Чешко Село са само 46 становника.

Кретање укупног броја становника

Насеља	Година пописа							Прос.стопа раста	
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1948/02	1981/02
Бан.Паланка	1323	1334	1245	1166	1095	976	837	-0,85	-1,29
Бан.Суботица	516	536	505	479	372	282	200	-1,77	-3,00
Бела Црква	9428	9803	10722	11084	12317	11429	10675	0,23	-0,68
Врачев Гај	2203	2200	2250	2145	2040	1872	1568	-0,63	-1,26
Гребенац	2127	2173	2129	2040	1893	1608	1017	-1,38	-3,00
Добричево	368	414	408	334	306	265	226	-0,91	-1,45
Дупљаја	1173	1190	1174	1165	1152	1026	854	-0,59	-1,44
Јасеново	2030	2159	2333	2108	2062	1927	1446	-0,63	-1,70
Кајтасово	503	490	494	459	424	350	287	-1,04	-1,88
Калуђерово	435	410	348	249	200	170	132	-2,23	-2,00
Крушчица	1936	1926	1738	1478	1279	1186	989	-1,25	-1,23
Кусић	2057	2059	1912	1808	1622	1545	1361	-0,77	-0,84
Црвена Црква	887	901	855	817	842	799	729	-0,36	-0,69
Чешко Село	193	179	163	118	86	58	46	-2,69	-3,02
Укупно	25179	25774	26276	25450	25690	23493	20367	-0,39	-1,11

Анализа кретања укупног броја становника општине Бела Црква, за период од 1948-2002. године, указала је на тренд пада укупног броја становника, по просечној годишњој стопи од - 0,4%. Посматрано по насељима сва насеља бележе пад укупног броја становника, осим општинског центра. Међутим, од Пописа 1981. год. популациона величина перманентно опада у свим насељима, а најизраженије у Чешком Селу, Банатској Суботици и Гребенцу.

У анализираном периоду дошло је до погоршања виталних карактеристика популације (негативан природни прираштај, пад стопе фертилитета), уз константно присутан негативан миграциони салдо.

Анализа структура становништва по великим добним групама указује на повећање контингента старог становништва, јер 50,8% популације општине чини старије средовечно и старо становништво, са високим индексом старења.

Радни контингент (жене 15-59 год. и мушкарци 15-64 год.) чини 63,9 % укупне популације. Укупан број активних лица је 9090 (највећи број активних је у примарним делатностима), а општа стопа активности 44,6. Искоришћеност радног контингента је 69,8 %. Од укупне популације општине 19,2% је пољопривредно становништво, од чега је 61,9% активно пољопривредно становништво.

Лица са личним приходом чине 18,7 % укупне популације општине, а издржавана лица 36,3 % укупне популације. Коефицијент издржаваности (однос издржаваних лица и броја активних) је 0,81.

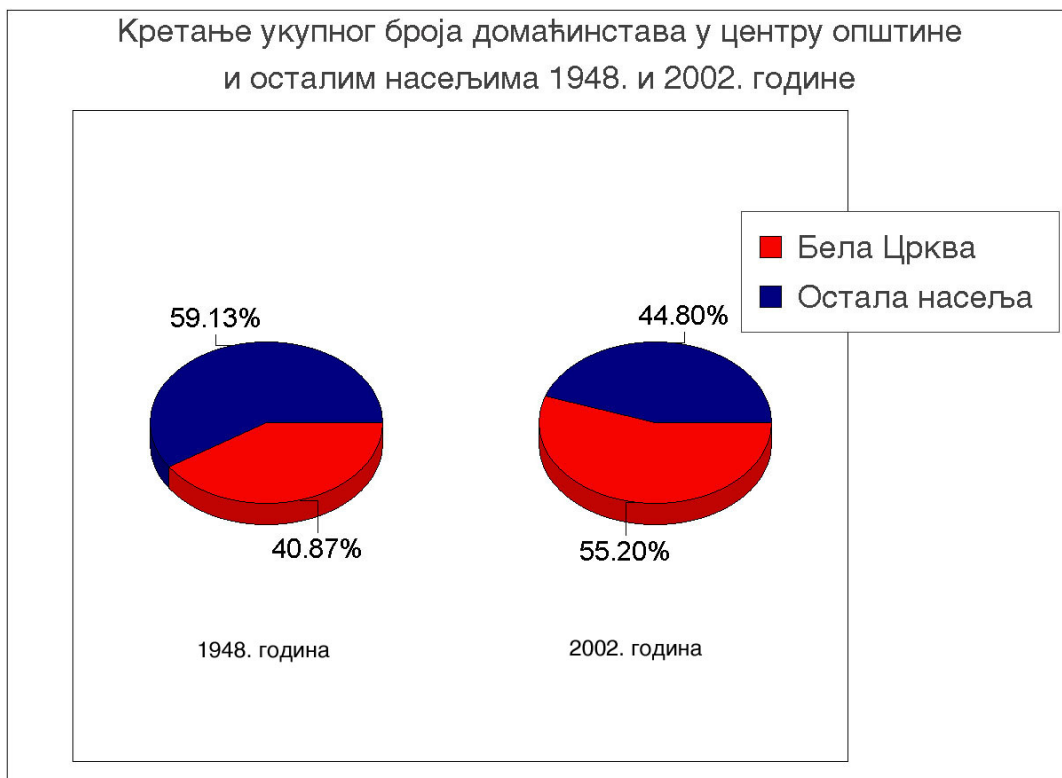
Анализа образовне структуре становништва је релативно повољна. У популацији старијој од 10 година 3,1 % је неписмено становништво. Анализа образовне структуре становништва према школској спреми показује да четвртину становништва старијег од 15 година чини становништво без школске спреме и незавршеног основног образовања.

Од становништва старијег од 15 година највеће учешће има становништво са завршеним средњим (34,9%) и основним образовањем (28,7%), а кад се томе дода становништво са завршеним вишим и високим образовањем то је 70,3 % анализираног контингента.

Кретање укупног броја домаћинстава је у анализираном периоду (1948-2002.год), имало тренд веома благог пораста, а од Пописа 1981.год. има тенденцију перманентног пада. Просечна величина домаћинства опадала је од 3,8 до 2,9 чланова по домаћинству, као последица процеса раслојавања домаћинстава.

Број домаћинства

Насеља	Година пописа							Прос.стопа раста	
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1948/02	1981/02
Бан.Паланка	297	316	303	296	289	252	227	-0,50	-1,16
Бан.Суботица	122	123	119	108	104	83	83	-0,72	-1,08
Бела Црква	2733	2801	3156	3392	3949	3836	3899	0,66	-0,06
Врачев Гај	516	539	568	556	575	516	479	-0,14	-0,87
Гребенац	551	556	556	527	499	426	340	-0,90	-1,84
Добричево	105	111	110	87	82	76	78	-0,55	-0,24
Дупљаја	306	301	314	316	349	288	262	-0,29	-1,37
Јасеново	530	577	680	617	612	567	504	-0,09	-0,93
Кајтасово	126	125	126	116	110	100	89	-0,65	-1,01
Калуђерово	121	111	102	67	76	64	61	-1,28	-1,05
Крушчица	480	486	485	463	434	358	338	-0,65	-1,20
Кусић	519	513	502	495	459	441	436	-0,32	-0,25
Црвена Црква	236	240	234	222	246	250	251	0,11	0,10
Чешко Село	45	40	42	33	28	19	16	-1,93	-2,70
Укупно	6687	6839	7297	7295	7812	7276	7063	0,10	-0,48

Подручје општине Бела Црква спада у групу емиграционих и депопулационих подручја. У анализираном периоду дошло је до погоршања виталних карактеристика популације (негативан природни прираштај, пад стопе фертилитета), уз константно присутан негативан миграциони салдо. Карактеристике популације општине Бела Црква јасно указују да се становништво налази у стадијуму дубоке демографске старости.

На основу извршене анализе може се **оценити** да је општа демографска ситуација на подручју општине Бела Црква веома неповољна. Демографско пражњење целокупног подручја (нарочито приграничног простора), перманентно опадање укупног броја становника, негативан природан прираштај, неповољна старосна структура и погоршање виталних карактеристика популације, неповољна образовна и квалификациона структура радно способног становништва указују да ће сви аспекти радне снаге представљати проблем и ограничење развоја Општине и да неће доћи до побољшања демографске ситуације у наредном периоду. Зато је неопходно ову неповољну демографску ситуацију бар ублажити и адекватним мерама на нивоу државе

(активна популациона политика) и општине (развојни социјални и привредни програми) створити услове да се задржи становништво, обезбеђењем радних места и подизањем на виши ниво укупних услова живота у насељима општине.

4.4. Привредне делатности

Као основа за анализу досадашњег привредног развоја општине Бела Црква коришћени су подаци Републичког завода за статистику, подаци Одељења за урбанизам, привреду и инспекцијске послове општине Бела Црква, као и резултати извршене анкете мањег броја субјеката планирања (појединачна предузећа, представници МЗ општине Бела Црква и други).

Анализа привредне развијености општине Бела Црква извршена је сагледавањем основних развојних индикатора. Пољопривреда је доминантна привредна грана, с обзиром на обимно и квалитетно земљиште. Поред пољопривреде, носилац привредног развоја је и индустрија. У табелама на страни 30 дат је преглед оствареног народног дохотка 2005. године, по делатностима и облицима својине.

Из прегледа се види да је највећи доходак остварен у пољопривреди, лову, шумарству и водопривреди (68%), затим у прерађивачкој индустрији (око 10%), у производњи и снабдевању електричном енергијом, гасом и водом (око 7%) и подједнако у трговини и саобраћају (око 6,0%). Високо учешће дохотка оствареног у пољопривреди, лову, шумарству и водопривреди у укупно оствареном народном дохотку општине Бела Црква указује да је ова општина изразито пољопривредо подручје (Јужно-банатски округ оставрује око 27%, а Војводина око 22% у овој делатности). Од укупног народног дохотка већина је остварена у приватној својини (85,8%), затим у државној својини (9,4%), у мешовитој (2,5%), у друштвеној својини (2,1%), и у задружној (свега 0,2%). У структури запослених (активно становништво које обавља занимање, Попис 2002.год) од укупно 7074 запослених у примарним и терцијарним делатностима ради по око 41% и око 18% у секундарним делатностима.

Степен привредне развијености одређује се према различитим критеријумима. Један од њих је остварени народни доходак по становнику, као и одређени показатељи за мерење степена развијености (кориговани НД/становнику, број запослених на 1000 становника, промет у трговини на мало по становнику, број телефонских претплатника на 1000 становника) приказани у наредним табелама.

2005. година

	Народни доходак ² по становнику	
	у динарима	ниво РС = 100
Република Србија	123473	100,0
АП Војводина	144598	117,1
Јужно-банатски округ	130856	106,0
Бела Црква	96660	78,3

У оквиру Јужно-банатског округа, коме припада општина Бела Црква, према оствареном народном дохотку по становнику, она је међу неразвијеним. У оквиру Јужно банатског округа издвајају се развијене општине Вршац и Панчево, док су остале општине овог округа приближног степена развијености. По оствареном народном дохотку по становнику 2005. године, од укупно 8 општина, општина Бела Црква је на петом месту. Према овом показатељу општина Бела Црква је испод просека за Јужно-банатски округ, АП Војводину и Републику Србију.

² Обрачунат без ПДВ-а, није упоредив са претходном годином

Степен развијености општине, према одређеним показатељима³ дат је у следећој табели:

	Кориговани народни доходак по становнику		Број запослених на 1000 становника		Промет у трговини на мало/ст.		Број телефонских претплатника на 1000 становника	
	ниво РС=100	ранг	ниво РС=100	ранг	ниво РС=100	ранг	ниво РС=100	Ранг
Република Србија	100,0	-	100,0	-	100,0	-	100,0	-
АП Војводина	117,0	-	97,3	-	131,6	-	94,4	-
Општина Б.Црква	73,3	71	64,7	112	28,5	146	73,2	124

Вредности мерних индикатора развијености општине Бела Црква 2005. године, показују да је општина Бела Црква на 71 месту од 160 општина у Србији без Косова и Метохије, кад је кориговани доходак по становнику у питању. Код осталих показатеља ранг је лошији, нарочито кад је у питању промет у трговини на мало и број телефонских претплатника на 1000 становника.

Према датим показатељима, анализа показује да је степен привредне развијености општине Бела Црква испод просека Републике и АП Војводине.

³ Извор: Показатељи развијености општина, општине у Србији 2005. године – Републички завод за статистику Србије

1. Корекција народног дохотка (без ПДВ-а) извршена је двогодишњим просеком народног дохотка пољопривреде из 2004. и 2005. године
2. Процена промета трговине на мало, на нивоу општина, урађене су на основу података о укупном износу промета у трговини на мало, (без ПДВ-а) за Републику Србију и процентуалног учешћа појединачне општине у укупном друштвеном производу (без ПДВ-а) трговине на мало као гране.
3. Обрачун коригованог народног дохотка и процене промета у трговини на мало су извршене без ПДВ-а и нису упоредили са ранијим годинама

Народни доходак⁴, по делатностима, 2005.

	Укупно	Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда (сектор А)	Рибарство (сектор Б)	Вађење руда и камена (сектор Б)	Прерађивачка индустрија (сектор Д)	Произв. и снабд. ел. енергијом, гасом и водом (сектор Д)	Грађевинарство (сектор Ђ)	Трговина на велико и мало, оправка (сектор Е)	Хотели и ресторани (сектор Ж)	Саобраћај, складиштење и везе (сектор З)
Република Србија	918732972	156046929	390938	45488735	249401453	17710789	67323353	226919194	16602919	95716030
Војводина	291063478	65222790	350877	29287052	78861604	8478334	13046122	64287755	3085440	20371707
Јужнобанатски округ	40678204	11116367	49071	139649	15592321	3638610	1706223	4463457	450112	2913306
Општ. Бела Црква	1900732	1298860	505	17329	187647	131795	20833	107145	12671	118737

у хиљ. дин

Народни доходак⁴, по облицима својине, 2005.

	Укупно	Друштвена Својина	Приватна својина			Задружна својина	Мешовита својина	Државна Својина
			свега	предузећа	газдинства и радње			
Република Србија	918732972	29653840	695098326	483118626	211979700	6203553	60269246	127508007
Војводина	291063478	9877126	194829929	125753333	69076596	2961980	16232466	67161977
Јужнобанатски округ	40678204	2294744	27022779	15933103	11089676	353514	2130037	8877130
Општина Бела Црква	1900732	39678	1630231	887586	742645	4017	47507	179299

у хиљ. дин

⁴ Без ПДВ

Анализа потребе уређења пољопривредног земљишта комасацијом на територији АПВ, РГЗ Београд, март 2007.

На територији општине Бела Црква уређење пољопривредног земљишта поступком комасације није урађено ни у једној К.О. Према је графички а планови су неажурни, а у неким К.О. у таквом су стању да се не могу користити. Према је из периода 1874-1913. године у стереографској пројекцији.

Општина Бела Црква има 20 К.О. од којих 6 нема грађевинске реоне, а мале су по површини, па се предлаже гашење истих и припајање матичној К.О.

Границе К.О. су изломљене а канал Дунав-Тиса-Дунав и други објекти (изграђени и пројектовани) исекали су К.О. Предлаже се прилагођавање границе К.О. новоствореним условима, а то је могуће урадити у поступку комасације земљишта и премера.

Просторним планом Републике Србије планирано је:

- селективно пошумљавање;
- сточарско-воћарско-виноградарски макрореон;
- изградња магистралног пута М-3;
- микроакумулације;
- неметали - грађевински материјал;
- подручје налазишта нафте веће перспективности.

Просторни план Општине Бела Црква (у припреми) детаљно је разрадио поједине области развоја па је потребно исте реализовати кроз пројекат комасације.

На подручју општине Бела Црква парцеле су врло мале (0,46 ha), посад је мали и разбацан (2,86 ha) па се предлаже уређење пољопривредног земљишта кроз поступак комасације у 20 К.О. и премер грађевинских реона за следећих 12 К.О.: Банатска Суботица, Бела Црква, Врачев Гај I, Гребенац, Дупљаја, Јасеново, Кајтасово, Калуђерово I, Крушчица, Кусић I, Црвена Црква и Чешко Село.

Општина Бела Црква је претежно пољопривредна општина, са око 79,0% пољопривредног земљишта (табела на страни 33).

Њивске културе доминирају и захватају 59,90% укупне територије општине, док у појединим К.О. премашују и 80% (Калуђерово 3, чак 91,67%).

Значајне површине општине су под пашњацима 12,75%, што пружа велике, а за сада недовољно искоришћене могућности развоја екстензивног сточарства, које могу представљати добру допуну развоју пољопривреде на овом подручју.

Такође, нису занемарљиве ни површине под ливадама 3,03%, што такође може допринети бољој валоризацији пољопривредне производње.

Важно је истаћи да општина Бела Црква има 8,77% територије под шумом у чему се нарочито истиче К.О. Кајтасово са 47,35%.

Пољопривреда је одувек представљала најразвијенију привредну активност у општини Бела Црква. Примера ради, 1971. године пољопривреда је запошљавала 65,6% (7.552) активних становника општине Бела Црква и остваривала 56,7% укупног дохотка, у 1981. години 38% (3.633) активних становника и 50% укупног дохотка, док је у 1999. години пољопривреда апсорбовала 31,8% активних становника (2.9139) и учествовала у укупном дохотку општине Бела Црква са 62%. Високом дохотку из пољопривреде највише су допринеле велике обрадиве површине, од којих 61% припада приватном сектору.

Пољопривредна производња, на овом подручју је врло разграната, а заступљена је широка палета производа.

У структури ратарства, као основне пољопривредне гране доминирају следеће културе (у 2000. години):

- а) житарице** (заузимају 61% обрадивог земљишта, односно 12.464 ha), од којих су највише заступљене пшеница и кукуруз.
- б) индустријско биље** заузима 16,8% обрадивог земљишта (3.417 ha), у коме су најзаступљеније шећерна репа и сунцокрет.
- в) повртно биље** (заузима 4,6% обрадивог земљишта, односно 946 ha), у коме је значајна производња: кромпира, пасуља и парадајза;
- г) сточно крмно биље** (заузима свега 3,8% обрадивог земљишта, односно око 779 ha) у коме су најзаступљеније: луцерка и детелина.

У општини Бела Црква воћарство има веома истакнуто учешће, јер брежуљкаста конфигурација и повољне предиспозиције омогућују воћарску производњу на високом нивоу квалитета.

Виноградарска производња у општини Бела Црква је на високом нивоу, не може се поредити са Вршцем, али значајно превазилази све остале општине у окружењу.

Воћарство и виноградарство има значајнији утицај, него што то изгледа на основу статистичких показатеља. Виногради захватају 1,81% укупне површине општинске територије, а воћњаци 1,31%, али показатељи за поједине К.О. су значајно већи, па тако К.О. Бела Црква има 8,83% површине под воћњацима и 6,92% под виноградима, што заједно представља импозантни збир од 15,75%. Удео воћарске и виноградарске производње по осталим К.О. је знатно мањи. У појединим К.О. ипак, виногради су заступљени у нешто већем обиму од других (Црвена Црква, Гребенац, Чешко Село, Врачев Гај), док су површине под воћњацима значајније заступљене у К.О. Врачев Гај 1 и Чешко Село.

Структура коришћења земљишта по категоријама⁵

Кат.општина	Шуме %	њива %	врт %	воћњак %	виноград %	ливада %	обрадиво %	пашњак %	тр-мо	необрадиво %	пољопривре. %	плодно %	неплодно %
Чешко Село	1.1155 0.52	156.4895 72.57	0.1544 0.07	2.4493 1.14	4.2676 1.98	1.5965 0.74	164.9573 76.50	31.6441 4.7316	4.7316	36.3757 16.87	201.3330 93.37	202.4485 93.89	13.1828 6.11
Бан. Паланка 1	382.5185 11.84	825.6287 25.56	0.0000 0.00	0.8064 0.02	10.0076 0.31	85.8072 2.66	922.2499 28.55	313.7981 5.0707	5.0707	318.8688 9.87	1.241.1187 38.42	1.623.6372 50.26	1.606.6244 49.74
Бан. Паланка 2	9.8715 4.03	122.0013 49.76	0.0000 0.00	0.1155 0.05	0.0000 0.00	27.2276 11.10	149.3444 60.91	6.8160 0.0000	0.0000	6.8160 2.78	156.1604 63.69	166.0319 67.72	79.1555 32.28
Бан. Суботица	9.9324 1.01	712.2792 72.70	0.0000 0.00	2.6306 0.27	5.8330 0.60	62.7164 6.40	783.4592 79.97	99.3320 3.3963	3.3963	102.7283 10.49	886.1875 90.45	896.1199 91.46	83.6243 8.54
Бела Црква	31.0717 0.80	2.713.1539 70.11	0.0000 0.00	293.7761 7.59	232.3743 6.00	14.2461 0.37	3.253.5504 84.07	35.7636 0.0000	0.0000	35.7636 0.92	3.289.3140 84.99	3.320.3857 85.80	549.7033 14.20
Црвена Црква	3.3637 0.20	1.426.6396 82.82	0.0000 0.00	1.7077 0.10	39.7426 2.31	5.0203 0.29	1.473.1102 85.52	157.8450 1.2001	1.2001	159.0451 9.23	1.632.1553 94.75	1.635.5190 94.95	87.0312 5.05
Добричево	10.2861 0.59	1.468.1644 83.74	0.3936 0.02	1.4235 0.08	0.7173 0.04	154.7134 8.82	1.625.4122 92.71	26.6681 1.5020	1.5020	28.1701 1.61	1.653.5823 94.32	1.663.8684 94.91	89.3229 5.09
Дупљаја	58.2155 2.50	1.300.7774 55.92	0.0000 0.00	8.1638 0.35	25.7240 1.11	67.4690 2.90	1.402.1342 60.28	563.5040 25.5516	25.5516	589.0556 25.32	1.991.1898 85.60	2.049.4053 88.10	276.7921 11.90
Гребенац	519.7784 13.51	2.202.6007 57.25	0.0000 0.00	6.2511 0.16	115.0467 2.99	41.2819 1.07	2.365.1804 61.47	659.2416 31.3799	31.3799	690.6215 17.95	3.055.8019 79.42	3.575.5803 92.93	272.0040 7.07
Јасеново	74.3170 2.50	2.358.7397 79.44	0.000 0.00	7.3924 0.25	34.5936 1.17	162.6581 5.48	2.563.3838 86.33	151.0117 20.0756	20.0756	171.0873 5.76	2.734.4711 92.09	2.808.7881 94.59	160.5825 5.41
Кајтасово	1.763.2082 47.35	437.8579 11.76	0.0000 0.00	0.2408 0.01	8.6544 0.23	57.9756 1.56	504.7287 13.55	1.194.8333 10.6352	10.6352	1.205.4685 32.37	1.710.1972 45.93	3.473.4054 93.28	250.1565 6.72
Калуђерово 1	55.8771 5.78	662.5406 68.55	0.0000 0.00	4.8011 0.50	6.8979 0.71	118.3566 12.25	792.5962 82.00	78.4552 2.9488	2.9488	81.4040 8.42	874.0002 90.42	929.8773 96.20	36.6866 3.80
Калуђерово 2	0.0000 0.00	38.0835 52.91	0.0000 0.00	0.0000 0.00	0.0000 0.00	32.8920 45.70	70.9755 98.61	0.0000 0.0636	0.0636	0.0636 0.09	71.0391 98.69	71.0391 98.69	0.9403 1.31
Калуђерово 3	2.4548 1.19	188.7555 91.67	0.0000 0.00	1.2459 0.61	0.0000 0.00	11.9787 5.82	201.9801 98.09	0.0000 0.5755	0.5755	0.5755 0.28	202.5556 98.37	205.0104 99.56	0.9041 0.44
Крушчица	43.8999 1.60	2.242.6884 81.55	0.0000 0.00	3.1921 0.12	31.2959 1.14	49.3927 1.80	2.326.5691 84.60	222.0340 0.6413	0.6413	222.6753 8.10	2.549.2444 92.70	2.593.1443 94.29	156.9638 5.71
Кусић 1	53.0080 2.18	1.795.9088 74.01	3.2738 0.13	9.5053 0.39	75.2536 3.10	77.7103 3.20	1.961.6518 80.84	194.8263 0.4805	0.4805	195.3068 8.05	2.156.9586 88.88	2.209.9666 91.07	216.7608 8.93
Кусић 2	5.3516 3.48	74.6944 48.54	6.3610 4.13	0.2700 0.18	0.0000 0.00	14.8664 9.66	96.1918 62.51	10.4745 11.5464	11.5464	22.0209 14.31	118.2127 76.82	123.5643 80.30	30.3195 19.70
Кусић 3	12.7632 2.25	368.0403 64.82	0.0000 0.00	0.0000 0.00	0.0000 0.00	11.9933 2.11	380.0336 66.93	161.7456 0.0000	0.0000	161.7456 28.49	541.7792 95.42	554.5424 97.67	13.2371 2.33
Врачев Гај 1	39.2871 1.38	1.746.0821 61.28	0.0000 0.00	114.5331 4.02	42.8606 1.50	59.7159 2.10	1.963.1917 68.90	557.2666 5.3941	5.3941	562.6607 19.75	2.525.8524 88.65	2.565.1395 90.03	284.1418 9.97
Врачев Гај 2	7.8833 2.78	217.9770 76.99	0.0000 0.00	0.5755 0.20	0.0000 0.00	7.6470 2.70	226.1995 79.90	18.5717 0.0000	0.0000	18.5717 6.56	244.7712 86.46	252.6545 89.24	30.4580 10.76
Укупно за Општину	3.084.2035 8.77	21.059.1029 59.90	10.1828 0.03	459.0802 1.31	633.2691 1.80	1.065.2650 3.03	23.226.9000 66.06	4.483.8314 12.75	125.1932 0.36	4.609.0246 13.11	27.835.9246 79.17	30.920.1281 87.94	4.238.5915 12.06

⁵ Извор података: Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности општина, година података 2006

За развој сточарства постоји значајан простор, јер постојеће могућности нису у довољној мери искориштене.

Кретања у области сточарства (некад значајне пољопривредне гране) су уз веће осцилације, чак у неким гранама позитивна (говедарство и свињогојство), што је имајући у виду кретања у овој области у Војводини и Републици, повољан тренд. Говедарство у општини Бела Црква, у посматраном периоду (1991.-2000) бележи позитивна померања. У општини је у 2000. години регистровано укупно 3.814 грла говеда, односно 16 грла говеда на 100 ха укупне обрадиве површине, што је два пута више него у односу на 1991. годину (1.899 грла, односно 8 на 100 ха укупне обрадиве површине, у Војводини је просечно 13). Свињогојство, такође, бележи позитивна кретања – у 2000. години забележено је 15.614 комада, а у 1991. години 13.003, што је повећање од око 20%; паралелно, повећао се број свиња на 100 ха ораничне површине, тако да је у 2000. износио 76, што је још увек испод војвођанског (96) и републичког просека (121). Насупрот таквих кретања, у овчарству је регистрован велики пад од 29% - са 10.078 комада и 36 оваца на 100 ха пољопривредне површине у 1991.години, у 2000. години је регистровано свега 7.155 укупно, односно 26 оваца на 100 пољопривредне површине. Кретања у области живинарства, за разлику од осталих општина у Војводини, су такође, неповољна. У 2000. години регистровано је 66.726 комада живине, што је смањење у односу на 1991. за 1,7% (67.888).

Повезивањем ратарске, сточарске и воћарско-виноградарске производње са одговарајућим прерађивачким капацитетима који већ постоје на овом подручју, уз доградњу нових, за које се искаже потреба, Бела Црква би се могла сврстати међу најзначајније произвођаче хране у југоисточном Банату. Близина великог потрошачког центра какав је Београд, пружа велике могућности пласмана пре свега свежег воћа и поврћа.

Уз правилну аграрну политику, што пре свега подразумева усмеравање развоја индивидуалног сектора, уз сарадњу са научним институцијама из области пољопривреде, ка што оптималнијој производњи могућој на овом подручју, могу се остварити значајни резултати.

Много је заједничких чинилаца који се поклапају у готово свим општинама, код нас, а који у мањој или већој мери, **ограничавају** пољопривредну производњу. Неки од тих елемената су:

- неповољна полна, старосна, па чак и образовна структура сеоског становништва, које се у највећој мери и бави пољопривредом,
- недовољно добра путна мрежа која отежава пољопривредне делатности и поједина насеља чини изолованим у односу на општински центар и магистралне путне правце,
- застарелост и израбованост пољопривредне механизације,
- уситњеност поседа.

Најзначајнији развојни **потенцијали** општине Бела Црква темеље се управо на пољопривредном земљишту, као на природном ресурсу. Пољопривредна производња као доминантна привредна грана, без обзира на све тешкоће кроз које је пролазила у претходном периоду има велике развојне могућности.

Значајне потенцијале будућег привредног развоја општине представљају:

- земљиште солидног квалитета, које пружа могућности развоја разноврсне пољопривредне производње,
- дуга традиција бављења пољопривредом,
- релативна близина Београда, као значајног потрошачког центра.

Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и ловна подручја

Шуме и шумско земљиште на подручју општине Бела Црква према подацима РГЗ из 2006. год. заузимају површину од 3084,20 ха или 8,77%. Највећи комплекси шума се налазе на територији КО Кајтасово, Гребенац и Банатска Паланка у оквиру СРП "Делиблатска пешчара".

Шумама и шумским земљиштем на територији Општине у површини од 2558,63⁶ ha (део ГЈ "Делиблатски песак" и ГЈ "Думача") газдује ЈП "Војводинашуме", ШГ "Банат", а површином од 142,5⁷ ha уз канале и водотоке (део ГЈ ОКМ ДТД Вршац) ЈП "Воде Војводине".

На територији Општине сем споменутих, налазе се и мање површине под шумама других корисника.

Шуме СРП "Делиблатска пешчара" у оквиру ГЈ "Делиблатска пешчара" обухватају сва три степена заштите. У режиму I степена заштите заступљене су шуме и шумске културе у површини од 4,12 ha. У режиму II степена заштите под шумама и шумским културама је 190,78 ha. Највеће површине под шумама и шумским културама од 1558,6 ha су у режиму III степена заштите.

У оквиру Резервата поред шумских површина и култура издвојене су и површине под састојинама за производњу шумског семена и ловно узгојни центар крупне дивљачи.

Површине под пожариштима, пешчарска и жбунаста вегетација су у режиму III степена заштите, а степска вегетација је у сва три режима заштите.

Шуме Резервата чине високе и изданачке шуме и вештачки подигнуте састојине. Најзначајније су изданачке шуме багрема, храста виргилијана, липе, јасена и ОТЛ. Вештачки подигнуте састојине белог и црног бора су најбројније у режиму III степена заштите.

У оквиру ГЈ "Думача" која је такође у саставу СРП "Делиблатска пешчара" најбројније су изданачке шуме липе и медунца.

Уз ОКМ (основну каналску мрежу) и водотоке су заступљене различите врсте меких лишћара.

Потенцијали и ограничења у оквиру шумског земљишта постоји могућност повећања површина под шумама, а на територији Општине то су и сви деградирани простори и пољопривредно земљиште виших бонитетних класа (VI, VII и VIII), изузетно IV и V класе.

Услед неразвијености мреже ваншумског зеленила и евидентне потребе за његово подизање (смањење удара ветра, поправљање микроклимата у зони насеља и смањење одношења пољопривредног земљишта), мрежу ветрозаштитних и пољозаштитних појасева је могуће формирати уз путеве, канале и на пољопривредном земљишту на целој територији Општине, изузев СРП "Делиблатска пешчара".

Подизањем ваншумског зеленила би се повећао проценат шумовитости на укупној територији Општине.

Ограничење у подизању ових појасева представља статус земљишта које је када се ради о пољопривредном земљишту углавном приватно. Подизање заштитних појасева уз путеве и канале је лимитирано ширином ових коридора, те је за шире појасеве потребно експрописати део пољопривредног земљишта.

Лов

На простору општине установљена су два ловишта: "Нера", ловиште ловачког удружења "Ловац" из Беле Цркве и део ловишта "Делиблатска пешчара" којима газдује ЈП "Војводинашуме". У ловиштима су заступљене врсте крупне и ситне ловне дивљачи.

⁶ Подаци из шумских основа ЈП "Војводинашуме" ШГ Банат, 2005. год.

⁷ Подаци из шумских основа ЈП "Водевојводине", 2002/03.

У ловишту "Делиблатска пешчара" је издвојен ловно узгојни центар за узгој крупне дивљачи "Драгичев хат" чији се део налази на територији општине Бела Црква и "Лабудово окно" - ловно риболовни центар. Драгићев хат је ловни ревер који је ограђен плетеном жицом и служи за узгој јелена – обичног и дивље свиње. Ловни ревер "Лабудово окно" обухвата бројне локалитете уз Дунав као и његове водене површине и служи за заштиту и коришћење бројних врста патке и гуске, заштиту осталих природних реткости и вредности.

Индустрија

У прерађивачкој индустрији је остварено око 10% од укупног народног дохотка, 2005. године (седамдесетих година остварено је око 26%). Носиоци индустријске производње су прехрамбена индустрија, производња камена и песка, производња грађевинског материјала, производња готових текстилних производа, графичка делатност, производња деривата нафте и др.

Анализа просторног размештаја привредних капацитета показала је највећи степен концентрације индустријских капацитета у Белој Цркви и делимично у Јасенову.

Ограничења у развоју привреде Општине огледају се пре свега и у недовољној искоришћености постојећих капацитета, паду производње код извесног броја предузећа, незапослености, престанку рада неких предузећа, успореном процесу приватизације.

Досадашња ограничења у развоју превазићи ће се даљим јачањем пољопривредне производње, прерађивачке индустрије и потстицањем развоја туризма.

Активна улога локалне самоуправе, на основу јасно утврђене развојне стратегије, треба да допринесе интензивирању привредног развоја, а тиме и побољшању услова живота људи општине Бела Црква.

Носиоци развоја привреде општине Бела Црква биће пољопривреда, индустрија и туризам.

Најзначајније **потенцијале** будућег привредног развоја општине Бела Црква чине: повољни услови за производњу здраве хране (квалитетно земљиште, традиција пољопривредне производње), минералне сировине, потојећи капацитети у области примарног и секундарног сектора и др.

Потенцијали планског подручја у области индустрије темеље се на расположивим природним ресурсима и радом створеним вредностима, при чему су основни развојни приоритети динамизирање агроиндустријског комплекса, производња камена и песка, као и даљи развој производње грађевинског материјала, трговине, угоститељства и туризма. Предуслов успешнијег пословања у области индустрије биће пре свега повећање степена искоришћености постојећих капацитета, модернизација и ширење производних програма, подизање квалитета производа као и прилагођавање тржишним захтевима кроз процес реструктурирања. Најважнији елементи националне Стратегије развоја малих и средњих предузећа и предузетништва, а који су релевантни за општину Бела Црква, односе се на развој оних сектора који су способни да значајно подстакну економски развој и повећају запосленост, а то су прерада пољопривредних производа, индустријска производња и туризам. Реализацијом мера Стратегије развоја малих и средњих предузећа и предузетништва у Општини отвориће се већи број радних места, остварити раст зарада и убрзати привредни развој. Имајући у виду укупне и посебне потенцијале општине Бела Црква, а користећи своје компаративне предности, приоритетан правац развоја треба да буде прехрамбена индустрија (као и јачање и развој мањих капацитета за прераду пољопривредних производа) и производња камена и песка (првенствено захваљујући богатој сировинској основи), као и развој малих и средњих предузећа, односно њихово кооперантско повезивање са великим предузећима.

Постоје изузетни потенцијали и за динамичнији развој мале привреде у циљу повећања степена запослености и прихода становништва (прерађивачке делатности, занатство и личне услуге, домаћа радиност). Ширењем структуре и већим улагањем у производне делатности мала привреда може повећати свој утицај на укупан развој општине Бела Црква.

Трговина, угоститељство, занатство

Од укупно оствареног народног дохотка у општини Бела Црква у трговини је остварено око 6%.

Анализа постојећих трговинских капацитета указала је на недовољно развијену мрежу трговинских капацитета, односно, релативно је задовољавајући степен малопродајних објеката за свакодневно снабдевање становништва основним животним намирницама, али и недостају савремени трговински капацитети, нарочито у општинском центру.

У угоститељству је остварено испод 1% од укупно оствареног народног дохотка у општини Бела Црква, што говори да је неразвијено.

Анализа структуре и обима угоститељских објекта показује да они нису заступљени у довољној мери. Потребно је изградити смештајне капацитете, побољшати опремљеност постојећих угоститељских објеката и подићи ниво услуга, с обзиром да планирани развој туризма захтева и адекватне смештајне капацитете, бољу опремљеност и виши ниво угоститељских услуга, уз бољу организацију и повећање обима и квалитета понуде.

Занатство у општини Бела Црква има дугу традицију, али и поред тога није добило значајније место у привреди општине. Број занатлија из године у годину опада. У области занатства и личних услуга послују два предузећа и око стотињак самосталних радњи. Простори распоред занатских капацитета показује да је највише занатлија у општинском центру, док су у осталим насељима недовољно заступљени. Најзаступљеније су занатске услуге у области грађевинарства, у служби човека и домаћинства, а заступљене су и превозничке услуге. Анализа је показала да број и структура занатских услуга не задовољава потребе становника општине Бела Црква.

Туризам

Постојеће природне и антропогене вредности на простору општине Бела Црква пружају могућност развоја ловног, риболовног, наутичког, транзитног, еколошког и спортско-рекреативног туризма. Простор плана има изузетно велике потенцијале за развој туризма, имајући у виду природне ресурсе и богато културно наслеђе. Општина Бела Црква има услове да прерасте у једну од водећих туристичких дестинација у Војводини.

Подунавска туристичка зона је, по разноврсности физичких структура екосистема и испреплетаности постојећих и потенцијалних функција, најсложеније и еколошки најосетљивије подручје. Планом обухваћена просторна целина обухвата део тока Дунава, ритско-мочварни и ливадски простор Лабудовог окна, најнижи део долине Караша, односно канала ДТД, са вредним природним и еколошким туристичким мотивима и одређеним културно-историјским и етнографским наслеђем; рибарско насеље и пристаниште Стару Паланку, са ушћем Нере са веома атрактивним приобалним пејзажом, што омогућава њено вишеструко туристичко вредновање. Водене површине Дунава и богата мочварна вегетација представљају идеално станиште и зимовалиште разних птица и богато риболовно подручје. Ова предеона целина је еколошки добро очувана, вегетацијски и пејзажно мозаична, разноврсна и атрактивна. Главне развојне ослоње чине ловни туризам, привредни и спортски риболов, који се могу организовати и у условима заштићене природе, као и развој наутичког, еколошког и спортско-рекреативног туризма.

Стара Паланка, као старо рибарско насеље, заједно са Банатском Паланком, новијим и већим насељем, представља најперспективнији туристички локалитет овог дела посматраног подручја, иако ни у погледу инфраструктурне опремљености, ни у погледу туристичких садржаја није довољно опремљен. Будући развој и уређење подразумева уређење и проширење пристана за путничке бродове, *изградњу марине* и зимовника за мања пловила, уређење и осавремењавање насеља, изградњу нових туристичких, угоститељских и пословних објеката, са оријентацијом да ово насеље израсте у туристичко-информативни и мали пословно-туристички центар за организовање наутичког, рекреативног, спортско-рекреативног, риболовног и ловног туризма на Дунаву, Нери, каналу ДТД (од места где се река Караш спаја са Каналом) и на југоисточном делу Делиблатске пешчаре.

Долина Караша представља малу и узану просторну целину каналисане реке, од њеног ушћа у Дунав до села Дупљаја. Ниски део морфолошки је преобликован праволинијским облицима Канала, са издигнутим и пошумљеним обалама и бројним испресецаним меандрима напуштеног речног корита. Средишни и нешто виши делови (Ледине, Мали песак, атари села Кајтасово, Гребенац и Дупљаја) припадају ниској Пешчари. Због морфолошких, хидрографских и вегетацијских одлика ово подручје представља стимулативан тип предела за рекреативни боравак, излете, лов и спортски риболов на Каналу, спортове на води. Поменута села су недовољно уређена и комунално опремљена, али представљају велики потенцијал за развој сеоског туризма, чиме би се употпунила туристичка понуда ове просторне целине.

У оквиру *Белоцркванске туристичке зоне* најзначајније туристичке локалитете чине седам белоцркванских језера, долина реке Нере и општински центар Бела Црква, са својим културно-историјским наслеђем и другим вредностима.

Комплекс Белоцркванских језера обухвата седам језера различите величине, груписаних на релативно малом простору, југозападно од Беле Цркве. Налазе се на доста деградираном и делимично изграђеном простору, међусобно нису повезана, а само два су уређена. Овај локалитет је потенцијално погодан за формирање панонског етно-села, као и спортско-рекреативног туристичког центра, са локалним, регионалним и ширим значајем за интегрисање и функционално повезивање највећег дела туристичке понуде ове зоне.

Смештајне капацитете чине: туристичко насеље "Језеро", хотел "Турист", бунгалови "Оаза", приватни пансиони, смештај у домаћој радиности и ауто-кампови на Главном и Врачевгајском језеру.

Као **основни проблеми**, а тиме и **ограничења**, везана за развој туризма могу се издвојити следећи:

- Основни ограничавајући фактор бржег развоја туризма је неодговарајућа материјална база, при чему се мисли на капацитет и квалитет смештајних објеката.
- Туристичка презентација вредности потенцијалних туристичких локалитета, као што су Делиблатска пешчара и Стара Паланка, непотпуна је и недовољна. Организованост подразумева утврђивање политике развоја, носилаца и пропагандно-информативних акција (издавање публикација, проспеката и водича, организовање водичке службе и др.).
- Спортско-рекреативни објекти не задовољавају потребе туриста. Како је основни циљ већине посетилаца долазак у природу ради задовољења рекреативних потреба, то је неопходно према њима подесити опремање и уређење простора.

4.5. Просторни развој, мрежа насеља и организација јавних служби

Географски положај, настанак и развој насеља⁸

Насеља белоцркванске општине имају дубоку прошлост. Она су се најпре јављала као повремена, а са наступом неолитске културе настала су стабилна и стална насеља. Од тада су она верни пратилац људског друштва до данашњих времена у овоме делу богате и прелепе банатске равнице. Сигурно да су у време њиховог формирања пресудну улогу имали природни фактори (рељеф, земљиште, вода, клима, вегетација), док су друштвени услови (историјски, административни, политички, економски и др.) касније утицали на физиономију, развој, опстанак или њихово нестајање.

Различите морфолошке целине пружају и одређене специфичности за живљење и привређивање. Лесна зараван је веома плодна, прекривена је веома квалитетним земљиштем, а њене благе падине су изванредна погодност за гајење винове лозе. Услед тога на њој је изграђено највише насеља.

У Белоцркванском проширењу такође је изграђено 5 насеља. Белоцркванско проширење иако је често било угрожено високим подземним и површинским водама изузетно је било атрактивно за насељавање, нарочито њени периферни делови, услед могућности коришћења пољопривредних површина, погодних за испашу стоке, узгој житарица, винове лозе и воћа.

Банатска пешчара је непогодна за живот, али њени контактни делови са долином Караша су повољни за пољопривредну производњу, затим пашњаци и шуме били су одлучујући за ова насеља.

Банатска Суботица је изграђена на лесној тераси на контакту са долином Караша.

Сва насеља су панонског типа са јаким утицајем немачких елемената хесенске и виртембершке куће. Улице у њима су широке, секу се под правим углом. Све куће у насељима могу се поделити у три типа: куће на "бразду", куће "уз пут" модерне куће вишеспратнице и солитери.

У насељима белоцркванске општине могу се запазити и куће планинског типа или куће са доста елемената планинског типа, које граде колонисти који су се доселили после другог светског рата или становници који су досељени у новије време из Србије. Потпуно исти тип насеља и куће срећу се у херским селима. Херама се зову становници српских села око доњег тока реке Нере. На нашој територији то су: Калуђерово, Крушчица, Кусић, Црвена Црква, Врачев Гај и Банатска Паланка, а у Румунији то су: Лесковица, Луговет или Ланговет, Златица, Соколовац и Прњавор. Ова насеља на румунској територији имају српски живаљ и историјски, културно и економски су дуго година била везана за Белу Цркву.

Бела Црква је изграђена на северном делу белоцркванског проширења на контакту са лесном терасом и лесном заравни. Овакав положај у односу на морфолошке целине је изузетно добар. Поред тога благе падине, лесне заравни и лесне терасе су идеалне за винограде, које су у прошлости, а нарочито у 18 веку биле изузетно важне за Белу Цркву. Поред тога, на овоме месту се укрштају главне саобраћајне линије читавог белоцркванског проширења. Територија данашњег града била је насељена од најранијих времена. Најстарији трагови потичу из средњег неолита и припадају Тисаполгарској групи. Налазишта културне групе ране металургије бронзаног доба су далеко богатија. У историјском периоду данашњи простор Беле Цркве насељавали су Римљани. Први помен данашњег насеља датира од 1355. године у предикату његовог власника под називом *Feherregyház*. Становништво овог насеља бавило се виноградарством, што иде у прилог нашој констатацији о дугој и богатој традицији белоцркванског виноградарства. Од тада па све кроз цео турски период нема никаквих података о Белој Цркви, што значи да ово насеље није постојало.

⁸ Извор података Географска монографија Општине Бела Црква, 1988. др Павле Томић, Матица Српска

Након протеривања Турака 1716. године, почело је прво досељавање Немаца у Банат. Тада се оснива ново насеље под називом Weisskirchen. Током 1768. и 1773. године у Белој Цркви боравио је цар Јосиф II, када је дефинитивно формирао банатску војну границу. Крајем 18. века настаје ново територијално ширење Беле Цркве насељавањем Срба. Трговински полет Беле Цркве у 18. веку привукао је и неколико Цинцара у Белу Цркву, који су ступили у црквену заједницу са Србима, а током 1816. године стигли су први бечки винарски трговци у белоцркванску општину. Нешто касније развија се свиларство у Банату, са центром, за границу, у Белој Цркви, где је 1840. године било пет завода за прераду чаура. У овоме периоду Бела Црква је проглашена за варош, што је опет повољно утицало на развој трговине и занатства.

Нов моменат у територијалном развоју Беле Цркве наступио је 1856. године изградњом железничке пруге Оравица-Јасеново-Бела Црква-Бајзаш, а две године касније и изградњом пруге Бела Црква-Јасеново-Вршац-Темишвар-Сегедин-Будимпешта-Беч.

Укидањем војне границе (након близу сто година), настао је нови моменат у развоју овога лепог банатског насеља. Бела Црква је припојена Угарској и истовремено је добила статус града. Године 1878. године основао се градски музеј, а 1885. године отворена је девојачка грађанска школа. Јевреји су 1899. године изградили синагогу. Године 1900. године у Белој Цркви је било 10.849 становника. Електрична централа је изграђена 1909. године.

Повлачењем границе, затварањем саобраћајница, губљењем трговинских и просветних функција, а веома спорим и бојажљивим развојем индустрије Бела Црква заједно са својом околином стагнира, па није случајно да се општина данас налази у групи недовољно развијених општина Војводине.

Банатска Паланка је лоцирана на контакту алувијалне равни Нере, Дунава, Караша и Банатске пешчаре. Она уствари лежи већим делом на две дине правца југоисток-северозапад. Она представља малу раскрсницу између Беле Цркве-Ковина и Старе Паланке и Рама. Банатска Паланка је веома старо насеље. Због изузетног стратегијског, војног и политичког значаја она је била насељена од најранијих времена.

Банатска Суботица је изгарђена на контактном делу лесне терасе и алувијалне равни Караша. Она захвата северозападни део белоцркванске општине и с обзиром да се налази у непосредној близини пута Бела Црква – Вршац њен географски положај може се сматрати добрим. Према предању у близини данашњег насеља најпре је подигнуто мало насеље Јањево, а потом је пресељено на данашње место. Пресељавање је завршено у суботу, па је по томе и насеље добило име.

Врачев Гај се налази на лесно-пешчаном брежуљку окруженом алувијалном равни Нере на путу Бела Црква-Ковин. Он уједно чини и раскрснице друмских путева, јер се од њега одваја пут за Банатску Паланку. До повлачења границе кроз њега је пролазила железничка пруга Бела Црква-Базјаш. Према томе, Врачев Гај има повољан географски положај. Врачев Гај, с обзиром на свој географски положај, суочава се са читавим низом водопривредних проблема. Међу њима су константна опасност од високих подземних вода и реке Нере. Врачев Гај се помиње први пут почетком XVIII века, тачније 1713.године. Три године касније додељен је паланачком дистрикту темишварског баната. Током 1773. године ушао је у састав илирске, а 1776. године у састав влашко-илирске регименте.

Гребенац је насеље које се сместило у контактном делу алувијалне равни Караша и Банатске пешчаре, с тим што је његов већи део окренут пешчари. Наиме, он долази у групу периферних насеља Банатске пешчаре (Избиште, Загајица, Порта, Кајтасово). Гребенац има нешто неповољнији географски положај у односу на већину насеља белоцркванске општине с обзиром на слабу саобраћајну повезаност. Гребенац долази у ред старих војвођанских насеља. Први помен Гребенца датира из 1341. године под називом Grebencz.

Добричево заузима крајњи североисточни део белоцркванске општине у контактном делу лесне терасе и алувијалне равни Караша. Добричево долази у групу карашких насеља које се развијало захваљујући одређеним погодностима алувијалне равни и самог Караша. Положај Добричева је неповољан с обзиром на његов периферни положај у белоцркванској општини и географски положај насеља у суседној Румунији. Добричево долази у ред младих насеља белоцркванске општине. Оно је основано 1825. године.

Дупљаја је изграђена на контакту Малог песка и долине Караша, северозападно од Беле Цркве. Налази се у групи покарашких насеља (Добричева, Банатске Суботице, Страже, Јасенова, Гребенца и Кајтасова). Може се рећи да она има добар географски положај, јер представља раскрсницу између Банатске пешчаре, малог песка и долине Караша, што је нарочито било важно у прошлости (Дупљајски град). Дупљаја долази у стара војвођанска насеља. На месту данашњег насеља постојало је праисторијско насеље, које су Римљани проширили и изградили за своје потребе. Ово насеље је 106. године наше ере било врло значајно у војним операцијама које су предузимали Римљани против Дачана. Данашње насеље се први пут помиње 1421. године под називом Dupolch, као посед плигарха Јована де Јанка.

Јасеново је изграђено 12 km северозападно од Беле Цркве и 23 km јужно од Вршца. Оно делом лежи на алувијалној равни Караша, а делом на лесној тераси. Надморска висина насеља је 92 m. Јасеново има веома повољан географски положај јер се налази у долини Караша, затим на путу Бела Црква-Уљама, који се код Страже одваја за Вршац и на железничкој прузи Бела Црква-Вршац. Јасеново припада групи српских насеља, која су формирана након велике сеобе Срба. Насеље се први пут спомиње 1690. године, а две године помиње се као посед Хуман-бега, да би 1699. године припао северинском комунитету.

Кајтасово лежи у југозападном делу белоцркванске општине у контактном делу Банатске пешчаре и алувијалне равни Караша. Кајтасово припада друмском типу насеља. Кајтасово долази у групу старих насеља, формирано за време велике сеобе Срба. Насеље се под називом Кајтасово помиње први пут 1690. године.

Калуђерово се налази непосредно уз југословенско-румунску границу, 12 km источно од Беле Цркве. Изграђено је у западном делу калуђеровог проширења на просечној надморској висини 144 m. Калуђерово се први пут помиње 1421. године у Ковинској жупанији. Године 1481. забележено је под називом Калуђер као посед породице Парташ. Ово старо насеље уништили су Турци. На његовом месту основано је немачко насеље 1723. године Ребенберг. Међутим, насеље је тешко страдало у пожару 13.10.1735. године, а након пустошења од стране Турака, оно је поново напуштено.

Крушчица је изграђена на лесној заравни источно од Беле Цркве, близу државне границе према Румунији. Асфалтним путем је повезана са Белом Црквом, а летњим са Чешким Селом, Калуђеровом и Кусићем. Крушчица је старо насеље. Први пут се помиње 1660. године. Током 1716. године припојена је новопаланачком дистрикту темишварског Баната и тада је имала 26 домова. Током 1749. године досељава се нова група Срба и тада је имала већ 53 дома.

Кусић је изграђен у белоцркванском проширењу југоисточно од Беле Цркве на удаљености од 5 km. Кусић се први пут помиње 1384. године као посед породице де Јанк у Крашованском комунитату. Кусић се као насеље одржао кроз читав турски период и био је важно место на улазу у Банатску клисуру. Током 1716. године припојен је новопаланачком дистрикту темишварског Баната. Деветнаест година касније добио је свиларску радионицу у којој су радили талијански радници.

Црвена Црква је изграђена на ободу белоцркванског проширења, западно од Беле Цркве. Кроз насеље пролази друмски пут и железничка пруга Вршац-Бела Црква. Црвена Црква долази у групу херских насеља која су формирана за време велике сеобе Срба. Први помен Црвене Цркве датира из 1690. године под називом Црвена Црква.

У низу од четрнаест насеља белоцркванске општине, **Чешко Село** је најмање насеље са само 46 житеља. Насеље је изграђено северозападно од Беле Цркве на лесној заравни, поред Чешког (Фабијанског) потока. Насеље има добар географски положај, јер се налази у централном делу општине, али је дуго било без асфалтног пута, што је било од пресудног значаја за развој и опстанак овог малог банатског насеља. Чешко Село долази у групу веома старих насеља. Први помен датира из 1415. године под називом Абел и припадао је крашовском комунитату. После тога насеље се не помиње, односно није постојало све до прве половине XIX века.

Мрежа насеља и организација јавних служби

Бела Црква је данас административни, политички, просветни, културни, здравствени и привредни центар општине. У њој постоје предшколске установе, основне и средња школа. Поред тога постоји музеј, народна библиотека, аматерско позориште, културно-просветни центар, дом здравља и др.

Крајем осамдесетих година XX века Бела Црква има одлике мирног панонског града, са богатом прошлошћу, богатом околином, добронамерним и вредним људима, који су спремни да некадашњем атрактивном и живахном граду врате славу и понос.

У општини Бела Црква заступљена је развијена мрежа јавних служби и то у области социјалне заштите, образовања, здравствене заштите, културе, информативне делатности и комуникација и физичке културе.

Структура установа у области социјалне заштите није задовољавајућа. У Белој Цркви је центар за социјални рад, а с обзиром на повећање контингента старог становништва недостаје Дом за старе, као и капацитети за смештај корисника социјалних услуга.

У области дечије заштите обезбеђено је пружање услуга у предшколским установама у Белој Цркви (четири локације) и у осам насељених места (Кусић, Крушчица, Врачев Гај, Јасеново, Банатска Паланка, Дупљаја и Црвена Црква). Овом мрежом су обухваћена деца са територије целе општине.

Мрежу образовних установа чини седам матичних основних школа (осам разреда) и шест четвороразредних, као и две средње школе (гимназија и техничка школа у Белој Цркви).

Капацитети амбуланти, здравствених станица и Дома здравља су задовољавајући. Дом здравља у Белој Цркви поред Службе опште медицине има и специјалистичке службе. Мрежу здравствених установа чине здравствене станице-амбуланте у насељима: Јасеново, Гребенац, Врачев Гај, Кусић, Банатска Паланка, Крушчица и Банатска Суботица. Због недостатка здравственог особља и поред покривености општине здравственим установама дешава се да у појединим местима објекти не раде (Кусић, Врачев Гај). У Белој Цркви постоји Специјална болница за плућне болести (каја обавља и заштиту неуропсихијатријских болесника оболелих од плућних болести). Болница има 200 лежаја.

У Белој Цркви се налази Историјски архив, Народна библиотека, Музеј, као и изложбени простори и галерије. Домови културе постоје у свим насељима.

Уређени и опремљени спортски терени недостају у готово свим насељима.

У области информација функционише локална радио станица, као и локалне новине.

4.6. Инфраструктурни системи

Саобраћајна инфраструктура

На простору општине Бела Црква егзистирају три вида саобраћаја друмски, железнички и водни. Друмски саобраћај је основни вид саобраћаја овог простора, док се железнички и водни саобраћај користи само повремено при превозу масовних роба.

Друмски саобраћај је основни вид саобраћаја који омогућује комуникацију овог простора са окружењем и субрегионима. Основни саобраћајни капацитет овог простора у домену друмског саобраћаја је државни пут 1 реда–магистрални пут М-7.1 Уља – Стража – Бела Црква – граница Румуније. Овај капацитет има дијаметрално пружање кроз општински простор, с тим да у постојећем стању својом трасом пролази кроз урбане просторе насеља. Пролазак транзита кроз насеља ремети мирне унутар насељске токове, а утиче и на нарушавање еколошких параметара.

Овај путни правац је основни апсорбер свих саобраћајних збивања на овом простору јер он кумулише и дистрибуира све саобраћајне токове, како у оквиру насеља тако и из атара. Постојећа траса овог пута пролази кроз Јасеново, Црвену Цркву, Белу Цркву и Калуђерово и у свим насељима представља главну насељску саобраћајницу.

На простору Општине егзистирају и државни путеви другог реда–регионални пут Р-115 који пресеца овај простор у правцу запад–исток и својом изграђеношћу повезује овај простор са окружењем и средњом Србијом. Траса овог пута пролази кроз насеља и својим манифестацијама ремети мирне унутар насељске токове што има утицаја на ниво саобраћајне услуге као и на безбедност саобраћаја. Овај пут служи и за интер регионално повезивање и по интезитету саобраћаја је мање оптерећен тј. далеко од капацитативних способности.

У оквиру простора општине Бела Црква постоје и општински путеви–локални путеви и то:

1. L-1 Јасеново–Дупљаја–Гребенац–Кајтасово-R-115
2. L-2 М-7.1-Банатска Суботица-Добричево
3. L-3 Врачев Гај-Црвена Црква
4. L-4 М-7.1- Чешко Село
5. L-5 Бела Црква-економија
6. L-6 Бела Црква-Крушчица
7. L-7 Бела Црква-млин
8. L-8 Бела Црква-Кусић

У оквиру општине Бела Црква постоје и некатегорисани и атарски путеви који су у функцији остваривања веза насеља са сировинским залеђем и садржајима у атару.

Железнички саобраћај је на овом простору, са својим капацитетима, присутан чак више од једног века, али и та традиција му не омогућује рентабилност пословања. Због тога је задњих година железнички саобраћај ван експлоатације, осим маршрутних возова устаљених корисника. Железничка пруга, на простору општине Бела Црква, је технички и технолошки застарела, тако да се за привођење у саобраћај мора реконструисати и модернизовати да би задовољила стандарде рационалног саобраћаја.

Водни саобраћај је присутан на простору општине Бела Црква преко пловног канала Нови Бечеј-Банатска Паланка, који својим карактеристикама омогућује извршење транспортног рада мањих пловила (двосмерна пловидба са газом од 1,8m). Хидролошки услови на овом пловном каналу дозвољавају пловидбу током целе године. Дуж пловног канала Нови Бечеј – Банатска Паланка (а на простору општине Бела Црква) не постоје изграђени капацитети, ни задовољавајући ниво инфраструктуре који би омогућио укључење овог вида саобраћаја у прераспodelу транспортног рада при превозу масовних роба чак и уз интегрално повезивање са друмским саобраћајем. Пловни потенцијал реке Дунав се не користи, јер на овом простору нема изграђених претоварно – логистичких капацитета, који би афирмисали овај вид саобраћаја.

И на овом плану постоје индиције развоја али само у назнакама.

Ваздушни саобраћај као потенцијал саобраћајне инфраструктуре постоји и углавном се користи у пољопривредне сврхе.

Водопривредна инфраструктура

ХЕ "Ђердап" I: Изградњом хидроенергетског и пловидбеног система "Ђердап" I од 1970. године у Дунаву је формирана акумулација све до Новог Сада у дужини 314 km. Више нема минималних водостаја и протицаја. У почетку рада, ниво у акумулацији био је 68/63 да би се од 1983.год. успоставио на коти 69,5 мнм и више, као коначно решење. Режим 69,5 мнм и више подразумева одржавање таквих нивоа горње воде на брани да се на профилу ушћа Нере остваре пројектовани нивои. Прелазак на овај режим остварује се кроз две фазе и то:

- прва експериментална фаза, у којој се успоравају нивои Дунава до протицаја 11.500 m³/сек
- друга коначна фаза, у којој се успостављају нивои Дунава до протицаја 13000 m³/сек.

Лева обала Дунава од km 1075 (ушће Нере) па до km 1083 (8 km) налази се на подручју општине Бела Црква. Ова деоница је од значаја за водопривреду, енергетику, саобраћај, грађевинарство, туризам, путну привреду и др. На њој су ушћа реке Нере, канала ДТД, стара ушћа Караша, водоток Јаруге, затим изграђени систем заштите приобаља (брањени део) незаштићено приобаље од око 3000 ha (небрањени део) и бројни водопривредни објекти у функцији заштите од штетног дејства вода, одбране од поплаве, одводњавања, пловидбе и др. На km 1075 (ушће Нере) постављен је кључни профил Дунава меродаван за утврђивање протицаја односно енергетског потенцијала реке. На овој деоници Дунава налазе се експлоатациона поља шљунка и песка. На овом профилу редовно се узимају узорци воде и муља из Дунава у циљу анализе за потребе СЦГ – румунске водопривредне комисије.

При водостају Дунава од 69,5 мнм на ушћу реке Нере формира се успор у реци Нери и допире до шестог километра реке Нере. Тиме се укинуло кретање вученог наноса. Такође се повећало трајање свих нивоа воде испод коте 69,5 мнм на 365 дана, односно дошло је до издизања нивоа подземних вода.

Хидросистем ДТД: Канал "Банатска Паланка – Нови Бечеј" у дужини око 15 km налази се на подручју општине Бела Црква. Водозахват је из Тисе код Новог Бечеја а ушће у Дунав код Банатске Паланке. До уставе "Кајтасово" кота воде у каналу најчешће је око 70,5 мнм (као у Дунаву), а узводно од уставе па до уставе "Ботош" кота воде у каналу је око 73,5 мнм. Устава "Кајтасово" је на км 8+340 а ушће реке Караш на 13+000 значи са уливом на горњој коти 73,50 мнм. Канал је плован на целој дужини за двосмерну пловидбу пловила до 1000 тона носивости.

На овој деоници канала изграђене су и у функцији 4 црпне станице: три за одводњавање и једна за наводњавање "Кремзер". Канал је могуће вишенаменски користити и то за: одводњавање, наводњавање, снабдевање водом, прихватање употребљених вода, пловидбу, прихватање воде са територије суседних земаља, шумарство, риболов, туризам и рекреацију. Засада на овој деоници од 15 km користи се за одводњавање, наводњавање, пловидбу и прихватање воде са територије суседне Румуније.

Реке, потоци и канали за одводњавање

Караш се улива у канал ДТД на км 13+000 узводно од уставе "Кајтасово". Караш је међудржавни водоток због чега се сви водопривредни захвати усаглашавају са Румунијом. На румунском сектору реке изграђени су објекти за одбрану од поплава. Кроз нашу земљу изграђене су бране за потребе млинова у Војводинцима, Стражи и Јасенову које праве успоре за време малих вода. У приобаљу реке Караш нема изграђених заштитних објеката, тако да укупна површина плављења износи 3.200 ha од чега 2.600 ha на подручју општине Бела Црква. Велике воде су најчешће последица наглог топљења снега и киша у рано пролеће. Корито реке за мале воде представља административну границу Општине Бела Црква и Вршац на делу насеља Војводинци до млина Стража, док се низводно од млина Стража налази у целини у обухвату Просторног плана општине Бела Црква.

Уређење реке Караш, на нашој територији земље, налази се у фази усаглашавања варијантних решења уређења Караша за велике воде.

На територији наше земље нема значајнијих загађивача воде. На територији Румуније употребљене воде у реку Караш упуштају без пречишћавања град Оравица и фарме свиња.

Река Нера улива се у Дунав на $\text{km } 1075$ код Банатске Паланке. Само 5% сливне површине налази се у нашој земљи. Нера извире са 1400 мнм а у нашој земљи слив се налази на виснама од око 200 до 67 мнм . На дужини од $22,7 \text{ km}$ река Нера пружа се границом са суседном Румунијом. Обале реке Нере од ушћа у Дунав до села Врачев Гај, око 7 km налази се под успором акумулације "Ђердап" I. Због неуређеног тока реке Нера причињава штету на нашој територији. Нера је бујичног карактера те су честе појаве екстремно великих поплавних таласа. Карактеристичан је био поплавни талас 1978. године. Поплавни талас велике воде реке Нере, највећи у последњих 100 година који је кулминирао 19.04.2005. године имао је коту од $95,05 \text{ мнм}$, односно $+630 \text{ cm}$ што одговара протицају преко $1000 \text{ m}^3/\text{sek}$ вероватноће појаве око $0,1\%$.

Обзиром да је приобаље и само корито реке Нере неуређено за велике воде, плавна зона простире се на око 1500 ha плодне земље. Дно "минор" корита лежи у слоју шљунка, а то значи да постоји директна веза између воде у реци и подземне воде у приобаљу. На територији Румуније нема већих загађивача, док се на нашој територији у реку Неру упуштају отпадне воде из Беле Цркве без пречишћавања.

Јаруга или млински канал је деривациони канал реке Нере, протеже се дуж десне обале "мајор" корита реке Нере у дужини око 12 km . На траси Јаруге некада је било 10 водених степеница са 12 млинова. У последње време, од вишенаменског коришћења сведена је само на функцију одводњавања. Од 1990. године Јаруга је без воде, тако да су и функције одбране од поплаве и одвођења сувишних вода сведене на најмању меру. Пошто је водозахват на око $2,5 \text{ km}$ узводно од села Кусић, румунска страна престала је одржавати у функцији, Јаруга је остала без воде. Данас Јаруга служи само за прихватање изливених вода реке Нере, воде из мреже канала за одводњавање и отпадних вода Беле Цркве. Протицаји Јаругом јављају се када водостаји у Нери достигну коту $89,75 \text{ мнм}$ ($+100 \text{ cm}$ на в.с. Кусић) и трају за време тих и већих водостаја. Ова појава јавља се неколико пута годишње у зависности од учесталости великих вода у реци Нери. Суво корито Јаруге у вегетационом периоду онемогућава наводњавање око 700 ha у првој фази, око 2.400 ha у другој фази, а око 5000 ha у коначној фази белоцркванске котлине. Капацитет корита Јаруге омогућава протицаје до $50 \text{ m}^3/\text{sek}$.

Каналску мрежу подручја чине деоница магистралног канала "Б Паланка – Нови Бечеј" и системи за одводњавање: слив леве обале Караша, слив Нере, слив десне обале ДТД и слив леве обале канала ДТД (дренажни систем "Нера-Караш-Кајтасово"). Укупна дужина канала за одводњавање у обухвату плана износи око 200 km подељена у 4 слива и то:

- слив леве обале Караша у површини од 14.340 ha дужине каналске мреже од $60,67 \text{ km}$
- слив Нере у површини од 12.540 ha дужине каналске мреже од $76,60 \text{ km}$
- слив на д.о. канала ДТД узводно од уставе "Кајтасово" у површини од 1068 ha дужине каналске мреже од $19,80 \text{ km}$
- слив на д.о. канала ДТД низводно од уставе "Кајтасово" у површини од 300 ha дужине каналске мреже од $5,56 \text{ km}$.

Евакуација воде у реципијенте је за слив 1 и 3 гравитациона, за слив 4 механичка, а за слив 2 комбинована. На подручју општине постоји знатан број потока, око 10 . углавном краће дужине од $1,2$ до $6,5 \text{ km}$ који гравитирају рекама Нери (7) и Карашу (3). Системи за одводњавање не функционишу задовољавајуће, зато што се исти нередовно одржавају у оквиру пројектованих хидрауличких параметара. У бољем су стању канали тзв. дренажног система који су непрекидно под водом као последица сталног процеса циркулације подземних вода из Дунава, Нере и канала ДТД у брањено подручје дренажног система, због чега црпне станице раде непрекидно током целе године.

Канал који носи ознаку К-II јужно од Беле Цркве, у дужини од 1,4 km поред основне намене за одводњавање, служи и као реципијент за употребљене воде градске канализације. Ове воде спроводе се даље коритом водотока Јаруге у дужини од 1,35 km до корита реке Нере без претходног пречишћавања.

Белоцркванска језера чине девет језера укупне површине 100,5ha настала након вађења шљунка. Ниво воде у језерима је под утицајем режима подземних вода у сливу реке Нере, с обзиром да је корито ове реке преко шљунка у непрекидној вези са приобаљем. Нивои воде у језерима су различити, прате пад терена и корито реке Нере у правцу Дунава. Црпна станица "Језеро" постављена у Врачевгајском језеру у вегетационом периоду снижава ниво воде и до 200 cm. Акваторије свих 9 језера представљају обновљиви водни ресурс, који се у конкретном случају може вишенаменски користити првенствено за туризам и рекреацију.

Снабдевање водом

Још два насеља Чешко Село и Калуђерово нису у систему општинског, односно регионалног водовода, са извориштем у насељу Стража. Вода са захвата из субартерске издани са 7 цевастих бунра. Вода се користи као "сирова" без поправке условљених хемијско физичких карактеристика. За сада не постоји захтев за поправку квалитета сирове воде. Даљи раст потрошње воде могуће је очекивати уколико се реализује пројекат уређења и коришћења белоцркванских језера. Тада ће се обезбедити потребна количина воде у оквиру најближе локације поред језера, али са поправком квалитета захваћене воде из прве издани.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

За град Белу Цркву усвојен је концепт заједничког система каналске мреже за атмосферске и отпадне воде који се поступно реализовао до изграђености од око 90%. Међутим, започети уређај за пречишћавање отпадних вода дужи низ година стоји недовршен. Такође, за град Белу Цркву постоји наслеђен систем канализације за пријем и спровођење "падинских" вода који не функционише, најпре због напуштеног систематског одржавања. Такав однос угрожава новосаграђену цевасту канализацију, што ће имати за последицу загушивања појединих праваца.

У сеоским насељима евакуација отпадних вода није под контролом, већ се неконтролисано износи на произвољна места. Решење је да се за сва насеља створе услови за евакуацију отпадних вода путем канализације, било гравитациона или вакум канализација, на заједнички пречистач у Белој Цркви. Сваки други начин је скуп и еколошко-санитарно неприхватљив. Примена "водонепропусних" септичких јама је најскупље решење, јер је немогуће оформити тако велики потребан број аутоцистерни за транспорт муља и воде из тз. "водонепропусних" септичких јама. Такође, немогуће је легализовати "водонепропусне" септичке јаме. Према томе излаз је у изградњи система канализације, за сва сеоска насеља, која ће оформити у коначној фази "регионални систем канализације отпадних вода".

У свим сеоским насељима и досада, а и у будућности ће се плански посматрати, да је потребно изградити посебан "систем" насељске канализације за контролисани пријем и спровођење атмосферских вода ван насеља, у најближе реципијенте: мелиоративне канале или водотокове. У насељима општине Бела Црква постоји повољна конфигурација терена да се успешно ослобађају сувишних атмосферских вода путем уличних отворених канала, који су углавном наслеђени и не могу се сматрати као јединствени систем. Према томе потребно је пројектовати систем атмосферске канализације који ће се у експлоатацији систематски одржавати у оквиру пројектованих хидрауличких параметара, посматран равноправно као и остала комунална инфраструктура. Само на такав начин ћемо избећи штете од сувишних атмосферских вода. Град Бела Црква има елаборат за решавање падинских вода и исти треба да доследно спроведе у живот.

Значајни **потенцијали** у области водопривредне инфраструктуре који нису искоришћени могу се створити:

- уређењем Караша и Нере у смислу заштите од поплава око 5000 ha,
- побољшањем дренажних система у приобаљу успора ХЕ "Ђердап" I,
- ревитализацијом канала Јаруга и уставе на Карашу код млина Јасеново, чиме ће се омогућити наводњавање око 7 000 ha,
- обезбеђењем довољне количине квалитетне воде за пиће,
- завршетком градског пречистача,
- реализовањем система за прихватање и спровођење падинских вода.

Створена основна (крупна) водопривредна инфраструктура на простору општине Бела Црква, која је вишенаменска, до данас није довољно искоришћена за потребе привреде општине. То се најпре односи на област пољопривреде, индустрије која троши знатне количине воде у технолошким процесима, затим у рибњацима и др.

Енергетска инфраструктура

Гасоводна инфраструктура

На подручју обухвата плана не постоји изграђена гасоводна инфраструктура.

Нафтоводна инфраструктура и минералне сировине

На подручју обухвата плана не постоји изграђена ни нафтоводна инфраструктура.

На територији општине Бела Црква, нема истражних, контурно-истражних и експлоатационих бушотина НИС-НАФТАГАСА.

На простору општине Бела Црква нема експлоатационих поља нафте, гаса и термоминералних вода.

Ограничење приликом развоја и изградње термоенергетске инфраструктуре огледа се у конфликту између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (земљишта, становништва, итд.) и предузимању одговарајућих мера за смањење конфликта и санирање негативних последица (програми рекултивације/ревитализације, отклањање штета итд.).

Подручје општине Бела Црква, према одредбама ПП Републике Србије, у смислу коришћења енергетских извора (нафта, гас), припада перспективној и високо перспективној зони.

Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача на простору обухваћеном планом обезбеђено је из трафостанице ТС "Бела Црква", трансформације 110/20 kV, са уграђеним трафоом снаге 31,5 MVA. На подручју општине Бела Црква изграђен је 110kV далековод бр. 1002 Бела Црква-Вршац 2.

На датом простору постоји изграђена преносна средњенапонска 20 kV, нисконапонска 0,4 kV мрежа и припадајуће трафостанице.

На основу анализе се може закључити да је потрошња електричне енергије на територији општине Бела Црква износила:

1995. године	54 863 MWh
2004. године	50 483 MWh

што значи да коефицијент смањења потрошње електричне енергије износи 1,08.

Структура потрошње по насељима општине Бела Црква за период јануар-децембар 2004. године била је:

Насеље	високи напон			домаћинства			остала потрошња		
	број	MWh	%	број	MWh	%	број	MWh	%
Банатска Паланка	1	733	36,43	309	1153	57,31	25	126	6,26
Банатска Суботица				90	284	92,81	10	22	7,19
Бела Црква	9	4846	14,42	4064	22426	66,75	595	6323	18,82
Врачев Гај	1	6	0,27	508	1951	86,83	32	290	12,91
Гребенац				457	1264	88,76	36	160	11,24
Добричево				78	276	90,79	8	28	9,21
Дупљаја				276	1073	94,70	14	60	5,30
Јасеново	1	1309	33,20	583	2229	56,53	66	405	10,27
Кајтасово	1	116	17,50	316	431	65,01	11	116	17,50
Калуђерово				61	145	54,51	16	131	9,19
Крушчица				347	1294	90,61	20	628	13,90
Кусић				455	1894	92,26	24	159	7,74
Црвена Црква				240	1006	94,73	13	56	5,27
Чешко Село				27	43	86,00	2	7	14,00

Постојеће капацитете електроенергетске инфраструктуре карактерише неприлагођеност захтевима стално растуће потрошње. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа, у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

Капацитети изграђених трафостаница такође су не задовољавајући, те је потребно у наредном периоду повећати инсталисану снагу трафоа и изградити нове капацитете.

Секундарна (нисконапонска) мрежа непосредно напаја потрошаче и може се констатовати да она покрива сва насељена места.

Постојећа нисконапонска мрежа је највећим делом ваздушна. Реконструкција нисконапонске мреже у насељима је делимично извршена, те је потребно у потпуности исту извршити.

Потребно је повећати сигурност и квалитет напајања свих насеља.

Јавна расвета у насељима није потребног нивоа.

Постојећа електроенергетска инфраструктура представља **потенцијал** датог простора, али у исто време надземна високонапонска мрежа представља **ограничавајући** фактор за изградњу објеката на простору у непосредној близини ове мреже тј. у заштитним коридорима.

Телекомуникациона инфраструктура

Телекомуникациона инфраструктура, на подручју општине Бела Црква, којом су обухваћени телекомуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви, примарна и секундарна мрежа у насељима, већим делом, и по квалитету, и по капацитету није на задовољавајућем нивоу.

Телефонска централа у Белој Цркви је дигитална, капацитета 3098 бројева. Спојни пут са надређеном централом реализован је магистралним оптичким каблом Панчево-Вршац-Бела Црква. Изграђен је и оптички кабл Бела Црква-Врачев Гај, као део магистралног кабла Панчево-Вршац-Бела Црква. Осим у Белој Цркви дигитална телефонска централа постоји још у насељима Банатска Паланка, Црвена Црква и Врачев Гај.

У мањим насељима, још увек није извршена аутоматизација и дигитализација телекомуникационе опреме и система. Спојни путеви између телефонских централа делом су остварени оптичким кабловима.

Секундарна мрежа није на задовољавајућем нивоу, велики део је изграђен надземно и недовољног капацитета.

У већини насеља није изграђена мрежа кабловског дистрибутивног система.

За потребе система ГСМ мреже мобилних телекомуникација, на простору општине Бела Црква, изграђена је базна радио-станица у КО Бела Црква.

Постојећа телекомуникациона инфраструктура представља **потенцијал** датог простора. Радио-релејни систем преноса изискује израду Елабората заштите радио релејних коридора и дефинисање услова изградње објеката у овим коридорима, како не би дошло до ометања система веза, тј. задирање објеката у I Френелову зону.

4.7. Заштићена природна добра

На територији општине Бела Црква се налази заштићено природно добро СРП "Делиблатска пешчара" и подручја у поступку заштите: потес "Сига", Стари парк у центру Беле Цркве и Стари дрворед липа.

Део СРП "Делиблатска пешчара", који је у обухвату општине Бела Црква, са моћним наслагама еолског песка и израженим динским рељефом, присутним пешчарским, степским и шумским екосистемима, са карактеристичним мозаиком животних заједница и типичним представницима флоре и фауне, представља природни феномен јединствен у Европи. Специфична флора и вегетација обилује раритетима, реликтима, ендемима и субендемима, а међу природним реткостима бројне су и животињске врсте којима је СРП "Делиблатска пешчара" једино, или једно од ретких станишта код нас. Овај простор, као највећа оаза пешчарско-степске и шумске вегетације која је некада доминирала Панонском низијом, један је од најважнијих европских центара биолошке разноврсности и најзначајније је степско подручје на простору јужнословенских земаља. Као таква, СРП Делиблатска пешчара је и јединствен научни полигон. Истовремено, ово подручје је вековима под утицајем човека, а нарочито за последњих готово двеста година интензивних радова у шумарству, који су у многоме изменили предеони лик СРП Делиблатска пешчара. Део Резервата у обухвату плана је, такође, зониран кроз тростепени режим заштите. СРП "Делиблатска пешчара" је заштићен на основу важеће Уредбе о заштити ("Службени гласник РС" бр. 3/2002) и укључена у листу најзначајнијих станишта птица у Европи -IBA, N°38 и N°39 као највредније и најбогатије подручје са преко 150 врста гнездарица. Од 1997. године је на националној листи Резервата биосфере, а влажна станишта су у поступку проглашења за међународно значајно влажно подручје по Рамсарској конвенцији.

Подручја предвиђена за заштиту су остаци меандра Караша, влажна станишта на ушћу Нере и степска станишта на Малом песку код Дупљаје и Гребенца.

Подручја уз Дунав код ушћа Караша и Нере предложена су за упис на листу водених станишта од Светског значаја по Рамсарској конвенцији. Од 1989., ово подручје је у саставу IBA подручја ("Дубовац-Рам") са преко 250 рецентних гнездарица и преко 250 забележених врста.

Дунавски део СРП "Делиблатска пешчара" планиран је за успостављање новог резервата биосфере у Србији.

Степска станишта на Малом Песку код Дупљаје и Гребенца представљају значајно станиште природних реткости: бројних врста птица, сисара, гмизаваца и пешчарских биљних станишта (гороцвет, текуница, слепо куче, дневне птице грабљивице и др.). На овим стаништима се према Уредби о заштити природних реткости ("Службени гласник РС", бр. 50/93) се уважава I степен режима заштите.

Посебан вредан део природе представљају Белоцркванска језера које чини комплекс од седам вештачки формираних басена насталих у депресијама створеним експлоатацијом шљунка који је наталожила Нера. Ова језера се углавном користе за туристичко-рекреативне сврхе.

Потенцијали и ограничења

Потенцијале у оквиру заштите природе представљају, пре свега СРП "Делиблатска пешчара", подручја предвиђена за заштиту и Белоцркванска језера као вредан део природе. Дунавски део Резервата и подручје уз Караш са економског становишта имају огроман потенцијал због могућности развоја еко-туризма. Белоцркванска језера као вредна део природе се, такође, користе у туристичко-рекреативне сврхе.

Ограничења у коришћењу заштићених подручја представља обавеза заштите вода од загађивања, што условљава спровођење мера како би се постигао захтеван ниво квалитета животне средине.

Коришћење Белоцркванских језера је условљено пројектом ревитализације којим би се регулисао отклањање муља из језера, адекватним третманом отпадних вода и другим мерама којим би се сачувао квалитет вода језера. Рекултивација укупног простора језера кроз биолошку и техничку рекултивацију ће бити једна од мера којом ће се овај простор у потпуности привести намени туризма и рекреације.

4.8. Непокретна културна добра

На подручју Просторног плана општине Бела Црква издвајају се непокретна културна добра – споменици културе и археолошки локалитети.

Простор Плана је културолошки и историјски изузетно занимљив, а посебну вредност представља чињеница да се културно-историјски развој одвијао у условима хетерогене етничке културе.

Основни проблеми који су карактеристични за планско подручје су лоше грађевинско стање споменика културе (услед неодржавања и недостатка средстава за одржавање), као и недостатак документације. У том смислу, требало би предузети даља истраживања, изградити пројекте санација и реконструкција већине споменика културе од изузетног и великог значаја.

На основу евиденције Завода за заштиту споменика културе у Панчеву, даје се списак споменика културе, на територији општине Бела Црква.

Културна добра од великог значаја

Место: Бела Црква

Српска православна црква Светог Петра и Павла

Година проглашења: 1959.

Година проглашења од великог значаја: 1991.

Ватрогасни дом

Година проглашења: 1991.

Година проглашења од великог значаја: 1991.

Место: Гребенац

Румунска православна црква вазнесења господњег

Година проглашења: 1975.

Година проглашења од великог значаја: 1991.

Споменик културе

Место: Бела Црква

Историјски архив

Година проглашења: 1989.

Зграда музејске јединице при КПЦ Бела Црква

Година проглашења: 1989.

Место: Јасеново

Железнички комплекс Јасеново

Година проглашења: 1980.

Место: Крушчица

Родна кућа народног хероја Саве Мунђана

Година проглашења: 1978.

Осим наведених споменика културе, треба напоменути да постоје и објекти индустријског наслеђа, народног градитељства и руралне просторне целине који се издвајају као посебни ресурси за које треба предузети даља истраживања и презентацију.

Археолошка налазишта

Територија општине Бела Црква је богато археолошко подручје, простор који је био настањен почев од раних периода праисторије па све до позног средњег века, у континуитету све до наших дана. На целом овом простору евидентирано је до сада постојање трагова и остатака 34 археолошка налазишта од чега су најбројнији остаци старих насеобина. Међу њима разликујемо две основне административне категорије:

- евидентирана налазишта, бројнија група, укупно 32 локалитета и
- проглашена, односно законом утврђена непокретна културна добра, укупно 2 налазишта: "Шљункара" у Белој Цркви, само проглашено **непокретно културно добро**, док "Град" у Дупљаји има статус **културног добра од великог значаја**.

У геоморфолошком погледу на територији општине Бела Црква издвајају се три изразите целине:

- долина Караша и њен гравитирајући део,
- долина Нере,
- међупростор који чини, условно речено, висораван омеђена долинама поменутих речних токова.

У долини Караша постоји читав низ старих насеља која су својевремено тамо постојала, живела. Саобраћајна вредност ове реке је давно уочена, још у праисторијско време па се то свакако одразило на интензитет живљења у овој долини. Нарочито у позном бронзаном добу и читавом периоду гвозденог доба (XII-IV век старе ере) пошто се овом долином обавља жива саобраћајна активност и трговина између Карпатског простора и Подунавља односно изворишта и ушћа Караша. У атарима свих данашњих насеља има старих локалитета, има доказа да она воде дубоке корене који досежу праисторијска, античка или средњовековна времена.

У атару **Добричева** срећемо локалитете Витовник (ГПС: 44 00 202 Н, 021 21 949 Е), Кудељиште (ГПС: 44 59 591 Н, 021 21 073 Е), Жам, Сухаја и Велику дуж или Витовник. У свим случајевима ради се о вишеслојним насељима са доминирајућом хронолошком компонентом праисторије или средњег века. У атару **Банатске Суботице** доминира велико праисторијско насеље Церовица са богатим налазиштима бројне неолитске пластике, керамичког посуђа, остатака колиба у којима су људи живели. Ту је још и

Франчево са налазима сарматске и средњовековне керамике. И у Селишту се налазе бројни фрагменти керамичких посуда готово свих периода развоја живота у овоме простору (ГПС 44 58 672 Н, 021 20 241 Е) а у Великом Пољу се такође изоравају фрагменти керамике из различитих времена.

Атар **Јасенова** је такође археолошки богато подручје. У самом насељу налазе се локалитети Баште (ГПС 44 52 945 Н, 021 17 922 Е) и Центар (44 56 328 Н, 021 17 922 Е) а на периферији Циглана-Рупе (ГПС 44 56 299 Н, 021 18 731 Е) Иберланд Широка бара и Ново насеље (ГПС 44 57 163 Н, 021 19 260 Е).

Дупљаја је била посебно занимљива локација бројним старим народима. Поменут је већ "Град" локалитет светске славе, на коме се живело у свим временима почев од праисторије до позног средњег века (ГПС 44 55 123 Н, 021 15 775 Е). А ту, около овог моћног утврђења, налазе се различити локалитети. Било да су лоцирани тик уз њега или неколико километара даље.

Помињемо Велику умку (ГПС 44 53 573 Н, 021 18 636 Е) Хумку код града, локалитет у улици Дејана Бранкова (ГПС 44 55 539 Н, 021 16 234 Е) и Вагану.

У **Гребенцу** налазимо шест локалитета: Велики и Мали град (ГПС 44 54 714 Н, 021 14 235 Е), Бара Бончи (ГПС 44 54 815 Н, 021 14 419 Е), Селиште, Велики рит (44 53 903н, 021 14 032е), Скамјел (44 54 417 Н, 021 13 687 Е), Лунка (ГПС 44 55 537 Н, 021 14 676 Е), у атару **Кајтасова** један локалитет, Биркеш (ГПС 44 54 140 Н, 021 23 456 Е) а у **Банатској Паланци** шест локалитета Сапаја (ГПС 44 43 591 Н, 021 20 535 Е) Велики рит или Ђурица (ГПС 44 49 781 Н, 021 18 806 Е) Клостер (ГПС 44 49 689 Н, 021 20 453 Е), Рудине-Прокоп (ГПС 44 50 275 Н, 021 19 627 Е) Кључ, Куделиште (ГПС 44 50 533 Н, 021 20 742 Е).

У долини Нере ситуација је у неколико другачија. У **Кусићу** имамо два већа налазишта: Врла страна (ГПС 44 54 108, 021 28 953 Е) и Црквину. У **Врачев Гају** знатно више локалитета: два тумула, Краљица (ГПС 44 53 835, 021 19 981 Е) и Усамљени тумул (ГПС 44 53 007, 021 21 031 Е) а остатке једног старог насеља налазимо у Бенчилову (ГПС 44 56 503, 021 20 679 Е), Ваганцу (ГПС 44 53 401, 021 20 232 Е) као и Црквину (ГПС 44 53 406, 021 22 916 Е).

Средишњи простор чине Бела Црква, Црвена Црква, Крушчица и Чешко Село.

У самој Белој Цркви на десетак места је ранијих година утврђено постојање старих насеобина. На самој градској периферији налазе се Сига – код крста (ГПС 44 44 405 Н, 020 58 539 Е) и Шљункара (ГПС 44 53 956 Н, 021 24 219 Е) као проглашено и законом заштићено налазиште. Издвајају се још и простори око некадашње Сиеглове циглане (ГПС 44 54 190 Н, 021 23 012 Е) на источној периферији и Кухнова циглана на западној градској периферији (савремена градска депонија), (ГСП 44 54 191 Н, 021 24 274 Е).

У **Црвеној Цркви** срећемо локалитете Царина-Баре, Царину (ГПС 44 53 786 Н, 021 21 514 Е), Долић (ГПС 44 54 632 Н, 021 22 088 Е). У атару **Чешког Села** до данас није евидентирано нити једно старо насеље.

Наведена ситуација са остацима старих насеобина на територији општине Бела Црква свакако упућује на опрезна просторна планирања. Пре свега оних којима се ремети садашња конфигурација природног простора или на који други начин великим земљаним радовима уклањају слојеви земљишта у којима се налазе остаци старих насеобина.

Такође, због присуства великог броја могућих и неистражених локалитета споменичког значаја пожељна би била израда Студије заштите за простор који обухвата Просторни план општине Бела Црква која би обухватила детаљну анализу стања културних добара на предметном подручју и предлог за могућу ревитализацију.

Повезивање културног наслеђа са природним ресурсима требало би да буде база за будући развој туризма на овом подручју.

4.9. Заштита животне средине

Квалитет животне средине на територији општине Бела Црква је у одређеној мери деградиран услед дејства многобројних антропогених фактора, пре свега у контексту неадекватног коришћења природних ресурса.

На територији општине Бела Црква не постоји израђен јединствени катастар загађивача. Квалитет воде, ваздуха и земљишта као природних ресурса је како директно тако и индиректно угрожен пуштањем у рад хидроелектране Ђердап I, затим појединих индустријских и других привредних комплекса као и неконтролисаним испуштањем загађујућих материја у околину, и неконтролисано илегалном експлоатацијом минералних сировина на бројним локалитетима у општини, посебно у оквиру грађевинских реона појединих насеља, где становници на својим приватним парцелама илегално експлоатишу минералне сировине, пре свега шљунак.

У погледу водовопривредне инфраструктуре, тачније у контексту водоснабдевања на територији општине стање је задовољавајуће с обзиром да још само два насеља (Чешко Село и Калуђерово) нису прикључени на систем регионалног водоснабдевања са извориштем у насељу Стража (на територији општине Панчево). Вода се користи као "сирова" без претходног кондиционирања.

У контексту одвођења санитарних отпадних вода, односно покривености општине односно насеља канализационим системом, само у насељу Бела Црква постоји изграђен канализациони систем. У осталим насељима на територији општине евакуација отпадних вода врши се у непрописно изведене септичке јаме које представљају велики деградациони пункт животне средине, чиме су у значајној мери угрожени како подземне воде тако и земљиште. Уређај за пречишћавање отпадних вода постоји изграђен само у насељу Бела Црква, али није у функцији него се непречишћене отпадне воде испуштају директно у Канал II, а одатле у реку Неру.

Такође, стање атмосферске канализације је незадовољавајуће с обзиром да се одвођење атмосферских вода врши путем уличних отворених канала, који су делимично запуштени, услед неодржавања.

У погледу праћења квалитета површинских вода на територији општине врше се праћења квалитета вода у Белоцркванским језерима и то на 3 места: Главно Језеро-дечија плажа, Главно језеро-аутокамп и Врачевгајско језеро. Према уредби о класификацији вода сва три узорка која су посматрана у анализама које су извршене у току маја месеца 2005. године, била су у границама II класе бонитета. Микробиолошке анализе су указале на повећано присуство колиформних бактерија и вода се сврстава у II–III класу бонитета.

На територији општине постоји неколико привредних објеката у функцији пољопривредне производње-силоси и млинови које своје непречишћене отпадне воде од прања житарица испуштају директно у најближе водотоке Неру и Караш.

Контрола квалитета пољопривредног земљишта врши се од стране ДППУ "Агрозавод" из Вршца, искључиво на лични захтев власника пољопривредног земљишта. И поред чињенице да су ова мерења бесплатна, на територији општине вршено је само неколико мерења и подаци нису доступни.

Употреба пестицида и вештачког ђубрива негативно утиче на контаминацију земљишта, а посредно и на квалитет површинских и подземних вода на територији општине Бела Црква.

У контексту пољопривредне производње велики проблем представља изражена еолска ерозија, услед које се односе површински слојеви веома плодног пољопривредног земљишта, што представља велики деградациони пункт животне средине.

Такође, река Дунав у небрањеном делу, у пролећном периоду причињава велике штете на пољопривредним површинама услед неконтролисаног плављења, одношењем усева, чинећи велике материјалне штете.

Озбиљан санитарно хигијенски проблем представљају и дивље депоније комуналног отпада, које се налазе готово у сваком насељеном месту и то и на неколико локалитета. Неадекватним одлагањем комуналног отпада и животињских лешева у свим насељима угрожавени су у великој мери земљиште и подземне воде (од процедурних вода), а индиректно и ваздух, због честог паљења смећа, услед чега се ослобађају велике количине диоксида веома штетног по људско здравље.

Званична општинска депонија којом управља ЈКП "Белоцрквански комуналац" налази се на територији КО Црвена Црква, на парцели бр. 995, на локалитету "Стара Циглана" и заузима површину од око 3,5 ha. Предметна локација има обезбеђен само приступни пут, док остале елементе опремљености у складу са Правилником не испуњава (не постоји ограда око комплекса, инфраструктурно је неопремљена, не постоји чуварска служба....).

II ПРЕДЛОГ ОСНОВНИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА РАЗВОЈА

1. ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Основни циљеви уређења, развоја и заштите подручја Плана су:

- стварање планског основа за организовани просторни развој, заштиту и уређење подручја општине Бела Црква;
- рационално коришћење простора ради повећања функционалне и развојне ефикасности;
- стварање услова (просторних и осталих) за имплементацију свих саобраћајних капацитета који могу да инцијално подстакну привредне активности овог простора,
- изградња нових саобраћајних капацитета-нови државни пут I реда ван насеља, као и сегмената нове саобраћајне матрице Војводине (који могу да имају утицаја на афирмацију појединих локалитета ове општине у домену привреде, нарочито туризма),
- изналажење простора и могућности за остварење одрживог развоја пољопривреде и њено усклађивање са осталим делатностима;
- динамизирање развоја пољопривредне производње у циљу афирмације овог подручја, као произвођача здраве хране,
- задржавање становништва унапређењем квалитета живљења и обезбеђивањем услова за запошљавање;
- очување, унапређење и заштита природе, посебних природних вредности и непокретних културних добара;
- унапређење стања шума, коришћење шума у складу са одрживим развојем и еколошким принципима и повећање површина под шумама;
- туристичка валоризација природних и антропогених вредности на посматраном простору, и обезбеђивање услова за развој различитих облика туризма;
- заштита посебно вредних, угрожених и деградираних подручја;
- интеграција заштите животне средине у све појединачне, секторске политике и стратегије развоја;
- планирање и одрживо коришћење природних ресурса, добара и енергије,
- увођење енергетски економичнијих технологија и постепени прелазак на максимално могуће коришћење обновљивих природних ресурса;
- подстицање производње и примене технологија које смањују загађивање животне средине и производњу отпада;
- максимално могуће смањење, у складу са достигнутим степеном друштвено-економског развоја, свих активности које имају негативне ефекте на природу.
- достизање просечног европског степена развоја у области телекомуникација;
- усклађивање развоја телекомуникационе инфраструктуре са захтевима који су утврђени у стратегијама других области, а посебно са Стратегијом развоја информационог друштва;
- потпуна дигитализација телекомуникационе инфраструктуре као једног од кључних предуслова за изградњу информационог друштва;
- омогућавање да интернет буде свима доступан, брз, јефтин и сигуран;
- постизање развоја Web економије.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Становништво

Циљ будућих демографских кретања у општини Бела Црква одоси се на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

Мрежа насеља и функционална усмереност

Општина Бела Црква се налази у подручју утицаја макрорегионалног центра Београд, који ће и даље са развијеним функцијама државног центра, имати утицај на њен развој.

Циљеви и смернице у области мреже и функције насеља општине Бела Црква су:

- формирање мреже и хијерархије насеља, уз максималну рационализацију планираних структура јавних објеката, посебно код насеља на малој међусобној удаљености и то: Банатска Суботица-Добричево, Дупљаја-Јасеново и Банатска Паланка-Стара Паланка;
- постизање оптималног нивоа урбаног и руралног живљења по насељима, у зависности од укупних природних и створених потенцијала;
- повећање нивоа социо-економске развијености подручја;
- преиспитивање постојећих граница грађевинских реона насеља, уз сагледавање потребе за ширењем, односно смањењем појединих насеља.

Јавне службе

Циљеви развоја и организације јавних служби у општини Бела Црква су:

- постизање заступљености јавних служби по насељима, у складу са хијерархијским нивоом и функцијом насеља;
- јачање мреже јавних служби у руралним насељима где се очекује интензивнији привредни развој, посебно у области туризма (Стара Паланка, Гребенац и Кајтасово);
- промене у организацији рада јавних служби и прилагођавање потребама и особеностима локалних заједница, увођење комплементарних и пратећих активности;
- већа употреба савремених информатичких и других комуникационих средстава, са циљем да се повећа доступност јавних служби и установа за грађане, а посебно оне из удаљенијих насеља.

Привредне делатности

Основни циљ израде Плана у области привреде је обезбеђење просторних услова за развој стабилне и развијене привредне структуре, која ће дугорочно посматрано омогућити одрживо коришћење природних и створених ресурса и компаративних предности општине Бела Црква.

На основу природних и радом створених предуслова за општину Бела Црква у области **пољопривреде** могу се дефинисати следећи циљеви:

- интензивирање воћарске и виноградарске производње;
- развој повртарства уз могућности наводњавања;
- укрупњавање земљишних поседа;
- интензивирање ратарске производње до максималних могућности у условима уситњеног поседа (јер је укрупњавање процес који се не може спровести брзо);
- ревитализација сточарства, праћена изградњом прерађивачких капацитета;
- подизање нових заливних система и реконструкција већ постојећих;
- динамизација развоја рибарства;
- развој пчеларства;
- програм домаће радиности.

У области **индустрије** основни циљ је даље динамизирање агроиндустријског комплекса и индустрија базираних на богатој сировинској основи, увођењем нових технологија. Такође, у циљу развоја сеоских насеља, подстицати развој индустријских капацитета мањег обима (мала и средња предузећа). Развој индустрије треба да је у складу са заштитом животне средине и да се врши контрола утицаја индустријских активности на животну средину.

Циљ у развоју капацитета терцијалних делатности (трговина, угоститељство, занатство) је подстицање њиховог развоја да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

Циљеви развоја **туризма** на простору обухваћеном Просторним планом општине Бела Црква су:

- развој туризма базирати на повољним природним и антропогеним вредностима,
- на основу *Програма развоја туризма општине Бела Црква*, којим је опредељен развој појединих облика туризма и његова организованост, направити акциони план приоритетних активности даљег развоја туризма, пре свега понуде подунавског дела општине,
- ојачати и побољшати материјалну базу, пропаганду и организацију туризма, што је и предуслов туристичког развоја. У том смислу је неопходно планирати проширење постојећих смештајних и ресторанских капацитета, као и опремање других објеката и простора за пријем домаћих и страних туриста,
- формирати заокружену туристичку понуду која садржи афирмисане мотиве,
- повећати степен искоришћености капацитета,
- туристичке просторе организовати, уређивати, штитити и користити уз примену критеријума и стандарда заштите животне средине.

Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и ловна подручја

Према Просторним плану Републике Србије на територији Војводине која је дефицитарна шумама, потребно је повећати степен шумовитости са садашњих 6,8% на 11%, односно за подручје Јужног Баната, где је и општина Бела Црква са 6,3% на 17,9%.

Циљеви израде Просторног плана у области шума и ван шумског зеленила на подручју општине Бела Црква су:

- очување, заштита и унапређење постојећих шума, посебно шума у оквиру СРП-а;
- повећање површина под шумама;
- газдовање шумама у складу са шумским основама и важећим актима о заштити природних добара;
- подизање заштитних имисионих шума у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- повећање површина под ваншумским зеленилом формирањем заштитних појасева поред саобраћајница, мелиорационих канала и посебно у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни и ветрозаштитни појасеви) ради заштите од еолске ерозије; Предлаже се израда Плана за проглашење ерозионих подручја на територији општине (обавезујући документ према члану 38. Закона о водама, "Службени гласник" бр. 46/91, 48/91, 53/93, 54/94, 54/96);
- формирање заштитног зеленила у оквиру економија, мини фарми, око депонија комуналног отпада и других објеката у атару;
- формирање свих категорија насељског зеленила у свим насељима Општине;
- обезбеђење повезивања шума, ваншумског зеленила и зеленила насеља у систем зелених површина.

У области развоја ловства на територији општине Бела Црква општи циљеви су:

- повећање бројности и структуре дивљачи,
- очување ретких и угрожених врста,
- развој ловног туризма.

Посебни циљеви проистичу из специфичности ловишта и спроводиће се кроз важеће ловне основе и годишње планове газдовања установљених ловишта.

Заштита природних добара

Основни циљеви у оквиру заштите природе на подручју општине Бела Црква су:

- заштита природних добара у складу са важећим прописима,
- доношење нових решења о заштити и
- картирање, валоризација и стављање под заштиту природних добара која су предвиђена за заштиту.

Заштита животне средине

Активности на подручју обухвата Плана, расположиви потенцијали подручја као и одређена ограничења манифестују се одговарајућим утицајима на стање животне средине на предметном подручју. С обзиром да територија општине Бела Црква са аспекта еколошких вредности спада у значајне просторе неопходно је дефинисати посебне циљеве у овој области који ће представљати полазну основу за заштиту овог простора. Дефинисање основних принципа заштите животне средине на предметном простору заснива се на већ усвојеним стратешким документима, пре свега Просторном плану Републике Србије и Националном програму заштите животне средине.

У циљу заштите животне средине и одрживог развоја предметног подручја, неопходно је:

- изградити јединствени катастар загађивача на територији општине,
- обезбедити континуирано праћење стања параметара животне средине природних ресурса воде, ваздуха и земљишта, као и буке уз веће путне правце у насељима и ван грађевинских рејона,
- рационализација коришћења природних ресурса, уз фаворизовање коришћења обновљивих извора енергије,
- обезбедити водоснабдевање свих насеља довољним количинама питке воде,
- изградити канализационе мреже у свим насељима са уређајима за пречишћавање отпадних вода,
- изградити и реконструисати каналску мрежу у насељима за одвођење атмосферских вода,
- извршити гасификацију свих насеља у општини и радних зона ванграђевинских реона у циљу заштите ваздуха као природног ресурса,
- прописати строги режим пољопривредне производње у контексту примене пестицида, вештачких ђубрива и других агрохемијских средстава,
- успоставити савремени систем елиминације комуналног отпада, у складу са Националном стратегијом управљања комуналним отпадом, коју је донела влада Републике Србије, формирањем трансфер станице или сакупљачких центара на територији општине и елиминацијом и одлагањем комуналног отпада на регионалну депонију на територији општине Вршац,
- извршити санацију и рекултивацију свих дивљих депонија, сточних гробаља и других деградираних простора,
- стварање повољних микроклиматских услова на територији Општине повећањем површина под шумама и ваншумским зеленилом (садња заштитних појасева у оквиру пољопривредног земљишта, каналске и саобраћајне инфраструктуре).

Саобраћајна инфраструктура

Циљеви у домену саобраћајне инфраструктуре су:

- стварање услова за развој свих облика саобраћајних активности како би се подстакло развој свих руралних (а нарочито пограничних) простора, односно како би се спречила депопулација и пражњење пограничних подручја,
- формирање нове општинске саобраћајне матрице тако да представља део саобраћајне матрице Војводине, како би се задовољили сви нивои будућег

интеррегионалног и интернационалног повезивања овог простора са окружењем и субрегионима,

- нова мрежа путева у општини Бела Црква треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем и сировинским залеђем, како би се остварило оптимално убирање летине при свим временским условима,
- стварање услова за развој и модернизацију саобраћајних капацитета, заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине и то како у оквиру урбаних и руралних простора, тако и у оквиру атара, како би се створили услови за производњу здраве хране као једног од будућих старатешких одређења овог простора,
- капацитете железничког саобраћаја реконструисати и модернизовати према европским стандардима, да би се овај вид саобраћаја укључио у систем прерасподеле превоза брута са овог простора, као логистичке подршке интегралном саобраћају,
- приобаље пловног канала Нови Бечеј–Банатска Паланка оспособити-изградити-модернизовати да се формирају капацитети за превоз и претовар масовних роба, како би се овај пловни пут укључио у прерасподелу транспортног рада, тј како би се водни саобраћај у будућности афирмисао у оквиру интегралног саобраћаја овог простора,
- приобални део Дунава и ушће канала ДТД уредити и опремити за трансфер путника при превозу путничким бродовима, као и скелски–фериботски превоз на другу страну Дунава,
- у складу са Студијом мреже марина на Дунаву у АП Војводине у оквиру приобаља Дунава формирати капацитете "високог" наутичког туризма.

Водопривредна инфраструктура

У области водоснабдевања становништва пијаћом водом прикључити на регионални водовод "Вршац – Бела Црква" са извориштем у Стражи и преостала 2 насеља (Чешко Село и Калуђерово). На водозахвату обезбедити довољну количину "сирове" воде бушењем нових бунара и изградњом резервоарског простора. Спровести поправку квалитета "сирове" воде у смислу захтева из Правилника о хигијенској исправности воде за пиће ("Службени лист СРЈ", бр. 42/98). Приступити ревитализацији водоводне мреже, како би се смањили губици воде и обезбедио виши квалитет снабдевања водом, са што мање застоја-прекида у погону.

У што краћем року завршити градски пречистач за отпадне воде на који ће се прикључити и канализације сеоских насеља. Одвођењу атмосферских вода са територија села приступити по претходно урађеним Идејним пројектима усаглашеним са "водопривредним условима".

Изградњом насељских канализација постићи ће се највиши могући степен заштите човекове околине, а најпре квалитет подземних и површинских вода.

Хидросистем ДТД и дренажне системе ХЕ "Ђердап" I систематски одржавати у оквиру пројектованих хидраличких параметара. На тај начин ће се трајно заштити насеља и обрадиво земљиште од повишеног нивоа подземних вода.

Енергетска инфраструктура

Задатак Плана је да утврди програм и смернице развоја енергетске инфраструктуре, синхронизује њен развој са свим активностима на овом подручју и тиме обезбеди најповољније услове за заштиту животне средине, очување природних вредности, живот и рад људи на овом подручју и њен даљи развој.

У области гасоводне (енергетске) инфраструктуре основни циљеви су следећи:

- гасификација свих насељених места на територији општине Бела Црква, на бази усклађених концепција гасификације и топлификације, у сврху задовољења потреба крајњих корисника у широкој потрошњи,

- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса,
- развој и коришћење алтернативних облика енергије.

Електроенергетска инфраструктура

У области електроенергетске инфраструктуре посебни циљеви су:

- обезбедити квалитетну и сигурну испоруку електричне енергије диктирану потрошњом у наредном периоду за све потрошаче на подручју општине Бела Црква;
- употпуности ревитализовати преносну мрежу;
- обезбедити коридоре за нову преносну мрежу;
- обезбедити довољан капацитет трафостаница 110/20kV;
- изградити нове и реконструисати постојеће трафостанице на 20/0,4, у складу са захтевима реконструисане дистрибутивне мреже и порастом потрошње;
- у насељима изградити квалитетну спољну расвету;
- коришћење обновљивих извора енергије, хидропотенцијала на већ постојећем водопривредном објекту ХС ДТД Кајтасово као и на новим локалитетима изградњом минихидроелектрана.

Телекомуникациона инфраструктура

- равномеран развој телекомуникационе инфраструктуре и постепен прелазак са класичних комутираних мрежа за пренос говора на пакетске мреже уз подстицање развоја инфраструктуре у неразвијеним подручјима;
- развој савремених мрежа треће генерације мобилне телефоније као и широкопојасног фиксног и бежичног приступа интернету;
- раст броја претплатника јавних фиксних и мобилних телекомуникационих мрежа и степена коришћења интернета;
- јачање свих аспеката сигурности и безбедности телекомуникационог сектора;
- потпуна дигитализација јавне фиксне телекомуникационе мреже;
- развој приступне мреже одређеног квалитета;
- повећање броја претплатника, како би се достигао данашњи просек ЕУ од 42%;
- потпуно укидање двојника до 2008;
- модернизација архитектуре фиксне мреже заменом постојећих мрежа мрежама нове генерације, што ће омогућити поред постојећих пружање нових конвергентних и мултимедијалних услуга базираних на интернет протоколу;
- обезбедити мрежу високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже;
- изградити међумесни телекомуникациони систем ПТТ, за осигурање квалитета међумесних веза довољног капацитета;
- положити оптичке каблове и омогућити савремен систем преноса;
- заменити дотрајалу опрему и модернизовати мрежу, да би се обезбедило поузданије и квалитетније функционисање телекомуникационог система ПТТ и услови за увођење савремених услуга;
- повећање капацитета транспортне мреже како би се обезбедило функционисање свих других оператора и корисника постојеће фиксне мреже;
- повећање пенетрације интернет корисника на стопу пенетрације од преко 30%;
- повећање пенетрације корисника широкопојасних услуга;
- повећање процента становништва и територије који су покривени услугама мобилних телекомуникацијама, са посебним нагласком на градске средине и средине од посебног значаја, како би се достигла стопа пенетрације од око 97% која постоји у ЕУ;
- повећање квалитета услуга мобилних телекомуникација у свим условима (у зградама, на отвореном простору, у градским приградским и слабо насељеним срединама, у условима брзог кретања или у мировању);
- повећање понуде корисничких услуга, посебно услуга нових генерација мобилних система;
- увођење EDGE (пренос података са већим протоцима за GSM (Глобални систем за мобилне комуникације) и UMTS (Универзални Мобилни Телефонски Систем);

- повећање могућности међународног роаминга;
- увођење дигиталне радиодифузије у свим видовима преноса и емитовања сателитски, земаљски и кабловски;
- коришћење VSAT станица (сателитска станица са малим отвором антене) као могући елементи повезивања руралних подручја са преосталом територијом земље, односно њуховог равноправног укључења у телекомуникациони систем земље.
- увести нове телекомуникационе услуге увођењем оптичких каблова у месне мреже,
- изградити модерне приступне кабловске мреже, за обезбеђење широкопојасних сервиса, развој јавних, комерцијалних и локалних радио и ТВ програма, уз константно праћење и укључивање нових технологија у складу са светским трендовима;
- осигурање коридора за РР везе.

III ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ПРАВИЛА КОРИШЋЕЊА, УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

1. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Природни ресурси општине Бела Црква су:

- пољопривредно земљиште,
- шумско земљиште,
- биљни и животињски свет,
- површинске и подземне воде и
- минералне сировине.

Око 79% површина територије општине Бела Црква је **пољопривредно земљиште**, на ком је могуће организовати све видове пољопривредне производње, те га је потребно штитити мерама и активностима којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта. У том смислу забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним Законом и овим Планом, забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја, контролисаном применом минералних ђубрива и препарата за заштиту, избором адекватних технологија у обради земљишта и противерозионих мера, сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Пољопривредном земљишту које је коришћено за експлоатацију минералних сировина пројектима рекултивацује дати намену блиску пређашњем стању.

Пољопривредно земљиште треба заштитити пољозащитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије којом се односе и земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса.

Ваншумско зеленило уз путеве и канале је, такође, у функцији заштите пољопривредног земљишта, с обзиром да утиче на унапређивање микроклиматских услова окружења.

Шумско земљиште на територији Општине треба повећати са садашњих 8,77%, пошумљавањем виших бонитетних класа пољопривредног земљишта, изузетно IV и V бонитетне класе, на подручју ван СРП Делиблатска пешчара. Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти у шумарству били већи. Неопходно је остварити и заштитне (превасходно водозащитну) и социо-економске функције шума. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа, као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

На шумском земљишту у оквиру Резервата спроводити радове који су у складу са режимима заштите, како би Делиблатска пешчара сачувала своју аутохтоност.

Целокупан биљни и животињски свет, заштићена природна добра, подручја предвиђена за заштиту и вредне делове природе треба користити тако да се не угрози њихов опстанак. Сталном пропагандом и едукацијом, посебно млађе популације,

указивати на значај заштите коју треба спроводити. Све активности на овим просторима ускладити са режимима и мерама заштите.

Површинске и подземне воде Општине је потребно користити у мери и на начин да се не угрози њихов квалитет. Пречишћавањем отпадних вода пре њиховог упуштања у водотоке (реципијенте), сталном међународном сарадњом и праћењем и контролом њиховог стања, могуће је очувати квалитет површинских вода, пре свега водотока река Дунав, Караш и Нере.

Подземне воде, посебно изворишта, такође, треба штитити од загађења, посебно оне у пливим водоносним слојевима одговарајућим техничким мерама.

Минералне сировине на територији Општине које су заступљене као неметалне минералне сировине за добијање грађевинског материјала, хидропотенцијал, нафта, гас, користити у складу са принципима одрживог развоја. Постојеће просторе на којима се експлатишу минералне сировине по завршетку експлоатационог периода, треба вратити у пређашње стање рекултивацијом и дати им намену којом се не угрожава стање животне средине.

2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике, као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002-2021. год. за посматрана насеља је прогнозиран благ пад укупног броја становника, тако да ће 2021. године у насељима у убухвату Плана живети 18455 становника. Просечна величина домаћинства износиће 2,7 чланова по домаћинству, а укупан број домаћинстава биће 6920.

Преглед по насељима дат је у следећој табели:

Насеље	Број становника		Индекс	Прос. стопа раста	Број домаћинстава		Просечна величина домаћинства	
	2002.	2021.			2002.	2021.	2002.	2021.
Бан.Паланка	837	750	89,6	-0,6	227	215	3,7	3,5
Бан.Суботица	200	140	70,0	-1,9	83	70	2,4	2,0
Бела Црква	10675	10000	93,7	-0,3	3899	4000	2,7	2,5
Врачев Гај	1568	1400	89,3	-0,6	479	450	3,3	3,1
Гребенац	1017	750	73,8	-1,6	340	280	3,0	2,7
Добричево	226	200	88,5	-0,7	78	72	2,9	2,8
Дупљаја	854	760	89,0	-0,6	262	240	3,3	3,2
Јасеново	1446	1270	87,8	-0,7	504	460	2,9	2,8
Кајтасово	287	240	83,6	-0,9	89	80	3,2	3,0
Калуђерово	132	110	83,0	-1,0	61	58	2,2	1,9
Крушчица	989	880	89,0	-0,6	338	315	2,9	2,8
Кусић	1361	1250	91,8	-0,5	436	420	3,1	3,0
Црвена Црква	729	670	91,9	-0,5	251	247	2,9	2,7
Чешко Село	46	35	76,1	-1,5	16	13	2,9	2,7
Укупно	20367	18455	90,6	-0,5	7063	6920	2,9	2,7

3. РАЗВОЈ ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Динамичнији и складнији развој привреде, пре свега агрокомплекса, привредне инфраструктуре и друштвеног стандарда треба да допринесе побољшању услова живота и рада становништва Општине.

3.1. ПОЉОПРИВРЕДА

Повољни природни и створени потенцијали у области пољопривредне производње омогућавају развој различитих видова пољопривредне производње (ратарство, повртарство, воћарство, виноградарство и сточарство), као и развој агроиндустрије на бази расположивих сировина биљног и животињског порекла. Бржи развој пољопривреде предпоставља одговарајуће промене у структури производње праћене повећањем приноса и ефикаснијом организацијом откупа и промета основних производа пољопривреде.

Да би се омогућио што ефикаснији развој пољопривреде на овом подручју, у наредном планском периоду, потребно је испунити неке предуслове које пружају смернице за будуће развојне могућности:

- увођење савремених технологија и примене ових научних сазнања у процесу пољопривредне производње,
- стална едукација произвођача путем презентације и саветовања,
- дефинисање носилаца развоја пољопривреде на локалном и региоанлном нивоу,
- подстицање удруживања више произвођача ради рационалније производње и коришћења механизације,
- планирање производње у складу са потребама тржишта,
- подстицање промене сетвене структуре у корист акумулативнијих видова производње,
- формирање развојних фондова од локалног и регионалног значаја,
- подстицање производње у заштићеном простору,
- изградња сточарских капацитета,
- изградња прерађивачких капацитета,
- даљи развој система за наводњавање,
- увођење неконвенционалних видова производње у биљној и сточарској производи,
- коришћење органских и минералних ђубрива у складу са препорукама стручних служби,
- перманентна ветеринарска контрола у свим насељима општине.

Ратарство

Будући да ће ратарство и у наредном планском периоду представљати водећу грану пољопривреде у општини Бела Црква потребно је обратити посебну пажњу на следеће захтеве који се постављају пред произвођаче:

- да се обезбеди прехранбена сигурност грађана довољним количинама квалитетних производа,
- да се обезбеде довољне количине квалитетних сировина за прехранбену индустрију како домаћих тако и страних произвођача,
- да се повећа производња квалитетног семена за домаће произвођаче и за извоз,
- да се изменом структуре сетве и применом нових технологија дође до већих економских ефеката ратарске производње,
- да се посвети посебна пажња националним уско специфичним програмима производње,
- да се повећају површине под индустријским и крмним биљем на рачун површина под житима,
- да се повећају површине за семенску производњу у условима наводњавања,
- да се очувају земљишни ресурси водећи рачуна о квалитету земљишта,
- да се начином избора технологије производње не изазове негативан утицај на животну средину
- да ослонац у креирању стратегије остану домаћи научно образовни институти и стручне службе,
- да се донесе план развоја пољопривреде као најзначајније привредне гране.

Повртарство

Подручје општине Бела Црква пружа могућности за широку палету производних могућности, између осталог и за повртарство.

Стога је реално очекивати да се, у наредном планском периоду, на бази повољних агроеколошких услова, повећа обим производње поврћа и то готово свих повртарских култура.

Да би се ово предвиђање остварило потребно је:

- повећати производњу поврћа као другог усева,
- обезбедити разноврснији производни програм, увођењем квалитетнијих и отпорнијих сорти високог нутритивног и здравственог квалитета,
- осавременити баштенски начин производње, уз избор сорти које захтевају веће ангажовање људске радне снаге и комбиновати са производњом у заштићеном простору,
- набавити нову специјализовану савремену механизацију,
- подизати већи број стакленика и пластеника,
- повећати образовни ниво пољопривредних произвођача, путем стручних саветовања о достигнућима у савременој повртарској производњи,
- обезбедити виши степен прераде на месту настанка сировина (сушење, смрзавање, паковање, производња амбалаже, транспорт итд.).

Воћарство и виноградарство

На подручју Беле Цркве воћарство је изузетно развијено, с предусловима за даљи развој.

Слична је ситуација и када је реч о виноградарству. Симптоматично је међутим, да је и воћарска и виноградарска производња највише везана за К.О. Бела Црква, а да су воћњаци и виногради знатно мање присутни у другим К.О.

С циљем развоја воћарско-виноградарске производње на територији општине Бела Црква, а у складу са оријентацијом на интензивирање свих облика пољопривредне производње неопходно је:

- донети стратегију развоја воћарско-виноградарске производње,
- задужити стручне службе за контролу садног материјала и по препорукама ове службе подизати нове воћњаке и винограде,
- садни материјал бирати према типовима земљишта,
- спровести санацију постојећих засада и крчење старих и дотрајалих уз заснивање нових,
- подизати засаде избором отпорнијих врста и сорти који нарочито показују отпорност према проузроковачима болести и штеточинама,
- уносити интегралан биолошки концепт у воћарско-виноградарској производњи како би се пратили светски трендови производње,
- перманентно повећавати површине под трајним засадима, водећи рачуна о истовременом побољшању квалитета производње.

Сточарство

У циљу интензивирања сточарске производње потребно је урадити одређене припреме и то:

- утврдити стратегију развоја сточарства за територију Општине уз израду јединственог одгајивачко-селекцијског програма,
- обезбедити довољне количине квалитетне хране првенствено на подручју општине,
- дефинисати јасне критеријуме и израдити одговарајући одгајивачко-селекцијски програм,
- успоставити задовољавајући здравствени статус животиња уз стални надзор ветеринарске службе,

- обезбедити повезивање примарне производње са прерађивачком индустријом, како би се ускладили планови производње,
- извршити адаптацију постојећих објеката фарми, а нове објекте пројектовати и изводити у више фаза и етапа реализације,
- уводити нова савремена научна сазнања у процес производње,
- вршити праћење контроле квалитета сточне хране од улазних компоненти до готових крмних смеша,
- изградити посебан програм ревитализације и унапређења сточаства за територију целе општине и дефинисати носиоце спровођења програма.

Рибарство

На територији општине Бела Црква, с обзиром на богатство воде, присутан је и привредни и спортски риболов.

Поред Дунава, значајни водотоци богати рибом су и планинска река Нера са посебном ихтиофауном, река Караш са бројним рукавцима и канал ДТД. Језера настала ископавањем шљунка, такође су погодна за спортски и привредни риболов.

У циљу интензивирања рибарства потребно је изградити рибњак на реци Караш, код Добричева. Услед нерегулисаног тока реке Караш, у непосредном окружењу, површина од више стотина хектара земљишта не користи се адекватно за пољопривредну производњу. Услед сталних поплава земљиште је деградирано и изградњом рибњака, били би изграђени насипи чиме би се заштитиле и друге површине. Рибњак (површине око 400ha) се не односи на пуносистемски, већ на аутохтону ихтиофауну у систему реке Караш, код Добричева, КО Добричево.

Остали видови производње

У свим насељима постоји интересовање за узгајање неконвенционалних врста животиња. У насељима би се уз релативно мала улагања могли организовати разни видови производње у постојећим објектима, као основна или додатна делатност. Неки могући видови овакве производње су:

- гајење фазана у контролисаним условима,
- фармски узгој препелица,
- гајење пужева,
- узгој нутрије, чинчила и кунића,
- гајење глиста.

У општини нису довољно искоришћене могућности за развој пчеларства, те је неопходно у свим стратешким опредељењима нагласити да постоје добри услови за развој овог вида производње.

Пољопривредна механизација

У наредном периоду најважнији задаци биће:

- осавремењавање машинског парка,
- побољшање квалитета машина,
- организовање техничко саветодавне службе,
- едукација пољопривредних произвођача ради правилног избора одређених типова машина и опреме,
- остваривање научно-техничке сарадње са суседима из региона на унапређењу квалитета машинског парка,
- омогућење слободног избора из широке понуде/према интересовању и потребама свих произвођача,
- подржати развој предузећа за пружање услуга, одржавање и сервисирање механизације и опреме.

3.2. Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и лов

Шуме и шумско земљиште СРП "Делиблатска пешчара"

Глобална оријентација у коришћењу шума СРП "Делиблатска пешчара" ће бити усаглашена са режимима заштите у складу са важећом Уредбом.

То подразумева мелиорацију, узгој и заштиту постојећих шума уз фаворизовање садње аутохтоних лишћара.

Газдовање шумама у Резервату ће обухватити:

- мелиорацију деградираних багремових састојина,
- спонтану и планску ревитализацију пожаришта,
- мере заштите од пожара одржавањем постојећих и просецањем нових просека уз мозаичан распоред шумских култура,
- замену багремових састојина аутохтоним лишћарима и сукцесију жбунасте вегетације у шумску,
- природну обнову аутохтоних лишћара на земљиштима погодним за пошумљавање,
- контролисано управљање биљним и животињским врстама ради одржавања њиховог оптималног стања,
- заштиту шума (од биљних и ентомолошких болести, дивљачи, стоке и пожара),
- коришћење шума у III степену заштите уз обавезу усклађивања са прописаним мерама и режимима заштите.

Шуме, шумско земљиште и ваншумско зеленило ван СРП-а

Шуме у оквиру Плана ван СРП-а треба да остваре заштитне, културно-социјалне и производне функције, а ваншумско зеленило превасходно заштитну функцију.

Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и ваншумског зеленила у оквиру обухвата Плана потребно је:

- повећати површине под шумама пошумљавањем шумског земљишта – чистина и земљишта на VI, VII и VIII бонитетне класе пољопривредног земљишта изузетно IV и V катастарске класе, коришћењем земљишта у складу са његовим биолошким капацитетима,
- унапредити стање постојећих шума превођењем изданаčkih шума у високе, мелиорацијом деградираних шума у високо продуктивне уз интензивну негу и заштиту постојећих шума у свим фазама развоја,
- фаворизовати садњу аутохтоних састојина,
- организовати трајну максималну шумску производњу уз тежњу очувања аутохтоног пејсажа, у складу са режимима заштите природних добара,
- формирати ветрозаштитно и пољозаштитно зеленило на око 2% територије Општине на просторима уз канале, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта са циљем побољшања микроклиматских услова, смањења удара ветра и одношења усева у фази семена,
- формирати заштитно зеленило уз радне површине у атару, на просторима за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште) у зонама кућа за одмор,
- шуме и ваншумско зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система подручја.

Лов и ловна подручја

На површинама дела ловишта "Делиблатска пешчара" газдовање у складу са важећом Уредбом ће обухватити:

- побољшање услова станишта (очување шумо-степских чистина и мешовитих шумских састојина),
- обезбеђење воде у ловишту и изградњу ловно-техничких објеката,
- заштиту ретких и проређених врста дивљачи,
- интензивно газдовање ограђеним делом ловишта "Драгићев хат",

- посебан режим газдовања у делу ловишта "Лабудово окно"
- постизање економског капацитета ловишта добром прогнозом динамике развоја популације дивљачи (увећањем матичног фонда уз уважавање реалног прираста дивљачи, губитка и одстрела),
- насељавање дивљачи у ловишту,
- одстрел дивљачи у оквиру ловног туризма и фаворизовање фотосафарија и посматрања птица.

У ловишту "Нера" газдовање ће обухватити:

- обезбеђење оптималног матичног фонда уз побољшање старосне и полне структуре,
- заштиту дивљачи,
- изградњу и одржавање ловних и ловно-техничких објеката у ловишту,
- коришћење (одстрел) дивљачи и њених делова,
- обезбеђење хране за дивљач,
- насељавање дивљачи у ловиште,
- сарадњу са осталим ловиштима.

3.3. Индустрија

Користећи своје компаративне предности, а имајући у виду укупне и посебне потенцијале општине Бела Црква, основни развојни приоритет треба да буде ревитализација укупне привреде, односно динамичнији развој агроиндустријског комплекса, производње камена и песка, производње грађевинског материјала (првенствено захваљујући богатој сировинској основи). Потребно је обезбедити просторне услове за будући развој привредних капацитета, те су приоритети развоја изградња и уређење индустријског парка "Нера" и потенцијалне радне зоне Банатска Паланка-Стара Паланка (веза са теретним пристаништем на Дунаву), што ће одредити студијска истраживања.

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва (нарочито сеоских насеља), веома важан развојни приоритет треба да буде развој малих и средњих предузећа. Значајни просторни и сировински потенцијали сеоских насеља, као и недовољно ангажована радна снага треба да се активира обезбеђењем услова за развој прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада пољопривредних производа, услужне делатности итд.), чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности. Интензивирањем привредног и укупног развоја општине ангажоваће се највећи део континента радно способног становништва.

Принципи и правила организације будуће просторне структуре привредних активности су:

- изградња и функционисање привредних капацитета мора се одвијати уз строго поштовање мера заштите животне средине, природних и непокретних културних добара утврђених законом и овим Планом;
- капацитете са великим просторним и посебним саобраћајним захтевима градити у оквиру планираних радних зона;
- капацитете са специфичним захтевима (потенцијални загађивачи) градити на локацијама које обезбеђују услове за минимизирање негативних утицаја ових активности на животну средину;
- капацитете производно оријентисане мале привреде градити, по правилу, у оквиру планираних радних зона. Изузетно, када просторне могућности парцеле то дозвољавају, када технолошки процес производње и пратеће активности не угрожавају животну средину, те нису у супротности са преовлађујућом наменом зоне, ови капацитети се могу градити унутар основног насељског ткива;
- обезбедити одговарајуће просторне услове за развој малих и средњих предузећа у свим насељима Општине;
- капацитете намењене развоју туризма градити у за то планираним зонама;

- мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

Будућу просторну структуру привредних капацитета чиниће радне зоне и појединачни капацитети.

Расположив простор радних зона у оквиру грађевинских реона (Бела Црква, Јасеново), не изграђен а намењен будућим садржајима (пored садашњих локација) је око 100 ha.

Изузетно, за поједине радне активности специфичних технологија, могућа би била изградња и у атару, уз висок ниво комуналне опремљености и у складу са свим правилима заштите животне средине.

У склопу основног насељског ткива (становање, шира зона центра) могу се градити и развијати они капацитети чија технологија рада нема негативних утицаја на животну средину, заштићена природна и непокретна културна добра, који нису у колизији са планираном преовлађујућом наменом зоне и парцеле на којој се гради, уз услов да просторне могућности парцеле (индекс изграђености, индекс заузетости, приступ јавној саобраћајници и сл.) то дозвољавају.

Развој капацитета *терцијарних делатности* (трговине, угоститељства, занатства) биће условљен укупним привредним развојем, а биће у директној зависности од раста производње, животног стандарда и куповне моћи становништва.

У развоју промета на велико тежиште треба ставити на снабдевање локалне привреде сировинама и репроматеријалом и на пласман њених готових производа, чему треба прилагодити и складишне капацитете. У развоју промета на мало потребно је извршити бољу организацију и модернизацију продајне мреже, како би се квалитетно снабдевало становништво на читавој територији општине.

Развој мале привреде подразумева поред развоја приватног предузетништва и самосталних радњи и читав низ делатности које се могу организовати у оквиру постојећих привредних капацитета и у сеоским домаћинствима.

Избор делатности је релативно широк и може се сврстати у неколико група: сакупљачко-одгајивачке делатности, прерађивачке делатности, занатство и личне услуге и домаћа радиност.

Сакупљачко-одгајивачке делатности се могу организовати у релативно кратком року: прикупљање природног лековитог биља и шумских плодова, гајење лековитог биља, производња печурака, пчеларство, организовано гајење пужева итд.

Избор прерађивачких делатности првенствено треба базирати на пољопривреди (мањи прерађивачки погони), односно извршити избор производа за којима постоји тражња на тржишту.

Развој занатства и личних услуга треба подстицати првенствено у правцу развоја дефицитарних заната у функцији задовољавања потреба становништва и привреде овог подручја, као и у функцији развоја туризма.

Развој домаће радиности (као основне или допунске делатности становништва) треба да је у сарадњи са носиоцима развоја туризма, како би израда предмета била у функцији развоја туризма.

У политици развоја мале привреде Општина треба да одигра активну улогу путем потстицања и усмеравања предузетничких иницијатива ка програмима који доприносе бољем коришћењу расположивих природних и створених ресурса, радном ангажовању незапослених, а истовремено имају задовољавајући степен профитабилности и не захтевају велика почетна улагања. Општина треба да припреми оперативне планове развоја мале привреде, којима би се дефинисали конкретни програми, динамика њихове реализације и потстицајни механизми.

3.4. Туризам

Према Програму развоја туризма општине Бела Црква и анализи могућих области развоја туризма, у планском периоду ће се развијати следећи видови туризма:

- туризам на водама
- риболовни туризам
- ловни туризам
- културно-манifestациони туризам
- спортско-рекреативни туризам
- етно-туризам
- транзитни туризам
- остали видови туризма

Туризам на водама (речни и језерски)

Обала Дунава, с бројним каналима, адом Чибуклијом, ушћима Нере и Караша белоцркванска језера, одређују основни смер развоја туризма на подручју општине Бела Црква. Дунав пружа могућности за развој наутичког туризма и спортских активности на води, пре свега кроз изградњу марине у Старој Паланци. Белоцркванска језера са чистом водом и релативно великом површином представљају најатрактивнији туристички објекат, погодан за купање и спортско-рекреативне активности у приобаљу. У непосредној околини или на самом локалитету белоцркванских језера налазе се већ изграђени смештајни капацитети и други садржаји туристичке понуде. Стратешки приоритети у планском периоду су:

- завршетак комуналног опремања Градског и Врачевгајског језера;
- уређење обала језера за купање (плаже с кабинама и тушевицама), а на изабраним локацијама неопходно је изградити терене за мале спортове, стазе за шетње, трчање и вожњу бицикла. Могуће је организовати обуке непливача и пливачке маратоне;
- проширење смештајних капацитета и пратећих туристичких објеката на Градском и Врачев Гајском језеру;
- завршетак регулације река Караш и Нера;
- с обзиром на то да Дунав пружа веома повољне услове за развој наутичког туризма, одредиће се локација за изградњу марине с наутичко-туристичким делом уз насеље Стара Паланка, према прописаним стандардима и садржајима потребним за развој дунавског наутичког туризма. Просторним планом Републике Србије, Просторним планом подручја посебне намене СРП Делиблатска пешчара и Студијом мреже марина на Дунаву у АПВ, општина Бела Црква представљена је као једна од могућих локација за избор и изградњу марине на Дунаву. Изградњом оваквог наутичко-туристичког центра за мала и средња пловила у Старој Паланци створили би се услови за разне спортове на води, рекреацију и др. туристичке активности.

Ловни туризам

Ловни туризам представља један од најпрофитабилнијих видова туризма. Рационалним газдовањем дивљачи, уз примену одговарајућих знања (биолошка, еколошка, економска, организациона) могуће је одрживо одвијати репродукцију и излов дивљачи, уз остваривање знатне финасијске користи. Обављањем ловног туризма, стварају се паралелно услови за развој других видова туризма, угоститељства, производње ловачке галантерије, а сеоским домаћинствима се отвара могућност стицања допунских

прихода пружајући ловне услуге. Осим тога, развој ловства утиче на одрживост еколошке равнотеже и биодиверзитета фауне. Стратешки приоритети су:

- припрема Програма развоја ловног туризма на територији Општине Бела Црква у сарадњи са ловачким удружењем "Ловац", ЈП "Србијашуме", ШГ "Банат" и Ловачким савезом Србије;
- повећање степена искоришћености постојећих капацитета ловишта и постизање веће бројности дивљачи, као и увођење нових врста дивљачи;
- усклађивање режима лова с реалном продукцијом у ловиштима;
- заштита дивљачи од ловокрадица и унапређење ловно-стручне и чуварске службе;
- агресивнији маркетиншки наступ, посебно ка земљама које имају велики број ловаца (Немачка, Аустрија, Италија), обезбеђење већих могућности избора лова, попуњавање времена другим садржајима након лова, као што су такмичење у стрељаштву, обилазак културних знаменитости, шетње у природи, друге спортско-рекреативне активности;
- едуковање локалног становништва о ловном туризму путем организовања стручних предавања о ловству;
- реализација I фазе изградње туристичког комплекса на локалитету Лавудово окно, намењеног пре свега иностраним туристима.

Риболовни туризам

Риболовна фауна је богата и разноврсна и представља значајан природни ресурс целог подручја Општине Бела Црква. Дунав, планинска река Нера, река Караш с бројним рукавцима, канал Дунав – Тиса – Дунав и белоцркванска језера погодни су за организовање спортског риболова, за који је везана позната риболовачко-туристичка манифестација "Лов на сома капиталца". Ушће Нере у Дунав и ада Чибуклија представљају мрестилишта за већину рибљих врста, која треба да буду под континуираном заштитом. Стратешки приоритети су:

- развој спортског риболова за који општина има добре природне услове;
- изградња рибарског насеља са могућношћу боравка од неколико дана;
- изградња угоститељских објеката са рибљим специјалитетима;
- Традиционалну рибарску манифестацију "Лов на сома капиталца" што више омасовити и анимирати све релативне општинске и привредне субјекте у циљу прерастања у риболовно-туристичку манифестацију републичког значаја;
- очување и побољшање рибљег фонда кроз стварање повољнијих природних услова за континуирану рибљу продукцију и обезбеђење трајног приноса рибљег меса у складу с природним могућностима овог подручја;
- унапређење чуварске службе на риболовним водама у циљу бољег надзирања риболова и праћења стања ихтиофауне, издавања дозвола за спортски риболов и санкционисања недозвољених радњи;
- уређење риболовних места, приступа рекама и језерима, излетничких пунктова и др. (завшетац регулације Нере и Караша, чишћење и раскривање терена, постављање дрвених клупа и столова, надстрешница, колиба за чуваре и сл.).

Културно-манифестациони

Интеракција између културе и туризма постоји још од првих почетака туристичке активности. Места која су сачувала аутентичност, располажу врло актуелним ресурсним туристичким потенцијалом. Споменичке и историјске уметничке вредности, амбијенталне целине и културне манифестације употпуњавају мотивацију боравка у једном туристичком месту.

Створене културне навике су услов квалитетно културног туризма који подразумева оживљен споменик културе, културно место или културно стваралаштво.

Према датим амбијенталним условима, општина Бела Црква треба да развија и негује културно-забавне садржаје. Овакво ангажовање које не захтева крупне инвестиције, већ убрзане организационе промене, укључују: увођење предмета за познавање културе и туризма у школама, стручно образовање запослених у култури и туризму,

организовање курсева за културне аниматоре, ширење идеја за културним туризмом, укључивање домаћих и страних инвестиција.

Програмска одредница овог вида туризма обухватила би фестивале, дане народне традиције, приредбе, изложбе (природних реткости подручја, народне радиности, слика, скулптура и сл.), спортска такмичења, забавне садржаје за децу и др. Стратешки приоритети су:

- очување, конзервација, растаурација и заштита споменика културе и традиционалне архитектуре;
- јачање (кадровско, материјално и организационо) носилаца културно-манифестационих активности;
- обезбеђивање дефицитарних кадрова различитих профила за све културне институције на територији Општине Бела Црква;
- маркетинг у култури у циљу популарисања овог подручја и њене медијске презентације;
- организовање стручних, научних и уметничких манифестација током целе године (студијска истраживања, семинари, колоквијуми, колоније уметника и сл.).

Спортско-рекреативни туризам "Вода – имиџ Беле Цркве"

Белоцркванска језера, реке Дунав, Нера, Караш, канал Дунав – Тиса – Дунав, шуме, Делиблатска пешчара и др, омогућавају да се изгради комплексна и квалитетна понуда за интезивнији развој спортско-рекреативног туризма. Осим купалишно-рекреативног туризма који доминира у туристичкој понуди општине, потребни су нови програми спортске рекреације као што су фотосафари, јахање, бициклизам, стазе здравља, ронилачки спорт, брзинско пливање, једрење, веслање и др. Стратешки приоритети су:

- истраживање интереса, потреба и могућности за спровођење различитих програма спортске рекреације у туризму, на основу којих ће се унапредити туристичка понуда и обезбеди оптимално коришћење туристичких капацитета;
- проширење, модернизација и унапређење постојећих и изградња нових рецептивних капацитета;
- уређење обале, спортских терена, трасирање пешачких, бициклистичких и трим стаза;
- обогаћивање туристичке понуде новим програмима рекреације, као што су едукативни програми о спорту, програм школе у природи, програми гимнастике, народних игара, плесова и друго;
- организовање спортских манифестација које ће омогућити развој спортско-рекреативног туризма.

Етно-еко туризам

На подручју Беле Цркве постоје посебне погодности за развој етно-еко туризма, као све присутнијег и траженијег облика, који ће својом понудом у руралном амбијенту понудити туристима све компаративне предности овог простора (здрава храна, домаћа радиност, стари занати, културно-историјски мотиви).

Основна одлика екотуризма јесте да представља путовање и посету у релативно очувана подручја, у циљу обиласка природних и културних обележја подручја, уз унапређење заштите природе, минималан негативан утицај посетилаца и користан активан утицај на локално становништво, односно локалну привреду. Уобичајне активности које подразумева екотуризам јесу посматрање птица, пешачења у природи, проучавања природе, фотографија, вожња бицикла, камповања и др. за које у амбијенту Делиблатске пешчаре и приобаља Дунава постоје идеални услови

Најконкурентнији ресурси етно туризма сачињени су од специфичних социо-културних особина, тј. посебно су атрактивне локације где различите културе, нације, религије, језици и животи стилови коегзистирају на релативно малом простору што је специфичност и Беле Цркве.

Развој етно-еко туризма у Белој Цркви засниваће се на реализацији следећих пројеката:

- пројекат изградње војвођанско-панонског етносела изнад Врачевгајског језера и
- пројекат изградње етно села у Добричеву, уз рибањак.

Просперитет села и развој етно-еко туризма је могуће остварити кроз очување и/или рестаурацију објекта изграђених у традиционалном стилу градње, адаптацијом постојећих објеката, очување изворних обичаја и културних вредности, повезивање насеља са оближњим природним добрима (Белоцркванска језера, Делиблатска пешчара, рибањак) кроз развој туристичке понуде чиме би се постигао просперитет локалне заједнице и успешнија заштита природних и културних вредности јединствених руралних средина општине.

Транзитни туризам

Развој овог вида туризма захтева да се туристичке зоне у општини уреде и инфраструктурно опреме да буду приступачне и привлачне за транзитне туристе који пролазе преко територије општине. Поред укупне инфраструктурне опремљености општине (струја, телефони, вода, канализација и остали видови комуналне опремљености), основни предуслов за развој транспортног туризма, је одговарајући ниво изграђености саобраћајне инфраструктуре, праћен осмишљеним објектима из области угоститељства, трговине, занатства и смештајних капацитета (мотели, пансиони, камп и сл.). Сегмент транзитних туриста захтева и формирање специфичних понуда: мини-оаза за одмор, паркинг простора и туристичке сигнализације. Због комплексних и разноврсних потреба транзитних туриста мора се ангажовати више привредних и непривредних субјеката. У овом виду туристичке понуде стратешки приоритети су:

- комунално опремање постојећих и изградња нових смештајних капацитета (бунгалови, ауто-камп, и сл.) према плановима уређења локалитета Делиблатска пешчара, Белоцркванска језера и Лабудово окно;
- проширење и изградња паркинг простора у главним транзитним пунктовима;
- изградња ауто-сервиса у Белој Цркви;
- реконструкција и модернизација пута М-7.1, регионалних и локалних путних праваца;
- инфраструктурно и комунално уређење и опремање граничног прелаза Калуђерово;
- побољшање постојеће мреже бензијских пумпи и сервисних објеката за потребе транзитних туриста;
- уређење мини-оаза за одмор у току путовања, паркинг простори, сигнализација и продаја специфичних садржаја;
- инфраструктурно и комунално уређење туристичких локалитета и реконструкција културно-историјских споменика.

Остали видови туризма

На бази структурне разноликости и високог степена туристичке атрактивности и функционалности природних и антропогених потенцијала, као и неопходности успостављања тржишно усмереног и одрживог развојног концепта, у даљем формирању интегралног туристичког производа Беле Цркве могуће је активирати више видова туризма. Приоритет треба дати оним облицима туризма за које овај простор располаже адекватном и висококвалитетном ресурсном основом.

Излетнички (викенд) туризам – Бела Црква има повољан географски положај и задовољавајућу саобраћајну повезаност с осталим насељима и градовима. Налази се у викенд излетничкој зони Београда, а у непосредној близини су и сви већи административно-културни и туристички центри што омогућава да се организују дневни, полудневни и викенд излети. Висок ниво здравствено-рекреативне функционалности природних елемената, еколошка, амбијентална обележја ширег простора чине темељне вредности за масовнији развој овог вида селективног туризма. Излетишта треба користити како за долазак туриста из околних градова, тако и за конципирање садржајнијег, квалитетнијег и функционалнијег боравка свих гостију, као и за организовање активног одмора и рекреације у природи локалног становништва.

Боравишни туризам – Овај вид туризма ће почети интензивније да се развија после ширења мреже рецептивних капацитета (различитих типова – хотели, пансиони, бунгалови, камп), угоститељских објеката и других пратећих садржаја чиме би се обезбедили основни услови за дуже задржавање посетилаца.

Еколошки туризам - Овај вид туризма темељи се на разноврсним природним и заштићеним вредностима и њиховим разноликим васпитно-образовним, здравственим и другим обележјима. Са аспекта еколошке едукације и активне рекреације младих у природи, најпогодније услове за развој овог вида селективног туризма пружају Делиблатска пешчара и реке. С тим у вези, неопходно је испитати могућности и изабрати најпогоднију локацију за организовање омладинског еколошког (образовног) центра (кампа), са свим неопходним пратећим објектима и садржајима. Ефекти од функционисања овог центра били би вишеструки: непосредније коришћење еколошких вредности простора, ефикасније еколошко васпитање и образовање младих, побољшање структуре и временске дистрибуције туристичког промета и др.

4. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА, ФУНКЦИОНАЛНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА И РУРАЛНА ПОДРУЧЈА

Мрежа насеља у подручју општине Бела Црква и њихове унутрашње везе одређене су, према поставкама Просторног плана Републике Србије, на основу следећих критеријума:

- значаја и улоге насеља као центра у мрежи насеља;
- величине насеља;
- степена развијености јавних служби;
- степена развијености радних функција;
- степена концентрације радних места;
- зоне интензивних веза (становане-рад);
- зоне интензивних трансформација насеља;
- популационе промене (смер и интензитет промена);
- интензитета промена функционалне структуре;
- морфолошког склопа терена и услова за повезивање насеља;
- праваца и зона традиционалних веза насеља у околном простору;
- принципа уједначене дистрибуције регионалног развоја.

Пројекција мреже насеља на посматраном подручју извршена је на основу комплексног сагледавања постојећих и предпостављених елемената.

Најзначајнији елементи у пројекцији су били:

- хијерархија насеља по критеријуму агломерације становништва и изразите функционалне диференцијације;
- постојање изразите просторне доминације насеља градског карактера – општински центар Бела Црква;
- топографски положај насеља у односу на рељефно-морфолошке целине;
- просторно-географски положај насеља у односу на саобраћајнице и радне површине.

Просторно-функционална организација подручја урађена је са циљем да се обезбеди:

- рационализација управљања и ефикасније обављање послова из домена свакодневних потреба грађана;
- организација јавних служби усклађенија са потребама, могућностима и интересима локалних заједница;
- ефикасније координирање активности и програма локалних заједница.

Функционална диференцијација

Насељска мрежа Општине распоређена је у следеће функционалне подцелине:

- 1. Општински центар** је насеље Бела Црква.

2. Локални центар насеље Врачев Гај који има висок степен опремљености и коме гравитирају Грабенац и Банатска Паланка са Старом Паланком као центру заједнице насеља;
3. Примарно сеоско насеље Кајтасово гравитира Гребенцу сеоском насељу I степена; примарно сеоско насеље Дупљаја гравитира Јасенову - сеоском насељу I степена; примарно сеоско насеље Добрићево гравитира Банатској Суботици – сеоском насељу I степена, а сви заједно општинском центру Белој Цркви. Примарна сеоска насеља су Чешко Село и Калуђерово, као и сеоска насеља I степена Црвена Црква, Крушчица и Кусић функционално су директно повезани на општински центар Белу Цркву.
4. Општински центар Бела Црква припада регионалном центру Вршац функционалном подручју државног центра Београд.

Рурална подручја

Концепција просторног развоја села и унапређење квалитета живљења у сеоским подручјима полази од начела вишефункционалног-интегралног развоја и јачања економске снаге пољопривредних домаћинстава и њихово укључивање у тржишне услове привређивања.

Таква развојна концепција подразумева развој и најповољније коришћење производних ресурса пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности.

Афирмацијом концепта интегралног и одрживог развоја, чије најважније компоненте чине пољопривреда, развој малих и средњих предизећа, као и развој туризма, на овом простору би се могао отворити процес економске, демографске, социјалне и културне ревитализације руралних подручја, што је од дугорочног стратешког значаја. У том правцу, реално је очекивати пуну материјалну, стручну и организациону подршку и помоћ, како одговарајућих органа из Војводине и Републике, тако и иностраних инвестиционих фондова, који финансијски прате развојне програме у привредама земаља у транзицији.

Планирани развој руралних подручја обухвата:

- интегрисање села у привредни, културни и социјални развој подручја;
- побољшање комуникације између села и центара вишега реда надоградњом постојеће и изградњом нове инфраструктуре;
- коришћење веће могућности комплементарног развоја села и атара;
- рационално коришћење земљишта у циљу подизања веће искоришћености земљишта унутар постојећих граница грађевинског реона, усмеравањем изградње на подручја са изграђеном инфраструктуром;
- подизање нивоа комуналне опремљености насеља;
- афирмација туристичке понуде.

Планирано унапређење пољопривреде, изградња и модернизација свих видова инфраструктуре, развој туризма, допринеће да се рурална подручја брже и адекватније развијају уз заустављање негативних демографских тенденција.

5. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Достигнути ниво развоја социјалне и дечије заштите, образовања, здравствене заштите, културе, информација и физичке културе у општини Бела Црква је релативно задовољавајући. Развој и размештај привреде Општине, демографски токови, економски и социјални фактори детерминисали су и усмеравали развој супраструктуре на такав начин да је данас мрежа објеката јавних служби прилагођена потребама становништва. Међутим, укупна неразвијеност општине Бела Црква и привредна рецесија, а тиме и смањена буџетска издвајања за друштвене делатности, утицали су

да опремљеност и кадровска структура институција јавних служби незадовољавају прописане стандарде, чиме је директно отежано пружање квалитетних и разноврсних услуга њиховим корисницима.

У насељима Добричево и Бантска Суботица, као и у насељима Дупљаја и Јасеново, због њихове међусобне близине, требало би планирати заједничке дефицитарне капацитете јавних служби, да не би долазило до њиховог дуплирања.

Врста јавне службе	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I Социјална заштита												
1. дечија установа	+		+	+	+	+			+			
2. центар за социјални рад			+									
3. дом за старе			**									
II Образовање												
1. предшколско образовање	+	**	+	**	**	+	**	**	+	+	+	**
2. основна школа 1-4	+	+					+	+	+		+	+
3. основна школа 1-8	**		+	+	+	+				+		
4. средње школе		+										
5. виша, висока школа		**										
III Здравствена заштита												
1. амбуланта, здравс. станица	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	**
2. дом здравља			+									
3. спец.болница			+									
4. диспансер медицине рада			+									
5. апотека	**	**	+	+	+	+	**	**	**	**	**	**
6. ветеринарска станица		**	+	+	**	**		**	**	**		
IV Култура												
1. библиотека	**	**	+	**	**	**			**	+	**	
2. дом културе	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3. музеј			+									
4. Историјски архив Б.Црква			+									
5. галерија и изложбени простор	**		+									
6. сценско-музичка делатност			+									
7. народни универзитет			**									
V Информ. делатност и ком.												
1. информативни центар	**		+					**				
VI Физичка култура												
1. уређени спортски терени	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
2. уређени и опремљени спортски терени	**		+			+						
3. купалиште-базени			+									
4. спортско-рекреативни центар мултинаменског карактера			**									

НАПОМЕНА: ** планирани садржаји

1. Банатска Паланка (са Старом Паланком)
2. Банатска Суботица-Добричево
3. Бела Црква
4. Врачев Гај
5. Гребенац
6. Дупљаја- Јасеново

7. Кајтасово
8. Калуђерово
9. Крушчица
10. Кусић
11. Црвена Црква
12. Чешко Село

У оквиру организације јавних служби поред постојећих садржаја планира се:

- у области **социјалне заштите**, планира се дом за старе у Белој Цркви;
- у области **образовања** потребно је оформити предшколске установе у Банатској Суботици са Добричевом, Врачев Гају, Гребенцу, Кајтасову, Калуђерову и Чешком Селу. Основну школу (8 разреда) планирати у Бантској Паланци са Старом Паланком; Вишу и високу школу, као и Народни универзитет планирати у општинском центру;
- у области **здравствене заштите**: планирати амбуланту у Чешком Селу, апотеке у свим насељима, а ветеринарске станице у Бантској Паланци, Гребенцу, Дупљаји са Јасеновом, Калуђерову, Крушчици и Кусићу;
- у области **културе** планирају се библиотеке у: Бантској Суботици и Добричеву, Врачев Гају, Гребенцу, Дупљаји и Јасенову, Крушчици и Црвеној Цркви.
- у области **информатичке делатности и комуникација**: Информациони центар планирати у Старој Паланци и Калуђерову;
- у области **физичке културе**: спортско-рекреативни центар мултинаменског карактера у Белој Цркви.

6. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

6.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

Простор општине Бела Црква је, због свог гео-саобраћајног положаја, важан коридор саобраћајне инфраструктуре пограничног дела Баната. У планском периоду, кроз општину Бела Црква пролазиће дијаметрално траса "експрес пута" државног пута I реда Бела Црква–Уљма–ауто-пут Београд–Панчево–Вршац–Румунија и представљаће основни саобраћајни капацитет највишег хијерахијског нивоа.

На овом простору, у планском периоду, егзистираће и један од радијалних саобраћајно "важних" коридора: државни пут II реда бр.115, Бела Црква–Ковин–Смедерево преко кога се остварују основне везе са суседним регионима. Из овог пута радијално настају путеви нижег хијерахијског нивоа ка насељима у овој и суседној општини, као и државни пут II реда бр.115.1 Врачев Гај–Стара Паланка–Дунав, са скелском везом са ужом Србијом (општина Пожаревац).

На нивоу општине Бела Црква ће егзистирати и систем локалних (општинских) путева који ће углавном повезивати насеља или ће повезивати поједине локалитете и привредне субјекте у атару са насељима. Изграђеност ових путева биће у функционалној зависности од значаја и економских ефеката који се постижу њиховом изградњом.

У наредном периоду на простору општине Бела Црква постојаће и некатегорисани путеви (атарски и остали путеви) који ће служити обављању интерног саобраћаја у атару, који ће системски бити повезани у један затворени саобраћајни систем са категорисаним путевима различитог хијерахијског нивоа и чиниће основну атарску саобраћајну мрежу општине Бела Црква.

Пошто комасација у општини Бела Црква није урађена потребно је анализирати просторну дисперзију свих нивоа атарских путева како би се остварила оптимална уређеност атара у будућим комасационим елаборатима, с тим да и делимичне комасације морају поштовати усвојену просторну уређеност.

Просторна уређеност општине Бела Црква подразумева и постојање одређених путних садржаја (бензинске и гасне станице, аутосервиси, теретни терминали и сл.) и они се могу градити на оним локацијама где су задовољени саобраћајни, технолошки и безбедоносни услови, као и услови заштите животне средине и одрживог развоја.

На простору општине Бела Црква планира се и изградња бициклистичких стаза поред Дунава, као део трансевропских бициклистичких стаза (из правца Ковина до Старе Паланке, као и из правца Беле Цркве–Врачев Гаја до Старе Паланке) како би се формирао затворени систем бициклистичких стаза и тиме стимулисала немоторна кретања.

Железнички саобраћај

На простору општине егзистира и капацитет железничког саобраћаја - пруга Бела Црква–Стража–Вршац, преко које ће се обављати сви важни превозни токови. Данас ова пруга није у систему извршења обима транспортног рада, због своје техничко-технолошке застарелости.

Основно стратешко одређење у домену железничког саобраћаја је ревитализација постојећих пруга које имају функционалну и економску оправданост у будућем систему транспорта овог вида саобраћаја.

Првенствено се мора извршити вишекритеријумско вредновање тих инвестиција баш због прага осетљивости и ризика улагања у ове капацитете, имајући у виду малу економичност овог превоза и дуг период враћања уложених средстава. На основу анализа и усвојених стратешких одређења на вишим нивоима, утврђена је етапност реализације ревитализације пруге Уљма–Бела Црква (када се стекну услови економичности треба је и електрифицирати). Остале пруге које егзистирају на овом простору ће се обновити и ревитализовати када се стекну услови рационалности њиховог укључења у систем пруга које задовољавају критеријум економског пословања.

Све пруге се задржавају у постојећим коридорима, с тим да се минимизира ниво конфликтних тачака са осталим видовима саобраћаја (минимизира се број укрштања путева и пруге, а сва укрштања са државним путевима су у денивелацији). Успостављање капацитета интегралног саобраћаја (због малог изворишта и одредишта роба) је нерационално док се не стекну услови међудржавне организације интегралног транспорта. Ради потенцирања путничког превоза планира се увођење одређених превозних средстава (са одговарајућим перформансама), као и успостављање станица у свим насељима.

Водни саобраћај

Развој водног саобраћаја на простору општине Бела Црква одвијаће се на два пловна ресурса и то:

- пловном ресурсу Дунава
- пловном ресурсу канала ДТД

Пловни ресурс међународног пловног пута реке Дунав се у будућности мора користити у више нивоа и то:

- у оквиру превоза роба
- у оквиру превоза путника
- у оквиру наутичког туризма

Пловни пут Дунав се у оквиру превоза роба јавља у два облика као транзитни пловни пут и као одредишно циљни. Као транзитни пловни пут Дунав нема релевантног значаја за овај простор, док одредишно циљни захтева просторно успостављање капацитета водног саобраћаја (на Дунаву или каналу ДТД) који омогућују савремени трансфер роба за ово циљно подручје.

Одређење у домену водног саобраћаја такође би било укључивање потенцијала пловног канала Нови Бечej–Банатска Паланка у прерасподелу брута на нивоу општине и региона. Исказане потребе за формирањем теретног пристаништа са претоварно-манипулативним капацитетима и радном зоном изискују избор локације (на Дунаву или на каналу ДТД). Одређење у избору локације је условљено израдом претходних студија: *Студије оправданости* и *Студије изводљивости*. Изградња пристаништа би афирмисала овај вид превоза, утицала би на снижење трошкова транспорта и побољшала интегралне везе саобраћаја на овом простору.

Потребно је и укључивање потенцијала Дунава и канала у систем путничког превоза овим видом саобраћаја за дестинације Делиблатска пешчара, Белоцркванска језера и др. Капацитети за превоз путника, пристани за путничке бродове, могу се инсталирати у оквиру приобалног дела у Старој Паланци и уз насеља Кајтасово и Дупљаја, како би се ови простори афирмисали у домену туризма. На основу Студије мреже марина на Дунаву у АП Војводини на ушћу канала ДТД у Дунав код Старе Паланке планира се изградња марине за 250 везова, са пратећом супра и инфраструктуром. Погодни локалитети за наутичке објекте–привезе за чамце су дуж канала ДТД.

6.2. Водопривредна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом становника у планском периоду остаје на постојећем техничком решењу све док се не појави регионални систем "Ковин-Дубовац", у који ће се уклопити постојећи систем, али само за недостајуће количине воде. На постојећем водозахвату инсталирати решење за поправку квалитета воде. За цео систем снабдевања водом спровести хидраулички прорачун са новим улазним параметрима из Просторног и осталих важећих планова.

Одвођење вода

Општи систем градске канализације за Белу Цркву остаје као трајно решење на којима ће се прикључити сва остала насеља у што краћем року. Такође, у што краћем року завршити градски уређај за пречишћавање, јер се без њега неће моћи започети грађење општинске регионалне канализације.

Одвођење атмосферских вода спровести посебном каналском мрежом коју треба започети на нивоу Идејног пројекта.

Заштита од спољних и унутрашњих вода може да се спроведе трајно само:

- 1) Регулацијом Нере и Караша
- 2) Ревитализацијом канала Јаруга и уставе на Карашу
- 3) Спровести додатни систем заштите прибаља од успора ХЕ "Ђердап" I на коти успора 70,50 мнм на месту улива Нере у Дунав. Са уређењем реке Нере, Караша и ревитализацијом канала Јаруга биће завршени водопривредни послови у Војводини. Нера, Караш и Јаруга неби требало да су само проблем општине Бела Црква.

6.3. Енергетска инфраструктура

Гасоводна инфраструктура

Приоритет развоја гасоводне инфраструктуре на предметном подручју, је изградња разводног гасовода и ГМРС Бела Црква за снабдевање целе општине гасом. Од ГМРС Бела Црква изградиће се разводна гасоводна мрежа за снабдевање свих насељених места у општини. Прикључење са планираног разводног гасовода на постојећу гасоводну мрежу извешће се из правца сабирно гасне станице Тилва (општина Алибунар), прикључењем на постојећи разводни гасовод одговарајућег капацитета према условима и сагласности од СРБИЈАГАСА. При том претходно је потребно израдити Студију гасификације општине Бела Црква, којом би се тачно дефинисале смернице развоја, приоритети, повезивање у гасоводни систем Републике и фазе изградње.

Нафтоводна инфраструктура и минералне сировине

Према информацији и подацима од Министарства рударства и енергетике број 350-01-5/2005, планира се траса Паневропског нафтовода, која ће из правца места Наидаш у Румунији ући на територију Републике Србије на простору општине Бела Црква. Тачна локација трасе кроз општину Бела Црква одредиће се на основу прединвестиционе студије нафтовода и одговарајуће урбанистичке документације.

Са аспекта експлоатације енергетских извора (нафте, природног гаса и термоминералних вода), предметни простор потребно је планирати за истражне бушотине НИС-НАФТАГАСА, јер посматрани простор спада у **одобрени истражни простор** НИС-НАФТАГАСА на основу Решења Покрајинског секретеријата за рударство и минералне сировине на простору јужног Баната истражни простор број 5070. Сходно томе овај простор би требало резервисати за будуће истражне радове НИС-НАФТАГАСА у сагласности са датим површинама и динамиком реализације истраживања.

Одобрени истражни простор обухвата површину од 2050 km².

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на овом истражном односно експлоатационом простору.

Коришћење алтернативних облика енергије

Штедњу и рационално коришћење енергије не треба схватити као ограничавање друштвеног и личног стандарда.

Коришћењем алтернативних облика енергије утиче се на раст животног стандарда, очување и заштиту животне средине.

Главна препрека коришћењу алтернативних енергетских извора лежи у захтеву да енергија из ових извора буде конкурентна конвенционалној. Такође, разлог у застоју развоја алтернативних енергетских извора лежи и у:

- недовољном програмском повезивању научно-истраживачких и производних организација,
- недовољној обавештености инвеститора и одговарајућих државних органа о стању развоја технологија и могућим ефектима супституције, односно смањења енергетских трошкова експлоатације применом ових извора енергије,
- већим инвестиционим трошковима него за класичне системе и одсуством стимулативних мера финансијско-кредитне и пореске политике за њихово коришћење.

Енергија ветра

Обзиром да на територији општине Бела Црква дувају повољни ветрови (дувају велики број дана одговарајућег интензитета) за економично коришћење енергије ветра на територији општине планира се простор за изградњу ветро парка.

Одабирање погодног места за инсталисање ветрењача је најделикатнији и најодговорнији задатак кад се жели искористити енергија ветра. Стога избору локације претходи низ методолошких активности:

- коришћење метеоролошких података, које поседују хидрометеоролошке службе;
- Теренска испитивања, да би идентификовали области за детаљна испитивања (мерење брзине ветра, правац дувања ветра);
- регионална испитивања;
- верификација локација, на које треба поставити торњеве високе 50m са метеоролошким инструментима на неколико нивоа;
- селекција турбина.

Утицаји на околину постављања ветрењача су: расположивост земљишта, телевизијске и радио сметње, бука, естетика, утицај на биосферу и остала локална ограничења. Процењивање економичности ветрењача је комплексно. Јединствени параметар с којим се може поредити с осталим изворима енергије је производна цена енергије, односно време отплате инвестиције.

Економичност ветроелектране

Да би се сагледала исплативост изградње једне ветроелектране потребно је поред трошкова анализирати и елементе који утичу на продуктивност ветрогенератора. Најважнији елементи који утичу на продуктивност ветрогенератора, односно на цену електричне енергије коју продукује ветрогенератор су поред дефинисаних трошкова и:

1. средња годишња брзина ветра,
2. расположивост ветрогенератора,
3. век трајања ветрогенератора,
4. амортизациони период,
5. реална интересна стопа.

Анализа економске оправданости градње ветроелектране на периферији Делиблатске пешчаре.

Циљни регион Делиблатску пешчару карактерише јак локални југоисточни ветар. Овај ветар са силазном компонентом је јачи од узлазног ветра који се истовремено јавља. Област у којој дува овај локални ветар (кошава), је окружена са јужне и источне стране планинама, а отворена је према северу и западу. Кошава се најчешће јавља у току хладнијег периода године. У току топлијег дела године доминирају западни ветрови. Располагаива енергија ветра у овом периоду године је знатно мања него зими.

На основу доступних наменских мерења и коришћењем WASP-а утврђен је релативно добар потенцијал ветра на већем броју микролокација у циљном региону. Измерена средња годишња брзина на висини 60 m на појединим микролокацијама је 6,1m/s. Ветар карактерише релативно стабилно струјање уз повремену појаву удара ветра који ретко прелазе 25m/s.

Биомаса

Енергетски потенцијал биомасе је сконцентрисан у отпаcima из пољопривреде, шумске и дрвопрерађивачке производње (98% отпаци из пољопривреде, 1,5% отпаци из шумске производње и 0,5% отпаци из дрвопрерађивачке производње).

Због специфичних услова и особина енергетска валоризација биљних остатака пољопривреде рационална је уз ограничење да се врши непосредно сагоревање у стању настанка и прикупљања са минимумом транспорта, манипулације и припреме. Из тих разлога треба тежити коришћењу биомасе у непосредној близини места настанка, у првом реду у циљу задовољења енергетских потреба саме пољопривредне производње.

Биогас

Биогас се производи и користи првенствено из разлога економичног управљања стајским ђубривом, ради оптимизације доходака по хектару обрадиве површине, заштите човекове средине и радне околине и из потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

Сви досадашњи покушаји за производњу биогаса код нас нису дали задовољавајуће резултате. Још нису пронађена оптимална техничко-технолошка решења третмана стајњака. Застој у развоју сточарства је, такође, један од фактора који дестимулативно делују на развој овог енергента.

Геотермална енергија

На основу светских и домаћих искустава, оцењује се да би се геотермалне воде Панонског басена Војводине, с обзиром на физичко-хемијске и геотермалне одлике, могле користити у следећим областима: пољопривреди за загревање стакленика, у сточарству и живинарству за загревање фарми, у индустрији као технолошка вода, у балнеотерапији и спортско-туристичким центрима, загревању објеката, у рибарству и сл.

Геотермална енергија је вид енергије који није економски оправдано транспортовати на велика растојања.

Сунчева енергија

Сунчево зрачење може да се користи за добијање топлотних и хемијских извора енергије, за трансформацију у механичку и електричну енергију.

Ограничавајући фактор коришћења сунчеве енергије је велика почетна инвестиција, а потребне су и велике површине за инсталисање сунчевих колектора. Коришћење сунчеве енергије треба комбиновати са неким другим видом конвенционалне енергије, због немогућности адекватне акумулације и коришћења током целе године.

Могућности коришћења хидроенергетског потенцијала на територији општине

Мале хидроелектране (0,1-10MW). Сам назив указује на врло мали капацитет ових електрана. То су хидроелектране које би се градиле на водотоцима и каналима, по могућности уз већ изграђене водопривредне објекте.

Електроенергетска инфраструктура

На простору обухваћеном Планом, постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити сигурно напајање.

Напајање насеља вршиће се са 20 kV напонског нивоа, преко дистрибутивних трафостаница и 20 kV преносне мреже. У постојећој ТС 110/20 kV потребно је уградити још један трафо снаге 31,5 MVA за задовољење потреба конзумног подручја, до којег ће ићи планирани 110 kV Рудник Ковин-Бела Црква. Све алтернативне изворе енергије потребно је повезати на најближу 110 (20) kV потојећу мрежу Електропривредног система Србије.

Потрошња електричне енергије на подручју обухвата Плана за плански период дата је у следећој табели:

Насеље	потрошња GWh год.2025.	вршна снага MW год.2025.	број трафостаница (630kVA)
Бан. Паланка	3,47	0,79	2
Бан. Суботица	1,00	0,25	1
Бела Црква	65,36	13,07	25
Врачев Гај	2,69	0,61	1
Гребенац	0,89	0,36	1
Добричево	0,52	0,13	1
Дупљаја	1,31	0,79	2
Јасеново	8,48	2,12	4
Кајтасово	1,00	0,25	1
Калуђерово	1,00	0,25	1
Крушчица	2,10	0,54	1
Кусић	2,96	0,73	1
Црвена Црква	1,32	0,33	1
Чешко Село	0,10	0,02	1

Преко овог простора планирана је и траса 400 kV далековода Дрмно-Киkinда.

20 kV далековод потребно је изградити од Беле Цркве до Чешког Села.

Нисконапонску мрежу у појединим насељима општине Бела Црква потребно је реконструисати.

Телекомуникациона инфраструктура

За квалитетно одвијање телекомуникационог саобраћаја на подручју општине Бела Црква, потребно је изградити квалитетне спојне путеве оптичким кабловским везама, уз све главне и локалне путне правце.

Систем преноса треба да се одвија преко дигиталних аутоматских телефонских централа довољног капацитета, које треба поставити у свим насељима. За свако домаћинство обезбедити по један директан телефонски прикључак, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике. У свим насељима изнад 500 становника, планирана је по једна поштанска јединица са по једном шалтерском службом. Препоручује се да се у оквиру туристичких локалитета организује продаја разгледница писама и марака, као и евентуални новчани промет за посетиоце у оквиру хотелских садржаја, као и постављање поштанског ковчежића.

Потребе за телефонским прикључцима одређене су према планираном броју домаћинстава у насељима, туристичким локалитетима и викенд зонама.

Насеље	Број становника	Број домаћинстава	бр.тп.	тп/ 100ст
Бан.Паланка	750	215	300	43,4
Бан.Суботица	140	70	100	
Бела Црква	10000	4000	4500	45,0
Врачев Гај	1400	450	500	35,7
Гребенац	750	280	350	46,6
Добричево	200	72	90	45,0
Дупљаја	760	240	320	42,1
Јасеново	1270	460	550	43,3
Кајтасово	240	80	100	41,6
Калуђерово	110	58	60	54,5
Крушчица	880	315	400	45,4
Кусић	1250	420	520	41,6
Црвена Црква	670	247	300	44,7
Чешко Село	35	13	15	42,8
Укупно	18455	6920	7945	43,0

У свим насељима, потребно је изградити примарну и секундарну кабловску мрежу.

Изградњом антенских система и базних станица мобилних телекомуникација, по плановима развоја надлежних предузећа, омогућиће се рад овог система на целом планском подручју.

У свим насељима за квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала, изградити кабловски дистрибутивни систем (КДС).

7. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

У оквиру заштите природних добара потребно је ускладити режиме и мере заштите са коришћењем простора.

На делу СРП "Делиблатска пешчара" који је у обухвату Плана успостављен је тростепени режим заштите. I степеном заштите су обухваћени простори које треба сачувати као највредније са аспекта заштите природе, II степеном заштите обухваћени су простори на којима је потребно предузимати потребне мере његовог унапређења, а у III степену заштите могуће је одвијање већине делатности у функцији развоја. Дозвољене и забрањене активности у оквиру Резервата у зонама режима I, II, и III степена заштите су прописане важећом Уредбом о заштити са којом је потребно ускладити Програм заштите и развоја и посебне основе газдовања шумама и и остале акте којима се управља и газдује овим подручјем.

Део СРП "Делиблатска пешчара" који обухвата подручје Дунава, дунавских ада и влажних ливада, реке Караш и Нера је номинован за листу Рамсарских подручја као влажно подручје са изузетним орнитолошким вредностима.

СРП "Делиблатска пешчара" је у светској мрежи Резервата биосфере, а у припреми је документација за његову номинацију код одговарајуће комисије UNESCO-а. Предвиђено је да граница будућег Резервата биосфере "Делиблатска пешчара" обухвати сем заштићеног природног добра и подручја насеља која се на њега наслањају, по слободном избору становника.

Развој целог региона треба да буде у складу са потребама заштите природе према Севиљској стратегији.

Викенд зону која се налази у саставу Резервата је могуће задржати у садашњим оквирима без њеног даљег ширења.

Природна добра у поступку заштите је потребно валоризовати, предложити категорије, режиме и мере заштите.

На подручјима предвиђеним за заштиту потребно је:

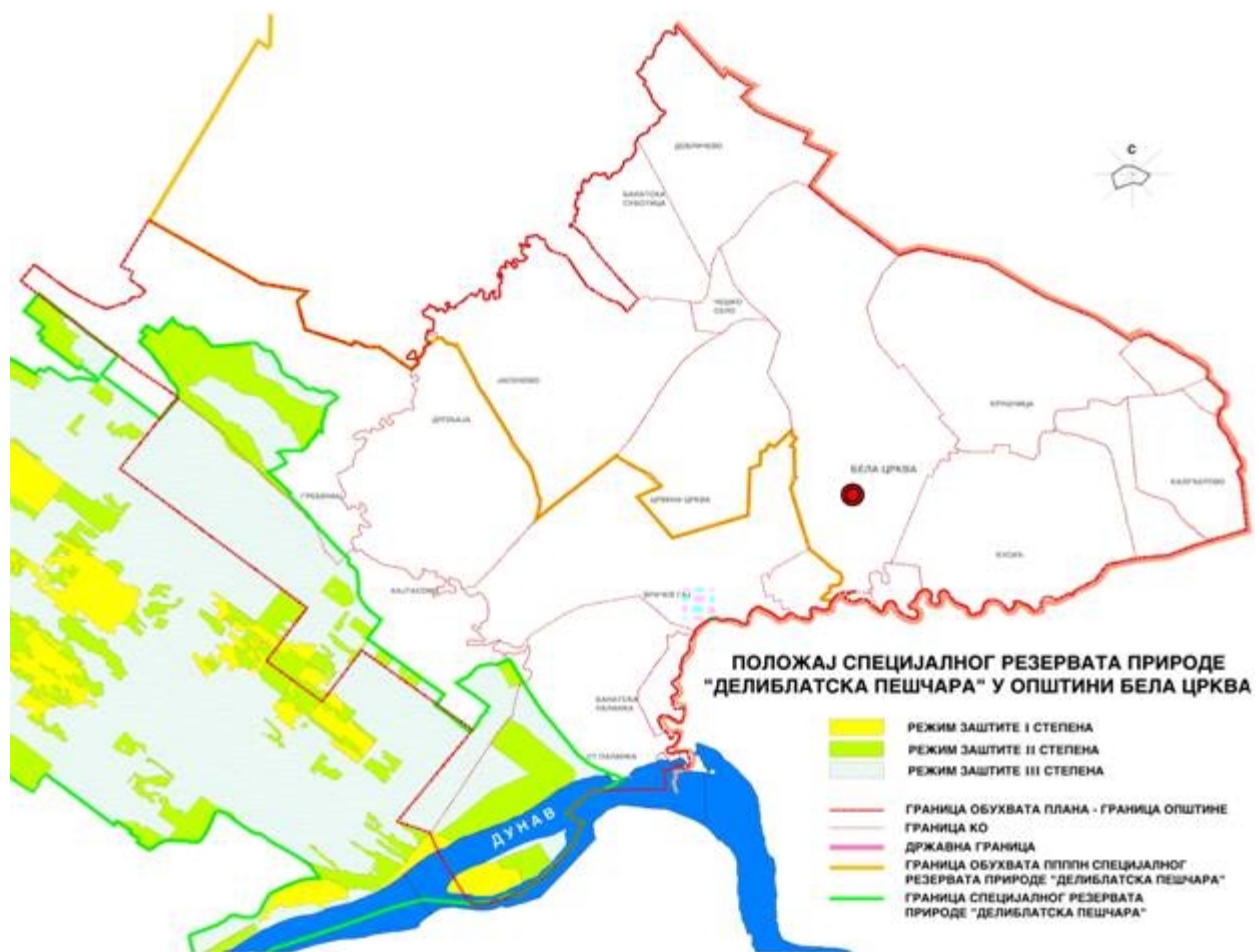
- предузети мере за заштиту вода од загађивања као и остале мере како би се постигао квалитет животне средине на воденим и влажним стаништима,
- очувати традиционалне начине коришћења локалитета без преоравања, пошумљавања и изградње степских станишта.

На овим стаништима у складу са Уредбом о заштити природних реткости ("Службени гласник РС", број 50/93) уважавати I степен режима заштите где је забарањено коришћење природних богатстава и искључени сви други облици коришћења простора и активности осим научног истраживањ и контролисане едукације.

Правила уређења и коришћења према утврђеном режиму за заштиту у СРП "Делиблатска пешчара"

Зоне заштите, режими и мере

Утврђивањем зона заштите у самом СРП Делиблатска пешчара чији се део налази на територији општине Бела Црква, издвојени су природно највреднији делови простора и опредељена намена добијених целина. При зонирању су консултоване и препоруке Севилске стратегије (M&V - резервати биосфере) и Законски оквир за мрежу резервата биосфере, како би заштита природе и развој целокупног подручја били у пуном складу.

У основи зонирања, кроз **тростепени режим заштите** (у складу са важећим Законом), **зоном I степена заштите** обухваћени су простори које треба сачувати као такве - **највредније са аспекта заштите природе**, за које се као обавеза прописује очување, уз предузимање за то неопходних мера.

Зоном II степена заштите обухваћени су простори на којима је ради очувања изворних природних вредности потребно предузимати **посебне мере унапређивања** (чишћење од жбуња, одговарајући третман постојећих шумских засада, пашарење).

Значајне површине у оквиру зоне режима заштите II степена налази се под исконским пешчарским и степским травним заједницама и пашњацима, највреднијим стаништима за очување биолошке разноврсности читаве Панонске низије, Европе и света. Међу природним реткостима ових простора налазе се и глобално угрожене врсте као што су орао крсташ, степски соко, текуница и слепо куче, као и значајан број пешчарских и степских биљака (пешчарско смиље, степски божур, панчићев пелен - за које Делиблатска пешчара представља једино или једно од ретких налазишта код нас).

У **зони III степена заштите**, где се омогућује одвијање већине **делатности у функцији развоја**, потребно је деловати у циљу повећања укупних вредности заштићеног природног добра (природних, културних, естетских) и тиме обезбедити адекватну заштиту и разумно коришћење.

У оквиру простора под режимом заштите III степена, налазе се највеће површине шума багрема и бора, заједница аутохтоних жбуња, као и водених и мочварних станишта. Ови простори, мада најмање вредни са аспекта очувања специфичне биолошке разноврсности, представљају својеврстан, данашњи оквир природних вредности СРП Делиблатска пешчара.

У зони **режима I степена заштите** дозвољено је једино извођење радњи које су неопходне ради очувања и унапређивања природних вредности, као што је спречавање растања травних површина и обрастања водених површина, санитарни лов и риболов, као и научно истраживачки рад.

У зони **режима II степена заштите** прописане су, између осталог и следеће потребне, дозвољене и забрањене радње:

- затечене засаде борова неопходно је, након опходње, уклонити – не чистом сечом, већ сечом на пруге у интервалу од неколико година, зависно од величине састојине – како би се омогућио спонтани развој травне вегетације;
- затечене састојине багрема (које углавном представљају мање појединачне површине) треба оставити без икаквих радова – да "заматоре", како би ова алохтона врста временом нестала и уступила место изворној вегетацији;
- пожаришта се или препуштају сукцесији травне вегетације, или се пошумљавају боровима на мањим површинама, у мозаичном распореду, или на пруге (у складу са препорукама датим у "Програму мера за санацију и ревитализацију СРП Делиблатска пешчара након дејства пожара из августа 1996. године");
- дозвољене су радње којима се унапређују природне вредности, научно истраживачки рад, контролисана едукација и специјални видови туризма, контролисан лов, спортски риболов;
- на површинама намењеним очувању травних подручја дозвољена је и неопходна контролисана испаша (уз утврђивање врсте стоке, капацитета, начина пашарења),
- **забрањено је свако пошумљавање** (осим одређених делова пожаришта).

У зони **режима III степена заштите** потребно је, између осталог:

- потпомагање природне обнове и успостављање састојина аутохтоних лишћара;
- садња култура белог и црног бора само на местима где је то неопходно, на мањим површинама, мозаично, нормално на правац кошаве (као мере превентиве од пожара), уз предузимање свих потребних мера неге, како би се успоставио спрат жбуња неопходан за очување и унапређивање биолошке разноврсности СРП Делиблатска пешчара;

- мелиорација деградираних багремових састојина (које чине највећи део шумских површина и све су деградиране);
- стимулисање традиционалних начина коришћења на пољопривредним површинама (виноградарство, воћарство) и производња здраве хране;
- стимулисање сточарства, узгој аутохтоних раса домаћих животиња и изградња сточарских објеката у традиционалном стилу (и као основ локалне туристичке понуде),
- стимулисање производње садног и семенског материјала угрожених биљних врста као основе за њихово поновно насељавање на просторе са којих су нестале.

Међу дозвољеним активностима у оквиру ове зоне су, поред наведених и пчеларење, лов, привредни и спортски риболов, контролисано коришћење "споредних шумских производа", развој туристичко рекреативних активности.

Од **забрањених активности** посебно истичемо следеће:

- пошумљавање травних површина већих од 1ha;
- замена аутохтоних шума састојинама алохтоних врста;
- чиста сеча на великим површинама борових култура;
- уношење алохтоних врста биљака и животиња, без претходно прибављеног мишљења надлежног завода за заштиту природе;
- ширење постојеће мреже саобраћајница;
- ширење постојећих изграђених површина (дозвољена је реконструкција постојећих објеката у границама утврђених зона);
- сви остали радови и активности који су на било који начин у супротности са основном наменом заштићеног природног добра.

На овај начин ће у пуној мери бити омогућено газдовање, односно гајење, унапређивање и коришћење шума као природног ресурса. Уредбом о заштити СРП Делиблатска пешчара је такође дата могућност развоја (шумарства, ловства, пољопривреде, туризма) усклађеног са основном наменом природног добра, односно трајно коришћење које промовише и идеја резервата биосфере (UNESCO – M&B).

У комплексу Белоцркванских језера који представља простор за развој туризма и рекреације, потребно је на основу пројекта ревитализације на језерима која се користе за рекреацију интервенисати на отклањању муља и одржавању водене вегетације. Пројектом рекултивације (биолошка и техничка рекултивација), остала језера ставити у функцију туризма и рекреације, решити евакуацију и третман отпадних вода и заштиту вода језера.

8. ЗАШТИТА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Обзиром на присуство културних добара на територији општине Бела Црква невелик број објеката и археолошких локалитета је до сада проглашен културним добром.

За све наведене споменике културе примењују се мере заштите према важећем закону о културним добрима, што значи да за све интервенције на овим објектима треба прибавити услове и сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Заштита и уређење споменика културе подразумева заштиту споменика у изворном, интегралном облику. Дозвољене интервенције се односе на регулацију приступа споменику, као и партерно решење заштићене зоне спомен обележја.

На евидентираним археолошким налазиштима потребно је пре предузимања било каквих земљаних радова тражити посебне услове заштите од надлежног Завода за заштиту споменика културе. На овим локалитетима извођење грађевинских радова и изградња инфраструктуре дозвољено је само уз претходно прибављање појединачних

мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћења радова и одговарајуће презентације налаза.

Мере заштите укључују археолошку контролу приликом земљаних радова и ван наведених локација и парцела на којима су евидентирани археолошки локалитети, што подразумева благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту о планираним радовима.

Основна концепција заштите непокретних културних добара заснива се на њиховом очувању, даљем истраживању (археолошки локалитети) и адекватној презентацији.

9. КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ

Комунални објекти заједнички за сва насеља у општини су: **водозахват** код села Стража и **уређај за пречишћавање отпадних вода** код Беле Цркве. Остали комунални садржаји као што су гробља, пијаце и друго, дати су кроз насељске садржаје у оквиру грађевинског реона насеља.

Депонованье комуналног отпада

Комунални отпад Општине до формирања система регионалног депоновања одлагаће се на постојећој локацији на територији КО Црвена Црква коју треба привремено уредити у складу са важећим Правилником.

Дргорочну концепцију одлагања отпада треба усагласити са принципима Националне стратегије управљања отпадом (Влада Републике Србије, 04.07.2003.) и смерницама Студије просторног размештаја регионалних депонија и трансфер станица на територији АП војводине (ЈП "Завод за урбанизам Војводине", 2006.).

Третман и одлагање комуналног отпада на основу утврђених принципа ће се одвијати на регионалном нивоу. Одлагању отпада треба да предходи одвојено сакупљање отпада ради његовог смањења (кабастог, опасног и рецеклабилног), а након укључења у систем регионалног одлагања и затварање, санација и рекултивација постојеће депоније и сметлишта.

Укључење у систем региона за управљање отпадом подразумева израду Општинског плана управљања отпадом, закључење Споразума о сарадњи општина у оквиру региона за управљање и израду Плана управљања комуналним отпадом за регион за одлагање комуналног отпада. Планом за управљање комуналним отпадом ће се утврдити локација регионалне депоније (РД) (утврђена је локација на територији општине Вршац), број трансфер станица (ТС) у региону као и остале могућности за управљање комуналним отпадом (рециклажа, компостирање, инсинерација-спањивање, анаеробна дигестија). Коначно опредељење за формирање региона и избор локације регионалне депоније и трансфер станица је на јединицама локалне самоуправе.

Постојећа локација депоније комуналног отпада након санације и рекултивације може бити сакупљачки центар за територију општине Бела Црква, с обзиром да је удаљеност од регионалне депоније у Вршцу око 30 km те вероватно нема потребе за изградњом трансфер станице. На локацији сакупљачког центра неопходно је организовати примарну сепарацију и рециклажу отпада, како би се смањиле коначне количине отпада које ћесе упутити на регионалну депонију. Такође, на локацији сакупљачког центра, могуће је организовати и изградњу компостилишта за прераду комуналног отпада органског порекла, с обзиром на велики процентуални удео органског отпада у укупном комуналном отпаду у постојећем стању (50-60%).

Избор конкретне локације сакупљачке станице ће се утврдити након израде Плана управљања комуналним отпадом за регион регионалне депоније на територији општине Вршац.

Јама-гробница

Уклањање животињских лешева, са територије Општине ће се вршити привремено на постојећој локацији јама-гробнице у КО Црвена Црква у складу са важећим правилницима, до изградње мреже кафилерија на територији Војводине. Јаме гробнице неопходно је лоцирати на месту које није водоплавно, подводно и поред водотока.

10. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Поштовањем одговарајућих прописа и усклађивањем домаћег законодавства са директивама ЕУ у области заштите животне средине, обезбедиће се успостављање и реализација свих активности које су у складу са принципима одрживог развоја предметног подручја и шире.

Одрживи развој представља непрестани процес усклађивања друштвеног, економског, културног (и урбаног) развоја са потребама и ограничењима животне средине кроз сарадњу свих интересних и друштвених група.

Стратешко опредељење просторног развоја општине Бела Црква је усмерено у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите и унапређења природних и радом створених вредности животне средине.

У контексту заштите природних ресурса: воде, ваздуха и земљишта, неопходно је изградити јединствени катастар свих загађивача на територији општине, и успоставити континуирано праћење стања животне средине.

У циљу заштите животне средине територије Општине предвиђене су следеће активности:

- формирање јединственог катастра загађивача на територији Општине и успостављање мониторинга стања животне средине;
- формирање ваншумског зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, ради побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости Општине;
- очување и унапређење шумског фонда;
- снабдевање свих насеља водом највишег квалитета, прикључењем свих насеља на регионални систем водоснабдевања;
- водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- изградња канализационог система и пречистача отпадних вода у свим насељима у Општини;
- контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- санација и рекултивација свих локација дивљих депонија и сточних гробаља и осталих деградираних простора;
- ревитализација старе и изградња нове мелиоративне каналске мреже;
- одлагање животињских лешева и ветеринарских конфиската на привремену локацију у КО Црвена Црква до укључења Општине у систем кафилерија или изградње пећи за спаљивање;
- поступање са опасним материјама спровести у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04) и подзаконским актима;
- селектирање отпада на извору и увођење рециклаже као процеса смањења количине отпада за депоновање;

- привремено одлагање комуналног отпада на постојећој депонији у КО Црвена Црква уз обезбеђење минималних мера заштите у току њеног коришћења;
- израда Општинског плана управљања комуналним отпадом и Плана управљања комуналним отпадом за регион општине Вршац за одлагање комуналног отпада, којим ће се утврдити локација регионалне депоније, број трансфер станица у региону, као и остале могућности за управљање комуналним отпадом (рециклажа, компостирање, инсинерације - спаљивање, анаеробна дигестија и др.).

Услови заштите животне средине

За све објекте, који се планирају и изводе на предметном простору, а могу имати значајне утицаје на животну средину, надлежни орган може донети Одлуку о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/2004), и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 84/2005).

11. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

На подручју општине Бела Црква континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, хидролошких, орографских и сеизмичких карактеристика на овом простору.

Приликом утврђивања просторне организације насеља, размештаја виталних објеката, прописивања урбанистичких параметара, планирања мреже саобраћајница и остале инфраструктуре, поштовани су општи принципи заштите од елементарних непогода и природних катастрофа, у оноликој мери колико је то досадашња просторна организација насеља дозвољавала.

Под елементарним непогодама, које су свакодневне појаве у свету и озбиљно угрожавају људе и материјална добра, подразумевају се: земљотреси, екстремне климатске појаве, пожари, поплаве и високе подземне воде, саобраћајне и друге велике несреће.

Заштита од земљотреса

Према подацима добијеним од Републичког сеизмолошког завода, на подручју општине Бела Црква могућа је појава земљотреса јачине 8°MCS.

Земљотрес јачине 8°MCS може нанети тешка оштећења на објектима који су изграђени од опеке, префабрикованих елемената и слабијег грађевинског материјала, а средња оштећења на армирано-бетонским објектима. На подручју општине око 75% објеката је изграђено од тврдог материјала, а највећи проценат изградње везан је за новији период и то од 1961-2002. године. Мере заштите подразумевају, поред адекватног избора локације за градњу објеката, поштовање ограничења која се односе на степен изграђености и искоришћености земљишта, утврђивање дозвољене спратности објеката и др, и обавезну примену прописа о техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима код изградње нових објеката, односно реконструкције постојећих.

Угроженост од екстремно неповољних климатолошких вредности

На подручју општине Бела Црква могу се јавити у одређеним условима, екстремно неповољне вредности климатских фактора, који могу неповољно утицати на насељске и ваннасељске просторе и на ремећење редовних активности становништва.

Ветар

Ветрови који дувају на овом простору су најчешћи из југоисточног правца, а нешто мање из северозападног правца. Најкарактеристичнији ветар за овај део Баната је "кошава", ветар који долази из правца југоистока и најчешће дува током зиме, пролећа и јесени. Што се тиче ветрова јачине 6 и више Бофора, подручје Беле Цркве је много мање изложено овом ветру у односу на остали део Баната. Просечан број дана (годишњи) са јаким ветром на овом подручју износи 18,3 дана (просек дана за Банат износи 50,1). Основне мере заштите су дендролошке мере које су планиране као ветрозаштитни појасеви одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

Град

Југоисточни Банат је један од реона у Војводини са чешћим и интензивнијим појавама града. Највећа учесталост појаве града је у летњем периоду. Штете од града највише трпе пољопривредне културе, које су у том периоду и најосетљивије. Организована одбрана од града је значајна за заштиту пољопривредног земљишта. На подручју општине изграђено је шест противградних станица са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. Противградне станице изграђене су код Беле Цркве, Врачев Гаја, Гребенца, Кајтасова, Кусића и Чешког Села. На растојању мањем од 100 m од противградних станица забрањена је изградња објеката (дозвољена је само по обезбеђењу сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода Србије).

Пожари

Настајање пожара, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима и градовима који имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Превентивне мере заштите подразумевају планске мере заштите које се разрађују у плановима нижег реда, а обухватају планирање уређења црпилишта воде за потребе гашења пожара, довољног капацитета уличне хидрантске мреже, мреже саобраћајница и њихове ширине и др.

Поплаве

Подручје општине је изузетно богато водама, што посебно доноси проблеме приликом великих вода, због неуређености река Караша и Нере и канала Јаруга. Велике површине плодне земље које се налазе поред река Нере и Караша редовно буду плављене у пролеће, када се нагло повећава количина воде у коритима река због топљења снега и великих киша. Канал Јаруга је неодржаван, тако да је и функција одвођења сувишних вода при поплавама сведена на најмању меру.

Ради заштите од поплава неопходно је урадити регулацију река Караша и Нере, ревитализацију канала Јаруга и изградити додатни систем заштите приобаља (од успора ХЕ "Ђердап" I) на месту уливања реке Нере у реку Дунав.

КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље биће обрађени у Посебном прилогу, у складу са проценом угрожености и повредљивости простора општине Бела Црква и условима које је поставило Министарство одбране Републике Србије. Посебан прилог се због поверљивих података не разматра јавно. Сагласност на Посебан прилог даје Министарство одбране Републике Србије. Овај акт ће бити приложен у Предлогу просторног плана.

Сви услови и захтеви који се односе на просторна решења на овом подручју уграђени су у овај План.

12. ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ И КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА

Анализирајући природне и стечене услове простора обраде, простор општине Бела Црква се може поделити на четири просторне целине:

- **подручје специјалног резервата природе "Делиблатска пешчара";**
- **зона туризма, спорта и рекреације;**
- **воћарско-виноградарска зона;**
- **пољопривредно и остало земљиште.**

СРП Делиблатска пешчара, са моћним наслагама еолског песка и израженим динским рељефом, и присутним пешчарским, степским и шумским екосистемима, са карактеристичним мозаиком животних заједница и типичним представницима флоре и фауне, представља природни феномен јединствен у Европи. Специфична флора и вегетација обилује раритетима, реликтима, ендемима и субендемима, а међу природним реткостима бројне су и животињске врсте којима је СРП Делиблатска пешчара једино, или једно од ретких станишта код нас. Обухватом плана Специјалног резервата природе, а у оквиру општине Бела Црква, обухваћене су три катастарске општине и то: Гребенац, Кајтасово и Банатска Паланка са Старом Паланком, што чини 16092 ha, или око 46% општинске територије. Сам резерват, у оквиру општине Бела Црква је 4989 ha, или око 14% општинске територије.

Зона туризма, спорта и рекреације пружа се дуж реке Караш, Делиблатске пешчаре, канала ДТД, обале реке Дунав и обухвата центар општине Бела Црква. У овој зони се налази највећи број насеља општине (9) и постојећи туристички локалитети. Због природних и створених услова ова зона је погодна за развој туризма, па се због тога планира проширење капацитета изградњом: марине на Дунаву, етно села код Добричева, туристичко-пословног комплекса (катеорије високог туризма) и др.

Воћарско-виноградарска зона заузима средишњи део територије општине, брежуљкасте конфигурације и повољних предиспозиција за засаде. Део ове зоне се наводњава захватањем воде из Белоцркванских језера.

Основне категорије коришћења земљишта су:

- **пољопривредно**
- **шумско**
- **водно**
- **грађевинско**

Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу: њиве, вртови, воћаци, виногради, ливаде, пашњаци, риљњаци, трстици и мочваре, док су обрадива пољопривредна земљишта: њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде.

У општини Бела Црква највећи део простора (79%) чини пољопривредно земљиште, и пољопривреда је најзначајнија привредна делатност проистекла из природних услова, и има веома велике развојне могућности. Значајно је подстицање и даље развијање ратарске и сточарске производње, подизање воћњака и винограда, изградња риљњака, као и подстицање осталих видова приозводње. Развој пољопривреде захтева и изградњу пољопривредних објеката: објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба, а у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Шумско земљиште - Кроз унапређење постојећих шума и шумског земљишта и формирање ваншумског зеленила потребно је проценат шумовитости повећати на 17,9% према ППРСрбије за подручје Јужног Баната где је и општина Бела Црква.

Под шумским земљиштем, у складу са Законом о шумама, подразумева се земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји као шума, као и земљиште које је просторним односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Под општекорисним функцијама шума, се подразумевају позитивни утицаји шума на животну средину, а нарочито: заштићене, хидролошке, климатске, хигијенско-здравствене, туристичко-рекреативне, привредне, наставничке, научноистраживачке и друге функције.

Унапређење и заштита шума ће се регулисати на основу овог Плана, а у складу са Општом основом газдовања шумама и посебним шумским и ловним основама.

Водно земљиште на простору обраде чини природни међународни пловни пут–река Дунав, пловни путеви основне каналске мреже ХС ДТД, реке Караш, Нера и Јаруга-деривациони канал реке Нере, Белоцркванска језера и детаљна мелиоративна каналска мрежа са сливним подручјима.

У складу са Законом о водама, Водопривредном основом и овим Планом ће се уредити заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљање водама, као добрима од општег интереса, услови и начин обављања водопривредне делатности, организовање и финансирање водопривредне делатности и надзор над спровођењем одредаба.

Грађевинско земљиште је земљиште на којем су изграђени објекти или је планирана њихова изградња, а које може бити изграђено или неизграђено, уређено или неуређено. На простору општине имамо 14 насеља која су дефинисана својим границама грађевинског реона и представљају грађевинско земљиште. Ван граница грађевинског реона насеља, у категорију грађевинског земљишта спадају и површине планиране за: пољопривредне објекте, све видове инфраструктуре са пратећим садржајима и објектима, радне зоне, викенд зоне, туристичко-пословне зоне, спортско-рекреативне површине, саобраћајне терминале, површине и објекте за експлоатацију минералних сировина, комуналне објекте, објекте у функцији културе, образовања, рекреације и др.

Биланс намене простора

КАТЕГОРИЈЕ КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА	2005.		2025.	
	ha	%	ha	%
1. Шумско земљиште	3084	8,73	3084	8,73
2. Пољопривредно земљиште	27836	79,00	26493	74,95
остало пољопривредно земљиште	-		26096	
рибњак	-		397	
3. Водно земљиште	2218	6,27	2218	6,27
река Дунав	997		997	
водоток Нера	163		163	
водоток Караш	172		172	
канали ОКМ-ДТД	288		288	
мелиоративни канали	509		509	
насипи	99		99	
језера	111		111	
4. Грађевинско и остало земљиште	2208	6,00	3551	10,05
4.1. Грађевински рејони насеља	1652		1652	
Радне зоне	23		90	
4.2. Зона кућа за одмор – викенд куће	434		434	
4.3. Пословно-туристичка зона	-		1200	
4.4. Комунали објекти и површине	10		10	
4.5. Саобраћајна инфраструктура (јавни путеви и пруге)	159		235	
државни пут I реда	38		65	
државни пут II реда	45		45	
општински пут	52		90	
железничке пруге	24		30	
железничка пруга-индустријски колосек	-		5	
УКУПНО 1+2+3+4	35346	100	35346	100

Пољопривредно земљиште чини око 79% укупне површине општине Бела Црква од чега је око 88% плодно земљиште. Планиране промене су увећање грађевинског земљишта за изградњу пута вишег техничког стандарда, државног пута I реда, реконструкцију железничких пруга као и формирање пословно-туристичке зоне. Ове промене су искључиво на категорији пољопривредног земљишта, које ће се смањити до 3% и прећи у категорију неплодног.

Резерват природе "Делиблатска пешчара" износи 4989 ha и обухвата структуре коришћења шумског и пољопривредног земљишта.

IV ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА ОПШТИНЕ

Значајан простор белоцркванске општине (46%) налази се у обухвату подручја СРП Делиблатска пешчара. Услови за изградњу објеката, уређења и коришћења простора дати ППППН СРП Делиблатска пешчара су полазни основ за уређење и изградњу за све планиране категорије земљишта.

Пре реализације, за изградњу објеката на свим категоријама земљишта, надлежни орган може донети Одлуку о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину, сходно Закону о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/2004), Правилнику о садржини Студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/2005) и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 84/2005).

Пољопривредно земљиште

На основу Закона о пољопривредном земљишту, ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, потребно је да се доноси **пољопривредне основе** заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта као плански документ. Пољопривредне основе доносе се у складу са просторним и урбанистичким плановима и морају бити међусобно усаглашене.

У складу са смерницама за уређење и изградњу пољопривредног земљишта датих овим Планом скупштина јединице локалне самоуправе, у складу са Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 62/06), ће донети Пољопривредне основе ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта, на пољопривредном земљишту се могу градити:

- објекти у функцији пољопривреде и пољопривредне производње;

Препоруке за димензионисање сточарских објеката у насељу и у атару:

Према утврђеним нормативима, смештајни капацитети по врстама стоке (квадратура по једном грлу) износе за:

Музне краве

а) везано држање	7,6 m ² по грлу
б) слободно држање у	
- лежајним боксовима	9,8 m ²
- дубокој простици	10,3 m ²

Товну јунад

а) везано држање	4,7 m ²
б) слободно држање	4,0 m ²
- дубока простирка	3,3 m ²
- решеткасти под	2,3 m ²

Простор за остале крупне животиње (копитари) као што су коњи, магарци, мазге и муле треба да задовољи критеријум по једној животињи 10 m², а за сваку следећу још 5m².

Свињарство:

- производња прасади (25kg) по једној крмачи ангажована површина је	6,0 - 6,5 m ²
- производња прасе-товљеник 1 крмача ангажована површина је	13,5 - 14,0m ²
- по товљенику 100 kg ангажована површина је	0,6 - 0,65 m ²
- на нето површину рачуна се плус неопходног манипулативног простора	2-22m ²
- ангажовани простор за храну и отпад је за:	
- крмачу и нераста 100,0 kg	2 m ²
- сточне хране 360 kg	0,7 m ²
- на 100 kg живе масе течног стајњака	8 литара

Магацински простор по једном грлу:

- условно грло стајњак	7,0 m ³
- кош за кукуруз	4,0 m ³
- кабаста храна	4,5 m ³
- условно грло концентрована силажа	2,0 m ³
- слама по 1 условном грлу	4,0 m ³

Стајњак и осочара:

- стајњак по 1 крави	12 тона/год
- стајњак по 1 товљенику	7 тона/год
- осочара по 1 крави	30 1/дан
- капацитет осочне јаме треба да буде, по условном грлу	2 m ³

Живинарство:

- по комаду одрасле живине	0,2 m ² – 0,5 m ²
- За рентабилну производњу бројлера смештајни простор је што одговара броју од 10.000 до 17.000 утовљених пилића	60-1.000 m ²
- За ову производњу неопходно је ваздуха на час/1kg живе масе	3,6-4,0 m ³
- Производња носиља конзумних јаја капацитета од 6.000-10.000 носиља неопходно је затвореног простора	350 - 600 m ²

- објекти свих видова инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за експлоатацију минералних сировина;
- водопривредни објекти, комунални и други објекти у складу са планом;
- формирати грађевинско земљиште за потребе привреде, туризма, рекреације и др. у складу са Планом.

Водно земљиште

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити следећи садржаји:

- изградња објеката у функцији водопривреде, одржавање и реконструкција водотока, пловних путева, речног саобраћаја;
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- изградња објеката за експлоатацију речног материјала;
- изградња објеката марине;
- изградња речног или каналског пристаништа-РТЦ;
- изградња објеката свих видова туризма и рекреације, риболова и друго, а све у складу са условима надлежног Водопривредног предузећа.

За изградњу објеката у водном земљишту, на простору за који се не планира израда урбанистичких планова, Актом о урбанистичким условима ће се дефинисати услови за уређење и изградњу, а у складу са законима и прописима.

Шумско земљиште

Под шумским земљиштем, у складу са Законом о шумама, подразумева се земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји шума, као и земљиште које је просторним односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Двореди, шумски расадници и паркови у насељеним местима, као и групе шумског дрвећа које чини целину на површини до пет ари, не сматрају се шумама.

Грађевинско земљиште

У складу са Законом о планирању и изградњи у насељима и ужим територијалним целинама дефинисаће се њихов просторни развој, правила изградње, начин коришћења простора, издвајање јавног грађевинског земљишта, као и адекватне границе грађевинског реона или припадајућег грађевинског земљишта кроз одговарајући урбанистички план. Услови за градњу појединих садржаја на том простору, донели би се *Изводом из урбанистичких планова*.

За поједине садржаје у и ван грађевинских реона насеља, у складу са чланом 27. Правилника о садржини и изради планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 60/2003) за које је дефинисано грађевинско земљиште, као и његова регулација у односу на јавно грађевинско земљиште, а који су притом усклађени са наменом површина из овог Плана, урбанистички и технички услови за њихову градњу утврдиће се изразом *Акта о урбанистичким условима*. Актом о урбанистичким условима дефинисаће се услови за изградњу и уређење простора за пољопривредне објекте: објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивање старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба, у складу са Законом о пољопривредном земљишту; као и простори и објекти у функцији експлоатације природних ресурса, бензинске и гасне станице, мотели, угоститељски и туристички објекти са пратећом инфраструктуром и сл.

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА И ИЗГРАДЊЕ У АТАРУ

Подручје СРП Делиблатска пешчара заузима око 14% општине Бела Црква. На том простору имамо три режима заштите.

Зона са режимом заштите I степена

На просторима који се налазе у овој зони није дозвољена изградња објеката и инфраструктуре, осим оне која је утврђена овим Планом.

Зона са режимом заштите II степена

Дозвољене су само оне активности у простору које омогућавају унапређење стања и презентацију природног добра. Дозвољава се уређење одморишта за краће задржавање пешака (туриста) са надстрешницама, столовима и клупама. Ови садржаји треба да су урађени од природног материјала.

Зона са режимом заштите III степена

Простори који се налазе у овом степену заштите могу се опремити само оним садржајима који ће омогућити обилазак и краћи одмор у овој зони. То су надстрешнице, столови, клупе за одмор, видиковци (на одговарајућем локалитету са ког се виде веће шумске површине и простори), брвнаре, путокази, колибе за сточаре и друго.

Такође, дозвољено је у овом простору изградити стазе за бицикле, стазе за јахање, пешачке стазе и сличне садржаје, који могу обогатити понуду еколошког и рекреативног туризма.

Од општинске територије 45% је подручје обухвата ППППН Делиблатска пешчара. Услови за изградњу, уређење и коришћења простора из ППППН Делиблатска пешчара су обавеза и смернички оквир у правилима уређења и изградње у делу општине Бела Црква. Ово се посебно односи на услове за уређење постојећих зона кућа за одмор (викенд зона) у границама СРП.

Изградња на грађевинском земљишту изван грађевинског реона насеља вршиће се према условима утврђеним овим Планом, издавањем **акта** и одговарајућим **урбанистичким планом**, посебно *Планом детаљне регулације* кад долази до промена у регулацији границе јавног земљишта. Пожељна је израда *Урбанистичког пројекта за изградњу*, при издавању Акта, код објеката и површина намењених преради и финалној обради пољопривредних производа, појединачних радних комплекса, фарми већих капацитета, бензинских и гасних пумпи, мотела, угоститељских и трговинских објеката и осталих садржаја транзитног туризма и др.

ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Услови уређења и изградње објеката на пољопривредном земљишту усклађени су са Законом о пољопривредном земљишту.

Пољопривредним објектима сматрају се објекти намењени ратарској, сточарској, повртарској, воћарско-виноградској, рибњачкој и осталим видовима пољопривредне производње.

Избор локације за изградњу пољопривредних објеката извршити након потпуне анализе природних карактеристика (педолошких, геолошких, метеоролошких, хидролошких, рељефа и др.).

При избору локације за изградњу пољопривредних објеката водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима нижих бонитетних карактеристика.

Пољопривредна домаћинства

На пољопривредном земљишту је омогућена изградња објеката пољопривредних домаћинстава, где су објекти породичног становања у функцији пољопривредне производње.

Поред стамбеног објекта дозвољена је изградња: објеката за смештај пољопривредне механизације, фарми за узгој стоке, објеката за прераду и складиштење пољопривредних производа, стакленика, објеката за употребу у културне и рекреативне сврхе и сл., уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и комплетну инфраструктурну опремљеност.

Уколико се на локацији граде објекти за робно сточарску производњу (стаје за узгој стоке, осочаре, простор за одлагање стајњака), удаљеност од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са Законом и другим правилницима који регулишу ову област.

Није дозвољена изградња стамбених објеката, без изградње објеката пољопривредне производње.

Изградња стакленика и пластеника је дозвољена на постојећим парцелама и без функције становања.

Минимална удаљеност стамбеног објекта од суседних парцела је 5,0m.

Максималан габарит стамбеног објекта до 200 m².

Минимална удаљеност економског објекта од суседних парцела је 10,0m, изузетно, удаљеност пластеника и стакленика од суседних парцела је мин 5,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

До реализације планских и урбанистичких решења на постојећим изграђеним стамбеним објектима у атару, дозвољени су радови на реконструкцији.

Није дозвољена изградња на подручју заштићеног природног и културног добра, као и на подручјима специјалне намене.

Виноградарске и воћарске куће

На парцелама културе воћњак, виноград или других вишегодишњих засада, могућа је изградња виноградарских кућица.

Парцела на којој се подиже воћњак или виноград не може бити мања од 2500 m².

Максимални габарит затвореног дела објекта је до 30m².

Минимална удаљеност од објекта суседне парцеле је 1,0m а од суседног објекта 10m.

Максимална спратност објекта је П+Пот са подрумом (уколико то хидротехнички услови дозвољавају), по потреби продуженог у виду надстрешница, тремова или пергола.

По потреби могућа је и изградња економског објекта.

Осим изградње виноградарских кућица, бунара, пољског нужника, магацина за смештај воћа и поврћа и слично, не дозвољава се изградња било каквих других објеката.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом до висине од 1,40m. Ограде и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Стакленици, пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника.

Минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је мин. 5,0m.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Објекти намењени ратарско-повртарској производњи и објекти за смештај пољопривредне механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа (пољопривредне економије, машински парк)

Овим објектима сматрају се објекти за смештај пољопривредне механизације, објекти за складиштење пољопривредних производа, објекти за производњу и прераду пољопривредних производа и остали објекти у функцији ратарско-повртарске производње.

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација ради чувања и одржавања.

Објектима за складиштење сматрају се све врсте складишта (силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др.).

Минимална удаљеност ових објеката од магистралног пута је 20 m, а од регионалног 10m.

Минимална удљеност објеката од суседне парцеле је 10m.

Максимални степен заузетости парцеле је 30, максимални степен изграђености је 0,3.

Максимална спратност објеката је П+0, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Минимална величина парцеле за изградњу ових објеката дефинише се величином самог објекта и не може бити мања од 0,5 ha.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и комплетну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Ови објекти условљени су са провером инфраструктурне опремљености.

Задржавају се постојећи простори ратарских економија за смештај пољопривредне механизације, уз примену законски прописаних услова.

Фарме-објекти за узгој стоке

Изградња економских дворишта за држање копитара, папкара живине и кунића, условљава се са провером инфраструктурне опремљености у складу са прописима.

Ове објекте лоцирати на добро оцедитим земљиштима по могућству ниже бонитетне класе.

Удаљеност фарми од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми различите врсте стоке, мора бити у складу са Законом о пољопривреди и Правилницима⁹.

Величину парцеле дефинисати спрам капацитета и врсте производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг који ће омогућити повезаност свих делова фарме.

⁹ Правилник о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића ("Сл.гласник РС" 81/2006), Правилник о ветеринарско-санитарним условима које мора да испуњавају објекти у којима се врши обрада меса, млека, јаја и других животињских производа ("Сл.гласник СРС" 9/79), Правилник о ветеринарско-санитарним условима у објектима за продају производа животињског порекла ван пословних просторија ("Сл.гласник РС" 22/94).

Максимални степен заузетости парцеле је 30, максимални степен изграђености је 0,3. Минимална удаљеност економских објеката од суседних парцела је 10,0m. Максимална спратност објеката је П+Пот.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

У оквиру фарме формирати два одвојена блока и то технички и производни. Технички блок подразумева изградњу објеката за смештај радника, складишта хране, карантинске просторије, машински део, просторије за ветеринарске прегледе, мини клиника за принудна клања и др.

Обезбедити посебан простор за уништавање или одлагање угинулих животиња.

У производном делу налазе се објекти за узгој стоке који морају бити подељени по категоријама стоке и то за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов.

Комплекс фарме мора бити обезбеђен свом потребном инфраструктуром: санитарном водом, унутрашњом канализационом мрежом, електроенергетским инсталацијама унутрашњим саобраћајницама, приступним путевима и др.

Обавезна је изградња унутрашње и спољне хидрантске противпожарне мреже.

Унутрашње саобраћајнице градити тако да се обезбеди кружни саобраћај и да се одвоје правци допреме хране и одвоза животиња и ђубрета.

Фарма мора бити оградена, а минимална висина ограде је 2,0m изграђена тако да се онемогући пролазак животиња.

Повезивање фарми са мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем минималне ширине 5,0m. На уласку на фарму изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0m.

На фармама је дозвољена изградња економских објеката у функцији сточарске производње, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова, комплетну инфраструктурну опремљеност и уз примену прописа за овакву врсту објеката.

Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката.

Постојеће фарме које не могу да задовоље прописане мере за коришћење, пренамениће се у друге садржаје везане за пољопривредну производњу.

Објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња

Овакви објекти се могу формирати по принципу салаша.

Уколико се на локацији граде сточне стаје, удаљеност од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са Законом и другим парвилницима који регулишу ову област.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Максимални степен заузетости парцеле је 30%, максимални степен изграђености је 0,3.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Објекти за гајење печурки и пужева

Изградња оваквих објеката је усмерена ка мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде која ће се користити за пуњење рибњака.

Границе рибњака морају бити обележене видљивим обележјима.

Приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње, младичњаке, товилишта и зимовнике.

У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака.

У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације.

Уколико постоји могућност комплекс рибњака треба да буде ограђен.

Уколико се рибњак подиже на обрадивом пољопривредном земљишту потребно је прибавити сагласност надлежног министарства.

Објекти намењени преради и финалној обради пољопривредних производа

Изградња производних објеката могућа је на земљишту од VI и више, бонитетне класе, ради груписања објеката, односно комплекса који у погледу простора, саобраћаја, инфраструктуре или радног процеса, могу потенцијално да угрозе стање животне средине у насељима.

Организација оваквих објеката је омогућена и на постојећем изграђеном земљишту које се користи као пољопривредна економија или фарма, а у складу са прописима и нормама који дефинишу одређену делатност.

Објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривредне производње, се могу градити и уз пољопривредне објекте, како би се заокружио производни циклус, а у складу са прописима и нормама.

Новоформирани комплекс прераде и финалне обраде пољопривредних производа, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха).

Морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру зоне, комплекса или парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни и објекти снабдевања.

Степен изграђености треба да је макс. 1,0 а степен искоришћености земљишта макс. 70.

Дозвољена спратност објеката је: за производне П, П+1; за пословне П, П+1; за складишне П и за економске П.

Формирање ветрозаштитних и пољозаштитних појасева

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозије изазване ветром (еолска ерозија), примењују се противерозионе мере које обухватају садњу вишегодишњих дрвенастих биљака или подизање и гајење **ваншумског зеленила** у виду пољозаштитних појасева.

Ваншумско зеленило је потребно формирати у оквиру саобраћајне и водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2% површина, изузев на површинама које су у саставу СРП Делиблатска пешчара.

За формирање ових појасева у оквиру саобраћајне инфраструктуре ван линије путног појаса и пољопривредног земљишта, оценити оправданост њиховог подизања. Пројектном документацијом ће се одредити типови појасева, њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта се могу подизати ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе могу бити једногодишњи или вишегодишњи засади и служиће за заклон или исхрану дивљачи.

УСЛОВИ УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

На шумском земљишту се могу градити објекти који су у функцији шуме, као и објекти у складу са Планом.

У складу са Законом о шумама, шуме као добро од општег интереса, се морају одржавати, обнављати и користити тако да се очува и повећа њихова вредност и општекорисне функције, обезбеди трајност и заштита и стално повећање прираста и приноса. Шума мора да оствари основне функције: заштитно-регулаторне, производне и социо-културне.

Шумама и шумским земљиштем које припадају банатском шумском подручју у обухвату Плана, газдоваће се на основу Опште основе и посебних основа газдовања шумама. Шумама у приватној својини ће се газдовати на основу Опште основе и програма газдовања. Шумама водопривреде (шуме уз каналску мрежу и Дунав) ће се газдовати на основу Посебних основа. Основе и програми се односе на десетогодишње газдовање шумама, а њихово спровођење ће се обезбедити кроз годишње извођачке планове уз уважавање Закона о шумама.

Све посебне основе којима се газдује у СРП Делиблатска пешчара треба усагласити са важећом Уредбом о заштити СРП Делиблатска пешчара и условима Завода за заштиту природе Србије.

Нове површине под шумама ће се формирати у складу са важећом законском регулативом из области шумарства, водопривреде, пољопривреде и саобраћаја.

Водећи рачуна о основним принципима заштите шума, на шумском земљишту се могу градити следећи садржаји:

- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом.
- објекти свих видова туризма и рекреације, у складу са овим Планом изузев на просторима Резервата у складу са режимима заштите.
- шумске саобраћајнице и објекти у функцији шумске привреде у складу са посебном основном газдовања шумама и годишњим извођачким плановима.
- објекти ловства у складу са условима надлежног шумског газдинства и ловном основном.

Крчење шума у складу са Законом се може вршити ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, подизања шумских плантажа и расадника, отварања шумских просека, изградње шумских саобраћајница и др. објеката који служе газдовању шумама и којима се обезбеђују унапређење и коришћење у случајевима утврђеним просторним планом, као и код спровођења комасације и арондације пољопривредног земљишта. У другим случајевима за крчење шума се плаћа надокнада.

Корисници шума су дужни да предузимају мере заштите од пожара и других елементарних непогода.

Објекти са отвореном ватром (циглане, кречане) и постројења за механичку прераду дрвета се могу лоцирати у складу са Законом (200m од ивице шуме).

Уређење и опремање ловишта и шумског земљишта ће се вршити у складу са ловном и шумском основном.

Изградња ловних објеката ће се вршити у складу са ловном основном регистрованих ловишта.

У ловиштима предвидети:

- изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења и заштите и лова дивљачи;
- изградњу ловно-производних објеката;
- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, влатастих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору;
- изградњу пролаза за ниску и крупну ловну дивљач у оквиру саобраћајне инфраструктуре ради стварања еколошких коридора за њихово кретање.

Фазанерије

Фарме за производњу фазанске дивљачи могу се градити у склопу шумског и пољопривредног земљишта. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско-санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Спратност објеката П+О.

УСЛОВИ УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА НАМЕЊЕНИХ ТУРИЗМУ, СПОРТУ, РЕКРЕАЦИЈИ, КУЛТУРИ И СЛ.

У складу са овим Планом, могу се градити објекти или комплекси у функцији туризма (излетнички, ловни, здравствено-реhabилитациони и др.), спорта и рекреације (спортови на води, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени и др.) и образовања и културе (школе у природи, паркови скулптуре, уметничке колоније, летње позорнице, амфитеатри и сл.), на планираним локацијама.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене Сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, споменика, водопривреде, енергетике и др. За мање капацитете, као и појединачне објекте на парцелама које имају директан приступ на јавни пут, може се израдити и акт о урбанистичким условима.

На постојећим објектима дозвољени су радови на реконструкцији и ограниченој доградњи (неопходни пратећи садржаји и површине), уколико то просторне могућности дозвољавају.

Изградња и опремање објеката намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, мора бити првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејсаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозионих процеса и поремећаја режима вода, а уз услове и сагласност надлежних предузећа.

На просторима који су предвиђени за подизање оваквих објеката слободан терен се мора користити заједнички, без ограђивања и парцелисања.

Услови за изградњу објеката, уређење и коришћење земљишта у приобаљу Дунава и канала ДТД

Објекти намењени рекреацији, наутичком туризму (пристаништа, марине), спортском риболову и сл. морају имати неопходне пратеће садржаје и санитарно-техничке уређаје. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем, да се уклопе у пејсаж.

На просторима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан терен се мора користити заједнички, без икаквог ограђивања. На овим теренима вегетација је аутохтона и тај пејсаж треба и даље задржати у његовом изворном облику, не уносећи никакве нове врсте.

За просторе намењене за ове потребе обавезна је израда одговарајућег *урбанистичког плана*.

Пристаниште

Услови уређења и грађења у оквиру будуће претоварне станице са контејнерским терминалом и радном зоном (одабране на бази Студије локације) биће утврђени у оквиру Идејног технолошког пројекта свих облика саобраћаја за предметну локацију. За одабрани простор обавезна је израда одговарајућег *урбанистичког плана*.

Марина на Дунаву

У складу са Студијом мреже марина на Дунаву у Војводини, планирана је изградња марине, за 150 везова, у пројектованом периоду од 20 година. Изградња и уређење овог простора је условљена израдом *урбанистичког плана*.

Садржаји марине ће бити дефинисани у складу са Правилником о врстама, минималним условима и категоризацији објеката наутичког туризма ("Службени гласник РС", бр. 69/94).

Туристичко пословни комплекс

Туристичко пословни комплекс, чија је локација планирана обострано уз канал ДТД, око Банатске и Старе Паланке и реке Нере намењен је пословању, хотелима, апартманском становању са просторима за одмор и рекреацију и др. Планирани комплекс треба да буде изведен са изузетно високим нивоом урбаног опремања, уз примену адекватних материјала за изградњу супра и инфраструктуре.

Спратност П мах. до 10 П (реперне тачке).

Пре уређења и реализације овог комплекса обавезна је израда одговарајућег *урбанистичког плана*, који ће дефинисати и обухват.

Куће за одмор

Куће за одмор-викенд куће градиће се у оквиру обухвата планираног за ту намену, Одлуком о условима за изградњу кућа за одмор на територији општине Бела Црква ("Службени лист општине Бела Црква", бр. 9/82.) где је дат опис граница локалитета за куће за одмор, које се овим Планом преузимају.

Овим Планом даје се посебно опис границе за викенд насеље "Клостер":

Почетна тачка описа је на североистоку на тремеђи парцела 1034/1, 1031/1 и 3032/2.

Од тачке 1 иде дужином ивице канала и продужава у правцу међе границе парцела топ. бр. 1039/3 и 1039/4 док се не пресече са ивицом Јаруге где се налази тачка 2.

Од тачке 2 граница се протеже међом Јаруге и парцеле топ. бр. 1038 и скреће дужином заштитног насипа ка северозападу до тачке 3.

Од тачке 3 у правцу југозапада прати јужну границу парцела 1034/4, 1034/5, 1034/7 и 1034/1 и долази до тачке 4 на тремеђи парцела 1034/1, 1034/2 и 1002 (пут).

Од тачке 4 сече пут 1002 и прати северну границу парцела 1001/13, 1001/17, 1001/11, 1001/10, 1001/7, 1001/5, 1001/4, 1001/3, 1001/2 и 1001/1 и долази до тачке на северној међи пута и парцеле 1001/1.

Од тачке 5 сече пут и парцелу 999/1 и долази до тачке 6 на источној међи парцеле 999/1 и 996/1.

Од тачке 5 до тачке 7 прати границу грађевинског подручја насеља.

Од тачке 7 граница иде дуж десне стране пута бр. 1051/3 и сече се са ивицом канала у тачци 8 одакле продужава дужином ивице канала до пресека са почетном тачком 1.

Услови за уређење постојећих зона кућа за одмор (викенд зона) у границама СРП Делиблатска пешчара:

- у постојећим зонама кућа за одмор забрањена је било каква изградња нових објеката;
- дозвољена је реконструкција постојећих објеката ради побољшања функционалности и услова коришћења, уз употребу природних материјала (дрво, опека, цреп);
- обавезно је неговање аутохтоне вегетације, а забрањено уношење нових врста, пољопривредних култура и воћа;
- забрањена је изградња ограда на парцели,
- реконструкција и евентуална доградња инфраструктуре дозвољена је само за потребе постојећих објеката.

За викенд зоне потребна је израда одговарајућег *урбанистичког плана*. До израде одговарајућег урбанистичког плана изградња нових кућа за одмор "викенд куће" ван граница СРП, може се одвијати само у оквиру обухвата који су предвиђени за ове намене, а у складу са следећим условима:

- површина парцеле на којој се гради "викенд кућа" не може бити мања од 800,00 m²;
- на парцели се може изградити једна "викенд кућа" са помоћним објектом који је у функцији основног објекта (остава, гаража и др.);
- укупна површина свих објеката на парцели износи до 10% од површине парцеле;
- спратност "викенд куће" може бити приземље (П) или приземље и поткровље (П+Пк);
- међусобна удаљеност објеката треба да обезбеди релативну изолованост (визуелну, звучну); али не би требало да буде мања од 10 m
- "викенд куће" треба да су својим изгледом прилагођене непосредном амбијенту и пејзажу;
- ограда око парцеле потребно је да буде од живице висине до 1,50 m.

Изграђени објекти и извршена парцелација у постојећим зонама кућа за одмор се задржавају у затеченом стању.

Куће за одмор се граде од природног материјала. Дозвољава се изградња лођа, трмова и пергола испред и у склопу објеката према осунчаним просторима, истакнутим природним сацајима и видиковцима. Те површине, уколико нису застакљене, не улазе у састав дозвољене површине објекта.

Архитектонска обрада објекта мора се прилагодити непосредном асмбијенту и околном пејсажу. Делови објекта, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, трмови и сл.) уз велику примену дрвета, морају бити у духу архитектонског наслеђа овог подручја.

УСЛОВИ УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА НАМЕЊЕНИХ ПРИВРЕДИ

Радне зоне

Омогућена је изградња производних објеката на земљишту од 6. и више, бонитетне класе, ради груписања објеката, односно комплекса који у погледу простора, саобраћаја, инфраструктуре или радног процеса, могу потенцијално да угрозе стање животне средине у насељима.

Новоформирани комплекс радне зоне, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха). Морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру зоне, комплекса или парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни и објекти снабдевања.

Урбанистички параметри изграђености и искоришћености су максимални за зону, комплекс или парцелу.

Степен изграђености је макс. 1,0.

Степен искоришћености је макс. 70.

Дозвољена спратност објеката је: за производне П, П+1; за пословне П, П+1; за складишне П и за економске П, односно у складу са техничко-технолошким условима производње.

Комплекс слободних зона

На територији општине Бела Црква планиране су три слободне зоне, код граничног прелаза Кауђерово, јужно од насеља Бела Црква и поред Старе Паланке на Дунаву. На овим просторима планирати изградњу нових објеката за складиштење, паковање и претовар робе. Планирати објекте и опрему неопходну за остваривање могућности међусобне повезаности (на локацији или у непосредној близини) воденог, друмског и железничког саобраћаја ради бржег и економичнијег превоза робе. Обезбедити добре везе са мрежом државних путева друмског саобраћаја.

За комплекс слободних зона обавезна је израда одговарајућег *урбанистичког плана*.

Простори и објекти намењени експлоатацији природних ресурса

То су простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина (опекарска глина, кварцни песак и шљунак, гранит, термалне и минералне воде, нафта, гас).

Простори за ове намене планирају се на основу решења надлежног Министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине) и општине Бела Црква.

Уколико се планирани простор за експлоатацију минералних сировина (нафта, природни гас, глина, песак и др.) налази на пољопривредном земљишту, одобрење за експлоатацију се мора прибавити од Министарства за пољопривреду.

На просторима намењеним експлоатацији минералних сировина може се почети са радовима на основу одобрења за експлоатацију, коју издаје надлежно Министарство, техничке документације за извођење рударских радова, одобрења за извођење рударских радова и других услова, у складу са Законом о рударству.

Експлоатација минералних сировина врши се на експлоатационом пољу.

Експлоатационо поље обухвата простор у коме су истражене и оверене билансне резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за јаловишта и за изградњу објеката одржавања, водозахвата и других објеката, а ограничено је одговарајућим линијама на површини или природним границама и простире се неограничено у дубину земље.

Током експлоатације, у циљу заштите вода и животне средине, обавезно је:

- планирати мере којима се спречава угрожавање режима вода и животне средине, односно мере рекултивације и санације и обезбедити извршење прописаних мера;
- водити податке о врстама и количинама опасних и штетних материја које се користе у вршењу делатности, односно водити податке о врстама и количинама опасних, штетних и отпадних материја, које се испуштају или одлажу у животну средину;
- спроводити мере и услове за спречавање угрожавања режима вода и животне средине садржане у еколошким елаборатима;
- радити на сталном усавршавању процеса у циљу смањења количина опасности и других отпадних материја.

На просторима где је завршена експлоатација минералних сировина, мора се извршити ревитализација и рекултивација, у складу са Законом и перманентно спроводити мере неге и заштите.

На делу експлоатације шљунка где су се формирале водене површине-језера рекултивација се неће вршити засипањем. Планом је предвиђено уређење ових простора за туризам, спорт и рекреацију. Могуће је формирати и рибњаке за интензиван узгој рибе.

УСЛОВИ ИЗГРАДЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Саобраћајна инфраструктура

Основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана општине Бела Црква су:

Друмски саобраћај

- Државни пут I реда – "експрес пут" на простору општине Бела Црква ће се градити према предложеној траси ван насеља и он ће бити за моторни саобраћај интеррегионалног нивоа са елементима и објектима за овај хијерахијски ниво саобраћајница,
- државне путеве II реда-регионалне путеве треба модернизовати у оквиру постојећег путног коридора са елементима који припадају том рангу пута, с тим да се води рачуна о функционалности и рационалности градње,
- трасу "експрес пута" изабрати тако да се минимизира заузимање новог пољопривредног земљишта, као и да се делимичном комасацијом минимизира нарушавање постојеће организације атара (пошто није урађена комасација),
- елементи овог државног пута треба да обезбеде потребан ниво безбедности саобраћаја (у раскрсницама и у укрштањима са железницом)
- за овај ниво државних путева захтеване пројектне карактеристике су следеће:
 - минимална носивост за средње тешки саобраћај
 - коловоз од минимално две саобраћајне траке (2 x 3,55 m)
 - укрштање државног пута I реда и железничке пруге предвидети у денивелацији са обебеђењем задовољавајућих елемената активне и пасивне безбедности саобраћаја.
- државне путеве II реда, треба реконструисати у оквиру постојећих коридора с тим да се обезбеде елементи активне и пасивне безбедности који припадају том рангу пута. Сва укрштања решити у нивоу са обебеђењем потребних елемената безбедности и са увођењем одговарајуће сигнализације. Дуж ових путева минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у радним зонама у оквиру насеља обезбедити сервисну саобраћајницу која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака,
- профиле државних путева II реда у насељеним местима обезбедити као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује сегрегацију моторног (динамичког) и немоторног саобраћаја-обостране пешачке стазе са зеленим појасом између површина и по могућству сепарисаном бицикличком стазом. У зависности од обима саобраћаја у центрима насеља (до изградње обилазница) предвидети семафоре и друга решења у циљу заштите виталних насељских функција и садржаја (мере успоравања саобраћаја и сл.),
- укрштања путева и железничких пруга обезбедити следећим решењима:
 - укрштање државног пута II реда и осталих јавних путева и железничке пруге предвидети у денивелацији (или у нивоу) са обебеђењем задовољавајућих елемената и сигнализације ради обезбеђења безбедности одвијања саобраћаја
 - укрштање државног пута II реда и осталих јавних путева предвидети у нивоу, површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама,
 - општинске (локалне) путеве градити са ширином коловоза од 6,0 m уз обебеђење елемената за тај ранг пута
 - број укрштања пруге и општинских (локалних) путева минимизирати и осигурати са путним прелазима (са браницама или полубраницама) и одговарајућом сигнализацијом
- општинске – локалне путеве пројектовати по устаљеним трасама- атарских путева са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта али са обебеђењем свих потребних елемената за безбедна кретања.

У оквиру простора општине Бела Црква егзистирају различити хијерахијски нивои атарских путева и они се утврђују овим планом, и то:

- главни атарски пут има ширину коридора од 12-15m у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз,
- сабирни атарски пут има ширину коридора 8-10m и служи за двосмерни саобраћај,
- приступни атарски пут има ширину коридора 4-6m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај

Приступни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре а димензије изграђеног коловоза се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја.

Железнички саобраћај

Пошто се планира изградња, реконструкција и модернизација железничких капацитета (пруга и постројења) на простору општине Бела Црква потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко-технолошке студије које ће тачно дефинисати трасу нове пруге али и остале активности у оквиру реконструкције и модернизације која ће задовољити све услове и нормативе из Закона о железници ("Сл.Гласник РС" 18/2005) као и нормативе Железнице Србије (Правилник 314 и 315) тако да се само то имплементира у планове нижег реда.

Денивелисана укрштања пут-железничка пруга градити са прелазом пута преко пруге и са обезбеђењем слободног профила изнад пруге мин 6,8 m изнад ГИШ-а.

Водни саобраћај

Све садржаје и програме развоја у оквиру пловног пута реке Дунав и пловном каналу ДТД треба их ускладити са Правилником Дунавске комисије.

Приликом изградње објеката у оквиру пловног пута Дунав, услове треба тражити од Јавне установе "Пловпут" из Београда која је задужена за одржавање и развој пловних путева. Складишта и просторе за манипулацију уз канал ДТД треба формирати као комплемент просторних функција ако то утврде одговарајуће студије оправданости.

Основни услови за ову деоницу Дунава износе:

- минимална дубина пловног пута при ЕПН (ниски пловидбени ниво) је 3,5 m,
- ширина пловног пута 200 m
- минимални радијус кривине пловног пута је 1000 m

Основни услови за пловни канал ДТД су:

- дубина газа 2,5 m
- двосмерна пловидба
- обезбеђење окретница

Гранични прелаз за међународни друмски и железнички саобраћај

Зоне граничног прелаза за два вида саобраћаја (друмски и железнички) због међудржавног значаја ће се реализовати уз добијене услове и сагласности свих надлежних органа и институција.

Изградњу и уређење простора ускладити са Правилником о подручјима и објектима које обухватају гранични прелази за међународни саобраћај и гранични прелаз за погранични саобраћај ("Службени лист СФРЈ", бр. 8/80) и Стратегијом интегрисаног управљања границом у Републици Србији ("Сл. гласник РС", бр. 11/06).

За зоне граничног прелаза обавезна је израда одговарајућег *урбанистичког плана*.

Површине и објекти путних садржаја уз државне путеве

Уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје: бензинске и гасне станице, мотеле, угоститељске и трговинске објекте и остале садржаје транзитног туризма.

Услови за уређење и изградњу станица за снабдевање горивом су:

- ако је у питању само основни садржај (станица за снабдевање горивом)
 - 60 m ширина фронта парцеле,
 - 30 m дубина парцела,
- ако су у питању основни и додатни садржаји (ССГ, сервис, перионица, мотел и друго)
 - 1,5 – 3,0 ha површине за смештање свих потребних садржаја,
 - придржавање прописаних удаљености од раскрсница и укрштаја са другим инфраструктурним системима

Објекти путних и осталих садржаја уз државне путеве могу се градити у зависности од ранга државног или општинског пута на удаљености од:

- 20 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда
- 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда
- 5 m од спољне ивице земљишног појаса општинског пута

Спратност наведених објеката треба да је макс. П+2.

Степен изграђености треба да је макс. 0,5, а степен искоришћености земљишта макс. 50.

Све садржаје уз ове путеве градити према условима надлежних институција.

Ова зона представља зону јавног и осталог грађевинског земљишта око државних путева I и II реда у којој се могу градити путни садржаји и садржаји транзитног туризма, у зони од 150m са сваке стране пута.

Све садржаје уз ове путеве координисано везивати за државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400m између прикључака.

Спратност наведених објеката треба да је макс. П+1+Пот.

Остали садржаји

- *Бензинске и гасне станице* као пратећи путни садржаји у оквиру простора општине Бела Црква се могу градити уз све путеве (државне, општинске) само ако су испуњени сви функционални техничко-технолошки и еколошки услови да се могу имплементирати сви садржаји и да се тим радњама не угрожава окружење.
- *Аутобуска стајалишта* се могу градити уз све путеве у облику сепарисаних ниша ван коловоза (ако постоји оправданост за изградњу) и то са елементима који обезбеђују безбедан трансфер путника и одвијање динамичног саобраћаја.
- *Бициклистичке стазе* се граде на основу Главних пројеката са минималном ширином стазе од 1,6 m са савременим застором.

Водопривредна инфраструктура

- Снабдевање водом становништва врши се из артешких водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Посебну пажњу посветити избору места за бушење нових бунара, као и регулисања зона и појасева санитарне заштите изворишта водоснабдевања, а све према Закону о водама.
- Снабдевање технолошком водом индустрије на простору општине Бела Црква могуће је из првог водоносног слоја (фреатска издан), односно захватањем из речних и каналских система уз сталну контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Висококвалитетну воду (санитарну воду) могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија) и то самосталним водозахватима (уз кондиционирање) или испоруком са насељског водозахвата.
- Око свих постојећих и планираних изворишта подземних вода, као и објеката који су у функцији водоводног система (резервоари, црпне станице и доводи) дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите изворишта према Закону о водама.

- Наставити, односно започети изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоари, црпне станице, постројења за кондиционирање и др.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети.
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације.
- Трасе регионалних система, трасу за довод сирове воде са планираног општинског водозахвата до централног постројења за кондиционирање пијаће воде, односно трасе магистралних цевовода за развод до осталих насељених места планирати уз постојеће саобраћајнице, а према усвојеним пројектним решењима.
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са Законом и уз сагласност надлежних органа.
- Атмосферске и условно чисте техниолошке воде (расхладне и сл.) чији квалитет одговара 2.6 класи воде могу се без пречишћавања упустити у мелиорационе канале. За атмосферске воде са зауљених или запрљаних површина (бензинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворене канале предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1mg/l а концентрација суспендованих материја не већа од 35mg/l.
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама, обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима.
- Улив атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале извести на начин како би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.
- Објекте за прикупљање и третман атмосферских и санитарно-фекалних, односно технолошких вода потребно је радити сепаратно и строго одвојено.
- Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим Правилницима који обрађују ове услове, а нарочиту пажњу посветити сигурности и трајној заштити подземних и површинских вода.
- Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, језера или реку Дунав било какве воде осим атмосферских или условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају 2.6 класи (2.класа за Дунав). Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале или Дунав, исте се морају обавезно пречистити како примарно, тако и секундарно, а до траженог степена квалитета.
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао порементити постојећи режим вода на објектима и у земљишту.
- Забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама. У случају да је у насељу изграђена канализација, потребно је општинским прописом предвидети обавезно прикључење објеката.
- Уређивање отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала, биће дефинисано изразом одговарајуће пројектно-техничке документације и претходним условима надлежног водопривредног предузећа.
- Из разлога даљег несметаног функционисања мелиоративног система за одводњавање на простору општине Бела Црква, неопходно је сачувати интегритет детаљне каналске мреже и припадајућих објеката, којима се ни на који начин не сме угрозити стабилност, сигурност и функционалност, као ни утицај на водни режим.
- Према одредбама Закона о водама, по круни, у косинама и у ножици насипа за одбрану од поплава није дозвољена изградња било каквих објеката који предвиђају укопавање у тело насипа, односно нису дозвољени никакви грађевински радови који задиру у геометрију насипа, чиме би се довела у питање његова стабилност и функционалност као одбрамбеног објекта који штити општину Бела Црква од високих вода Дунава. У појасу од 100m у брањеној зони насипа према брањеном подручју, као и у зони од 60m од краја небрањене косине насипа (према Дунаву) није допуштена изградња било каквих објеката, укопавање цеви, засецање постојећег покровног слоја и томе слично, осим према датим условима (насипање терена, и сл.). Предвиђени објекти у наведеној зони морају бити такви да се за време њихове изградње и каснијег функционисања не наносе оштећења на

водопривредним заштитним објектима. Надаље није дозвољена садња било каквог зеленила у овој зони (осим шумског заштитног појаса) пошто би то могло угрожити функционалност одбрамбене линије. Потом у небрањеном појасу између минор корита реке Дунав и насипа прве одбрамбене линије није дозвољена изградња стамбених објеката. За планирање било каквих објеката у брањеној или небрањеној зони насипа потребно је тражити водопривредне услове од надлежног водопривредног предузећа.

Енергетска инфраструктура

Приликом изградње објеката СРБИЈАГАСА и НИС-НАФТАГАСА потребно је обратити пажњу на заштићена природна добра на територији општине. Такође, приликом планирања, пројектовања и изградње ових објеката, водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништва, земљиште, итд.) и предузимати одговарајуће мере за санирање негативних последица (програм рекултивације, ревитализације, отклањања штета итд.).

Термоенергетска инфраструктура

Гасоводи и нафтоводи високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода и нафтовода

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката, дата у наредној табели.

	Објекти у саставу гасовода					
	Мерно-регулационе станице			Компрес станице	Блокадне станице	Чистачке станице
	У објекту од чврстог материјала		Под надсрешницом и на отвореном			
	до 30.000 m ³ /h	изнад 30.000 m ³ /h	За све капацитете			
Стамбене, пословне и фабр.зграде, радионице и склад.запаљ.мат.	15 m	25 m	30 m	100 m	30 m	30 m
Електро неизоловани надземни водови	Висина стуба далековода + 3,0 m					
Трафо станице	30 m					
Жел.пруге и објекти	30 m					
Индус. колосоци	14 m	15 m	25 m	25 m	15 m	15 m
Ауто путеви	30 m					
Магистрални путеви	20 m	20 m	30 m	20 m	30 m	20 m
Рег. и локални путеви	10 m					
Остали путеви	6 m	10 m	10 m	10 m	15 m	10 m
Водотоци	5 m	5 m	5 m	20 m	5 m	5 m
Шеталишта и паркиралишта	10 m	15 m	20 m	15 m	30 m	30 m
Остали грађ. објекти	10 m	15 m	20 m	30 m	15 m	15 m

Растојања у табели дата су у метрима, рачунајући код железничких пруга и путева од ивице пружног/путног појаса.

Код проласка у близини или паралелног вођења гасовода уз друге објекте одстојање не сме бити мање од:

- 10 m од спољне ивице путног појаса магистралних путева
- 5 m од спољне ивице путног појаса регионалних и локалних путева,

- 20 m од спољње ивице пружног појаса железничке пруге, осим ако је гасовод постављен на друмски или железнички мост,
- 15 m од крајње осе индустријског колосека,
- 1 m (мерено хоризонтално) од темеља грађевинских објеката, уколико не угрожава стабилност објекта,
- 0,5 m од спољне ивице других укопаних инсталација и мелиорационих објеката,
- 10 m од ножице насипа регулисаних водотока и канала.

Удаљеност укопаног гасовода средњег притиска од уличне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструком антикорозионом изолацијом, према прописима.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице бушењем рова испод те саобраћајнице мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водоточима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Таква сагласност се не може издати за укрштање са железничком пругом.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Гасовод ниског притиска се води подземно и надземно. Када се гасовод води подземно дубина полагања гасовода је минимално 0,8 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

Минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
- ниско и високо-напонски електро каблови	0,5 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,5 m	1,0 m
- технолошка канализација	0,5 m	1,0 m
- бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
- железничка пруга и индустријски колосек	1,5 m	5,0 m
- високо зеленило	-	1,5 m
- темељ грађевинских објеката	-	1,0 m
- локални путеви и улице	1,0 m	0,5 m
- магистрални и регионални путеви	1,3 m	1,0 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Надземно полагање дистрибутивног гасовода се врши само изузетно, уз посебну заштиту од механичких, температурних и утицаја стварања кондензата.

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Бушотине

- удаљеност од бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине,
- од ивице појаса ауто пута и путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m,
- објекти за експлоатацију нафте, земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30 m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10 m од ивице појаса јавних саобраћајница и заштитног појаса далековода и телефонских линија,
- удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења.

У случају изградње објеката од стране будућих инвеститора који би градили своје објекте у близини НИС-Нафтагасових објеката потребно је да набаве сагласност од НИС-Нафтагаса.

Електроенергетска инфраструктура

Основни услови и правила грађења за електроенергетску инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана су:

- трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу;
- површина за изградњу зидане или МБТС трафостанице треба да буде око 5,0X6,0m, минимална удаљеност од других објеката треба да буде 3m;
- стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника), најмање 3,0 m од стамбених и других објеката;
- високонапонска, средњенапонска и нисконапонска мрежа се може градити надземно или подземно на пољопривредном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима;
- средњенапонску 20 kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази;
- око надземних 110 kV далековода обезбедити коридор 25 m, око 220kV 30 m, а око 400 kV 35 m од осе далековода са обе стране;
- грађење објеката у овом коридору, мора бити у складу са, техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења ЈУС Н.ЦО. 105 (Службени лист СФРЈ бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности ЈУС Н.ЦО. 101 (Службени лист СФРЈ, бр. 68/88), као и условима надлежног предузећа;
- електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV (Службени лист СФРЈ, бр. 65/88 и 18/92).

Услови за грађење надземне електроенергетске мреже:

- минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 10-40m у зависности од категорисаности пут;
- минимална висина најнижих проводника треба да буде око 7,0 m;
- минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса неелектрифициране

пруге при укрштању, треба да буде од 5,0-10,0 m , а минимална висина најнижих проводника 7,0 m;

- минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса електрифициране пруге при укрштању, треба да буде минимално 15,0 m, а минимална висина најнижих проводника 12,0 m;

Услови за изградњу алтернативних извора за производњу електричне енергије:

- обезбедити прикључење алтернативних извора на 110 kV, односно 20 kV мрежу јавног електроенергетског система, осим извора који ће служити за сопствену производњу електричне енергије.

За изворе који ће служити за сопствену производњу–појединачни ветрогенератори и парк ветрогенератора:

- стуб на који се поставља ветрогенератор, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- електроенергетску мрежу која повезује ветрогенератор са потрошачем градити подземно;
- за изградњу малих хидроелектрана на постојећим водопривредним објектима потребно је постојеће водопривредне објекте реконструисати пре уградње агрегата.

Електроенергетску подземну мрежу градити по следећим условима:

- ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Просторним планом, електроенергетску каблирану мрежу полагати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту;
- дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;
- електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони путних садржаја, у централним деловима већих насеља, парковским површинама, у зонама са вишепородичним становањем, у радним зонама, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију обавезно каблирати;
- каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза;

Телекомуникациона инфраструктура

Основни услови и правила грађења за телекомуникациону инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана су:

Услови грађења за подземну телекомуникациону мрежу ванграђевинских рејона насеља:

- ТТ мрежу градити у коридорима саобраћајница и некатегорисаних путева;
- дубина полагања ТТ каблова треба да је најмање од 1,2m;
- при паралелном вођењу телекомуникационих и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50m, а угао укрштања око 90°;
- при укрштању телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- при приближавању и паралелном вођењу телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m;
- за потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) телекомуникациона мрежа.

Услови грађења бежичне ТТ мреже (PP) и припадајућих објеката:

- објекти за смештај телекомуникационих уређаја фиксне, мобилне телекомуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се

поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;

- слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити ван централних зона, у привредним зонама и ободима насеља и атару;
- објекат за смештај телекомуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- комплекс са телекомуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- до комплекса за смештај мобилне телекомуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- слободне површине комплекса озеленити.

За све радио релејне коридоре потребно је израдити Елаборате заштите слободних радио релејних коридора.

Услови за изградњу објеката у простору заштићених коридора

Електроенергетска инфраструктура

Заштитни коридор у зависности од напонског нивоа износи: за водове од 400 kV је 35m од осе вода са обе стране (укупно 70m), за водове 220 kV је 30 m од осе вода са обе стране (укупно 60 m) и за водове од 110kV је 25m од осе вода са обе стране (укупно 50m).

Грађење објеката у овом коридору, мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ" бр. 65/88 и 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења ЈУС Н.ЦО.105 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности ЈУС н.цо.101 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/88), као и условима надлежног предузећа.

Телекомуникациона инфраструктура

У заштитној зони радио-релејних коридора могу се градити објекти ограничене висине, дефинисане Елаборатом заштите слободног радио-релејног коридора. У овом коридору не могу се градити објекти који ће својим радом ометати систем радио-релејне везе.

УСЛОВИ ИЗГРАДЊЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Водозахват

Оријентација ка регионалном систему водоснабдевања је стратешка одлука и своје упориште налази у Водопривредној основи Србије. Дозвољава се решавање квалитета пијаће воде путем локалних постројења за кондиционирање. Планском документацијом простор предвиђен за водозахват пружа довољно простора за бушење нових бунара, као и за изградњу постројења за кондиционирање воде за пиће. Прецизна локација самих бунара, као и позиције водоносног хоризонта за каптирање ће се утврдити након пробних геолошких бушотина. Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности воде.

На територији општине Бела Црква за снабдевање насеља водом планиран је и надаље општинског водозахвата код села Стража, као прелазно решење док се не реализује водозахват на потезу Ковин-Дубовац, за потребе Јужног Баната. Овај простор је потребно заштитити у смислу резервисања за ову намену. За простор водозахвата ће се након истражних радова, којим ће се ближе дефинисати његова локација, урадити план детаљне разраде, који ће садржати потребне елементе заштите у складу са

одредбама Правилника о начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите објеката за снабдевање водом за пиће ("Сл. Гласник СРС", бр. 33/77).

Имајући у виду квалитет сирове воде, намеће се закључак како ће кондиционирање пијаће воде бити неопходно. Како би се квалитетно приступило решавању водозахвата, диспозиција неопходних објеката водозахвата (бунарске кућице, црпна станица, објекат за прераду воде, евентуално резервоар) намеће се потреба решавања предметног простора урбанистичким пројектом.

У сваком случају треба предвидети да се евентуални пожари унутар насеља морају гасити са водоводне мреже (уз одговарајући број хидраната), те предметна количина воде за гашење пожара мора бити обезбеђена на изворишту.

Снабдевање технолошком водом могуће је из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности пре и у току експлоатације.

Снабдевање санитарном водом и евакуација отпадних вода за објекте који се налазе на простору општине изван грађевинских реона насеља и којима није доступна насељска комунална и енергетска инфраструктура ће се вршити за сваки објекат посебно уз потпуну примену мера заштите животне средине и уз услове надлежних предузећа.

Зоне и појасеви заштите изворишта водоснабдевања

Обзиром да за простор водозахвата није урађен Елаборат заштите изворишта водоснабдевања, овом планском документацијом се дају смернице за решавање истих, сходно Правилнику о начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите објеката за снабдевање водом за пиће ("Службени гласник СРС", бр.33/78).

У циљу заштите воде за пиће од намерног или случајног загађивања, као и других штетних дејстава која могу трајно утицати на здравствену исправност воде за пиће, неопходно је одредити зоне и појасеве санитарне заштите и то:

- зона непосредне заштите (зона строгог надзора);
- ужа зона заштите (зона ограничења);
- шира зона заштите (зона надзора);
- појасеви заштите.

Зона непосредне заштите одређује се око бунара, црпне станице, постројења за кондиционирање воде за пиће и резервоара. Зона непосредне заштите са свим објектима, постројењима и инсталацијама обезбеђује се ограђивањем. Иста обухвата простор на 10m од наведених објеката. У претходно дефинисани простор зоне непосредне заштите дозвољен је приступ само лицима запосленим на водозахвату која су под здравственим надзором. Зона непосредне заштите се може користити само као сенокос, али без употребе ђубрива, пестицида и хербицида чија би употреба могла загадити воду.

Ужа зона заштите представља површину под санитарним надзором на којој није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу на било који начин загадити воду и мора бити видно означена. Зона уже заштите је довољна да обезбеди заштиту воде од микробиолошког, хемијског, радиолошког или неке друге врсте загађења. У ужој зони заштите, која се не ограђује, земљиште се може користити у пољопривредне сврхе. У овој зони може се ограничити употреба појединих врста ђубрива, пестицида и хербицида.

Шира зона заштите преставља простор у којем је забрањена изградња индустријских и других објеката чије отпадне воде и друге отпадне материје из технолошког процеса производње могу загадити извориште, осим објеката од посебног значаја за заштиту земље.

Појас заштите се успоставља око главних цевовода унутар простора водозахвата и то по 2,5m са сваке стране, гледано у односу на осовину цевовода. Унутар овако формираних појасева заштите није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које на било који начин могу загадити воду или угрозити стабилност цевовода.

За евакуацију отпадних вода планом се предвиђа изградња фекалне канализационе мреже за сва насеља и централни **уређај за пречишћавање** у Белој Цркви, односно потпуна санитација свих насеља у општини.

- Забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама.
- Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара 2.6 класи квалитета воде, могу се без пречишћавања упуштати у мелиоративне канале или Дунав, али никако у постојећа језера.
- За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворене канале предвидети одговарајући предtretман (сепартор уља, таложник); садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l а суспендованих материја до 35 mg/l.
- Санитарно - фекалне и технолошке отпадне воде могу се упуштати у водотоке - Дунав и отворене канале тек након потпуног пречишћавања; квалитет отпадних вода мора да одговара 2. класи воде за Дунав и 2. б класи воде за канале.
- Квалитет ефлуента (према условима ЈВП "Воде Војводине") мора бити такав да одговара 2. б класи воде и то:
 - БПК₅ ср. дневни до 25 mg/l
 - ХПК до 125 mg/l
 - суспендоване материје до 35 mg/l
 - укупан азот до 15 mg/l
 - укупан фосфор до 2 mg/l
 - масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
 - штетне и опасне материје, у складу са Правилником о опасним материјама у водама ("Службени гласник РС", бр. 31/82),
- У отворене канале и водотокове је забрањено испуштати било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији одговарају 2. класи. Уколико се испуштају остале отпадне воде у канале исте се морају комплетно пречистити (примарно и секундарно) како се не би нарушила захтевана 2. класа воде у реципијенту.
- У зависности од потреба, пре испуста у јавну канализациону мрежу урадити предtretман за технолошке отпадне воде код сваког загађивача као и редовно пречишћавање на пречистачу.
- Објекте за прикупљање и третман атмосферских и санитарно-фекалних, односно технолошких вода потребно је радити сепаратно и строго одвојено.
- Ради заштите и даљег несметаног функционисања мелиоративног система, потребно је очувати интегритет детаљне каналске мреже и припадајућих објеката. Потребно је обезбедити радно инспекционе стазе за одржавање канала у зони од 5 до 15 m где се не дозвољава извођење било каквих радова сем у изузетним случајевима, за шта је потребно обратити се водопривредном предузећу ради дефинисања услова.
- Изливи за упуштање атмосферских и пречишћених вода у мелиоративне канале морају се извести тако да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.
- Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим прописима, а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити површинских и подземних вода.
- Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности пре и у току експлоатације.

Депонија комуналног отпада

Постојећа општинска депонија комуналног отпада налази се у КО Црвена Црква и обухвата парцелу број 995. Површина локације износи око 3,5 ha.

Постојећу депонију комуналног отпада уредити на основу Правилника о критеријумима за одређивање локације и уређење депонија отпадних материја ("Службени гласник РС", бр. 54/92), што подразумева најнужније мере заштите (ограђивање депоније, физичко обезбеђивање, прекривање отпада слојем земље, воду на локацији, одвођење отпадних вода и садњу заштитног зеленила).

Након престанка коришћења депоније потребно је извршити њену санацију и рекултивацију на основу пројектне документације.

Јаме-гробнице

Јаме-гробнице за нешкодљиво уклањање угинулих животиња и животињских конфискаата уредити на основу важећих правилника (Правилник о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева – "Службени гласник СРС", бр. 7/81 и Правилник о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева и отпадака животињског порекла и о условима које морају да испуњавају објекти и опрема за сабирање, нешкодљиво уклањање и утврђивање узрока угинућа и превозна средства за транспорт животињских лешева и отпадака животињског порекла – "Службени гласник СФРЈ", бр. 53/89).

Бочни зидови јаме-гробнице треба да буду зидани са плочом и поклопцем који се и закључава и вентилационом цеви. Плоча треба да буде издигнута од околног терена, тако да се атмосферске воде не сливају у јаму гробницу. Дубина јаме-гробнице је најмање 5 m, а дно мора да буде најмање 1 m изнад највишег нивоа подземних вода.

Енергетски објекти

Услови за изградњу нових енергетских комплекса и објеката ће се стећи на основу одговарајућег урбанистичког плана, а у складу са условима надлежног дистрибутера и осталих који су надлежни да их издају за конкретну локацију и објекат.

Комплекс ТС 110/20 kV

- Мин. парцела за изградњу комплекса треба да буде око 70X70m;
- Објекат градити од чврстог стандардног материјала: сендвич зидови од опеке и блокова са хоризонталним и вертикалним армирано-бетонским серкложима и одговарајућом термо и хидро изолацијом. Фасаду извести у "natur" бетону и "robau" опеци. Кровна конструкција је дрвена, а кров коси, нагиб крова 30-35°. Кровни покривач – цреп;
- За потребе садржаја изградиће се армирано-бетонски стуб као носач антена. По потреби, телефонски прикључак обезбедити и са најближе насељске ТТ мреже, према условима које изда надлежно предузеће;
- Обезбедити колски прилаз објекту мин. ширине 5.0m са постојеће приступне саобраћајнице и пешачки прилаз;
- Обезбедити прикључак на водоводну и канализациону мрежу;
- Колско-манипулативне и пешачке површине извести од бетона, бехатона и сл.;
- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели адекватно озеленити и хортикултурно уредити;
- Око комплекса поставити ограду на сопственој парцели или на граници парцеле у договору са суседом. Врата и капије на уличној огради не могу се отварати ван регулационе линије. Мин. висина ограде је око 2,0 m.

3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА У ОКВИРУ ГРАЂЕВИНСКОГ РЕОНА НАСЕЉА ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

За сва насељена места општине Бела Црква потребна је израда одговарајућих **урбанистичких планова**. За општински центар-урађен је и усвојен **Генерални план Бела Црква** ("Службени лист општине Бела Црква" 2/2004. год). За насељено место **Банатска Паланка** урађен је и усвојен Урбанистички план месне заједнице ("Сл лист општине Бела Црква" 5/91.год). Остала насеља општине (12) обрађена су кроз Просторни план општине Бела Црква, 1986.године.

Границе грађевинских реона насеља које се овим Планом задржавају утврђене су у следећим документима:

Одлуком о утврђивању граница изграђеног грађевинског земљишта за насељена места Кусић, Калуђерово, Крушчица, Чешко Село, Добричево, Банатска Суботица, Јасеново, Дупљаја, Црвена Црква и Врачев Гај ("Службени лист општине Бела Црква", бр. 7/1982. год), а за насеље Бела Црква граница грађевинског реона утврђена је Генералним планом Беле Цркве ("Службени лист општине Бела Црква" 2/2004. год)

За насеље Банатска Паланка са Старом Паланком граница грађевинског реона даје се овим Планом.

Опис границе грађевинског реона

Банатска Паланка

Почетна тачка описа, тачка бр. 1 налази се на тремеђи парцела бр. 2565/5, 2565/6 и 2564.

Од тачке бр. 1 граница иде у правцу југоистока и дужином од 190m долази до тачке бр. 2 која је на међи парцела бр. 2565/2 и 2565/1.

Од тачке бр. 2 наставља северном границом парцела бр. 72, 76/1 и 76/2, сече парцелу бр. 2550, наставља северном границом парцеле бр. 77 и 79 и дужином око 156 m долази до тачке бр. 3 која је на тремеђи парцела бр.79, 84 и 2550.

Од тачке бр. 3 граница обухвата парцелу бр. 84 наставља северном границом парцела бр. 83, 85, 88 и 89, дужином од 148 m долази до тачке бр. 4 која је на тремеђи парцела бр. 2549, 89 и 2548.

Од тачке бр. 4 обухвата парцелу бр. 2548 и дужином од 78 m долази до тачке бр. 5 на тремеђи парцела бр.2548, 2547 и 95 (пут).

Од тачке бр. 5 сече пут, парцела бр.95 и долази на источну границу пута у тачку бр. 6.

Од тачке бр. 6 у правцу југа источном границом пута парцела бр. 95, дужином од 32 m долази до тачке бр. 7 на тремеђи парцела бр. 95, 98 и 103.

Од тачке бр. 7 правцем југоистока прати северну границу парцела бр. 98, 99, 100/1 и 102 и дужином од 48 m долази до тачке бр. 8 на тремеђи парцела бр. 102, 103 и 105.

Од тачке бр. 8 граница сече наилазеће парцеле и дужином од 148 m долази до тачке бр. 9 на тремеђи парцела бр. 122, 121 и 131 (пут).

Од тачке бр. 9 сече пут, парцелу бр. 131 и дужином од 15 m долази на источну границу пута до тачке бр. 10 на тремеђи парцела бр. 146, 147 и 154.

Од тачке бр. 10 граница наставља северном границом парцеле бр. 136 сече постојеће парцеле и дужином од 150 m долази до тачке бр. 11 на тремеђи парцела бр. 146, 147 и 154.

Од тачке бр. 11 скреће у правцу североистока, сече постојеће парцеле и дужином од 303 m долази до тачке бр. 12 на тремеђи парцела 183/1, 183/2 и 131 (пут).

Од тачке бр. 12 сече пут парцела бр. 131 и дужином од 10 м долази до тачке бр. 13 на тромеђи парцела бр. 2433, 188 и 131 (пут).

Од тачке бр. 13 наставља северозападном границом парцела бр. 188, 189, 2430/1, 2430/2, у правцу сече парцеле бр. 2429 (пут), 1951 и 1938 и дужином од 220 м долази до тачке бр. 14 на тромеђи парцела бр. 1938 (пут), 1940/2 и 1940/1.

Од тачке бр.14 иде границом парцеле бр. 1940/1 и 1940/2 и дужином од 80 м долази до тачке бр. 15.

Од тачке бр. 15 скреће у правцу југоистока, сече постојеће парцеле и пут и дужином од 115 м долази до тачке бр. 16 на тромеђи парцела бр. 1938/3, 1934 и 1932.

Од тачке бр. 16 иде у правцу југозапада источном границом парцеле бр. 1938/3 и дужином од 142 м долази до тачке бр. 17, која је на тромеђи парцела бр. 559 (пут), 1938 и 1930.

Од тачке бр. 17 дужином од 9 м сече парцелу бр. 559 (пут) и долази до тачке бр. 18 на тромеђи парцела бр. 559 (пут), 566 и 567.

Од тачке бр. 18 иде северном границом пута, парцела бр 550 и дужином од 18 м долази до тачке бр.19 која је на тромеђи парцела бр. 567, 568 и 550 (пут).

Од тачке бр. 19 граница грађевинског реона сече постојеће парцеле и дужином од 260 м долази до тачке бр. 20 на тромеђи парцела бр. 203, 204 и 222.

Од тачке бр. 20 сече постојеће парцеле и дужином од 370 м долази до тачке бр. 21 на тромеђи парцела бр. 273, 275 и 278.

Од тачке бр. 21 скреће у правцу југоистока, сече постојеће парцеле и дужином од 310 м долази до тачке бр. 22 на тромеђи парцела 599/1, 602/1 и 602/3 (пут).

Од тачке бр. 22 обухвата гробље, парцела бр. 601/2, 604/4, 607 и 603 и долази до тачке бр.23 на северној међи парцеле бр.313 (пут) и 314.

Од тачке бр. 23 у правцу југозапада, сече пут, парцела бр. 313, дужином од 28 м долази до тачке бр. 24 на тромеђи парцела бр. 316, 700 и 313.

Од тачке бр. 24 обухвата постојеће парцеле (бр. 316, 318/1, 318/2, 320, 329, 331, 332, 333, 335, 336) и њиховом југоисточном границом долази до тачке бр. 25 на тромеђи парцела бр. 336,714 и 337 (пут).

Од тачке бр. 25 у правцу северозапада сече пут, парцела бр. 337, долази до тачке бр. 26 на тромеђи парцела бр. 350, 348 и 337.

Од тачке бр. 26 граница скреће у правцу југозапада, наставља северном границом парцеле бр. 337 (пут) и долази до тачке бр. 27 на тромеђи парцела бр. 342, 41 и 2929/1

Од тачке бр. 27 сече парцелу бр. 2929/1 и долази до тачке бр. 28 на северној међи парцела бр. 2929/7 (канал) и 2929/1, дужином од 74 м.

Од тачке бр.28 у правцу северозапада сече наилазеће парцеле и дужином од 88 м долази до тачке бр. 29 на међи парцела бр. 2929/5 и 2930/1.

Од тачке бр. 29 скреће у правцу севера, сече парцелу бр. 2930/1 (пут) и дужином од 30 м долази до тачке бр. 30 на тромеђи парцела бр. 414, 413/1 и 2862/1.

Од тачке бр. 30 у правцу северозапада сече постојеће парцеле и дужином од 142 м долази до тачке бр. 31 на тромеђи парцела бр. 422/4, 423 и 424/1.

Од тачке бр. 31 граница грађевинског реона скреће у правцу југозапада и дужином од 88 м долази до тачке бр. 32 (правац 31-32 је управан на правац западне границе парцеле бр. 2862/4).

Од тачке бр. 32 у правцу северозапада наставља западном границом парцела бр. 2862/4/5/6/7/8 и дужином од 146 м долази до тачке бр. 33 на северозападној међи парцела бр. 2862/8.

Од тачке бр. 33 граница скреће у правцу североистока северном границом парцеле бр. 2862/8, дужином од 58 м долази до тачке бр. 34 која је на северној међи парцела бр. 2862/8.

Од тачке бр. 34 у правцу северозапада сече парцелу бр. 2882/1 и дужином од 52 м долази до тачке бр. 35 на међи парцела бр. 2862/1 и 2900.

Од тачке бр. 35 сече парцелу бр. 2862/1 и дужином од 54 м долази до тачке бр. 36 на међи парцела бр. 467/2 и 2862/1.

Од тачке бр. 36 граница наставља западном границом парцеле бр. 467/1/2, 474 и дужином од 140 м долази до тачке бр. 37 на тремеђи парцела бр. 474, 475 и 476.

Од тачке бр. 37 сече постојеће парцеле и дужином од 130 м долази до тачке бр. 38 која је на тремеђи парцела бр. 494, 491 и 492.

Од тачке бр. 38 иде југозападном границом парцела бр. 494 и 493, сече парцелу бр. 498 и у правцу долази до тачке бр. 39 која је на јужној граници парцела бр. 498 и 313 (пут).

Од тачке бр. 39 јужном границом пута, парцела бр. 313, дужином од 100 м долази до тачке бр. 40 на тремеђи парцела бр. 2862/1, 2747 и 313 (пут).

Од тачке бр. 40 сече постојеће парцеле и дужином од 40 м долази до тачке бр. 41 на тремеђи парцела бр. 2860/1, 2860/2 и 2803

Од тачке бр. 41 сече постојеће парцеле и долази до тачке бр. 42 која је на тремеђи парцела бр. 2853 и 505.

Од тачке бр. 42 сече постојеће парцеле и дужином од 392 м долази до тачке бр. 43 која је од северне границе пута, парцела бр. 2830, удаљена 78 м.

Од тачке бр. 43 сече постојеће парцеле, прелази пут (бр. 2830), затим иде западном границом парцеле бр. 2565/5 и дужином од 168 м долази до почетне тачке описа.

Стара Паланка

Почетна тачка описа грађевинског дела насеља налази се на тремеђи парцела бр. 973/1 (пут), 1002 (пут) и 896.

Од тачке бр. 1 граница прати северну границу пута, парцела бр. 1002 дужином од 34 м долази до тачке бр. 2 која је на тремеђи парцела бр. 991/4, 992 и 1002.

Од тачке бр. 2 у правцу југа граница прати источну границу парцеле бр. 991/4 и долази до тачке бр. 3 на тремеђи парцела бр. 991/4, 991/3 и 992.

Од тачке бр. 3 граница сече пут, парцела бр. 992 и дужином од 32 м долази до тачке бр. 4 која је на тремеђи парцела бр. 994, 997/1 и 992 (пут).

Од тачке бр. 4 границом парцела бр. 996 и 997/1 дужином од 53 м долази до тачке бр. 5.

Од тачке бр. 5 наставља источном границом постојећих парцела и долази до тачке бр. 6 која је на северној граници насипа, парцела бр. 980.

Од тачке бр. 6 северном границом насипа долази до тачке бр. 7 на тремеђи парцела бр. 968, 973/2 и 971/2.

Од тачке бр.7 у правцу североистока северном границом пута, парцела бр. 973/2/1, долази до тачке бр.1

До израде урбанистичких планова, ако нема промене у регулацији, услови за уређење и изградњу на грађевинском земљишту у грађевинским реонима насеља општине Бела Црква, одвијаће се према постојећој намени и следећим правилима:

Правила грађења у сеоским насељима општине Бела Црква: Банатска Паланка, Банатска Суботица, Врачев Гај, Гребенац, Добричево, Дупљаја, Јасеново, Кајтасово, Калуђерово, Крушчица, Кусић, Црвена Црква, Чешко Село.

Стање у простору грађевинских реона насеља указује да су насељеност и степен изграђености мали.

Просечна насељеност за Општину је 12,3 ст/ха, највећа је у центру општине Бела Црква 17,3 ст/ха, а најмања 3,1 ст/ха у Чешком Селу.

Проценат изграђености креће се од 4,48 у Белој Цркви до 0,76 (Чешко Село); просек за Општину је 3,10%.

Обзиром на предпостављени демографски пад у планском периоду и да сва насеља остају у постојећим границама грађевинских реона, ови урбанистички параметри ће се и даље смањивати.

Услови за уређење и изградњу појединих садржаја према постојећој намени у насељима Општине ће се дати овим Планом.

У случају потребе за увођењем нових садржаја, пренамена и промена регулације (односно издвајање јавног од осталог грађевинског земљишта) вршила би се изградом одговарајућег Урбанистичког плана за цело насеље или део насеља.

Подела грађевинских реона на зоне

Правила грађења у зони породичног становања

Правила парцелације

Грађевинска парцела је најмањи део простора који задовољава услове за изградњу у складу са утврђеном наменом.

Грађевинска парцела се образује као једна катастарска парцела у складу са следећим условима:

- да има приступ на јавни пут, обезбеђен колски пут у ширини мин. 3,0 m (слободан или преко ајнфора)
- ширина уличног фронта мин. 10,0m, двојних 16,m (две по 8,0m), или се задржава постојећа уколико је изграђена,
- најмања површина грађевинске парцеле 300m², или се задржава постојећа.

Правила регулације

У зони породичног становања је дозвољена изградња породичних стамбених објеката са највише две стамбене јединице, организованих у једном или више објеката.

Пословни простор на грађевинској парцели се може организовати у слободностојећем објекту, у саставу стамбеног објекта, или у саставу другог објекта, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

Дозвољена је реконструкција и доградња постојећих објеката, а у складу са наменом просторне целине.

У зони породичног становања је дозвољена изградња пословног простора и економских објеката само као пратећа функција породичног становања, осим за изградњу јавних објеката.

На грађевинској парцели се могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

У склопу грађевинске парцеле намењене породичном становању, није дозвољена изградња и реконструкција простора, који буком, вибрацијама и другим негативним дејствима могу угрозити услове становања, што је регулисано одлукама и правилницима.

Објекат може бити постављен на грађевинској парцели: у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле); у прекинутом низу (објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле); слободно стојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Уколико се објекат поставља тако да додирује линију грађевинске парцеле, неопходни су услови и сагласност власника суседне парцеле.

Дозвољена је реконструкција објеката који додирују једну од међних линија, под условом да се кроз израду пројектно техничке документације и при извођењу радова обезбеди стабилност суседног објекта.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије северне (неповољне) оријентације је 1,0m под условом да стреха не прелази међну линију и да је обезбеђено одводњавање атмосферских вода са кровних површина на сопствену парцелу. Према овој међној линији (суседу) се могу отварати отвори само нестамбених просторија.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије јужне (повољне) оријентације је 3,0m. Ова удаљеност може бити и мања, уз услове и сагласност власника суседне парцеле, под условом да је обезбеђен колски приступ на парцелу (слободан или преко ајнфора), од мин. 3,0m.

Удаљеност између објеката суседних парцела је мин. 4,0m. Ова удаљеност може бити и мања уз услове и сагласност власника суседне парцеле, или суседног објекта.

Удаљеност објеката од регулационе линије је од 0,0-5,0m.

Кота приземља објекта се одређује, по правилу, у односу на коту нивелете приступног пута.

Кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте тротоара.

За објекте који у приземљу имају нестамбену намену (пословање и друге делатности), кота приземља може бити највише 0,20m виша од коте тротоара, разлику између коте пода и коте тротоара решити унутар објекта.

Испади на објекту не могу прелазити регулациону линију (осим стрехе).

На објектима се могу поставити конзолне надстрешнице и рекламе, на висини од 3,0m од коте тротоара. Исти могу прелазити регулациону линију максимално 1,20m.

Отворене спољне степенице се могу поставити у оквиру грађевинске парцеле.

Највећа дозвољена спратност објеката на грађевинској парцели је П+1+Пот. Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката, обезбеђују на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

На грађевинској парцели се може одобрити изградња економских објеката, као што су: сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), испусти за стоку, водонепропусне ђубришне јаме, ђубришта и др. Минимално растојање ових објеката од било ког другог стамбеног објекта или објекта од општег друштвеног интереса и слично је 20,0m, изведених и коришћених у складу са прописима о држању животиња. Економски објекти се не могу лоцирати испред стамбених објеката према регулационој линији.

Локација објеката евидентираних као културно историјски споменици и археолошки локалитети, ће се реконструисати или градити у складу са условима надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Максимални степен заузетости је 50.
Максимални степен изграђености је 1,0.

На постојећим грађевинским парцелама чији је степен заузетости односно изграђености, већи од дозвољеног, дозвољена је реконструкција постојећих објеката.

Прикључке на постојећу инфраструктуру, по правилу изводити подземно, уз сагласност надлежног предузећа или организације, као саставни део пројектно техничке документације.

Грађевинске парцеле могу се оградавати зиданом оградом до висине од 0,90m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40m. Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује. Зидана непрозирна ограда између парцела, подиже се до висине од 1,40m, уз сагласност суседа, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде. Суседне грађевинске парцеле могу се оградавати живом зеленом оградом, која се сади у осовини грађевинске парцеле. Врата и капија на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије.

Зелене површине у оквиру породичног становања треба да буду најмање 30%.

Контејнери за привремено одлагање смећа, се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити: затворени; на довољној удаљености од стамбених објеката.

Правила грађења јавних објеката и објеката у центру насеља

Центар насеља је намењен објектима у области друштвених активности, пословим делатностима, објектима услужног занаства, администрације, трговине, угоститељства, финансијских активности и слично, као и породичном и вишепородичном становању.

Правила парцелације

Грађевинска парцела је најмањи део простора који задовољава услове за изградњу у складу са утврђеном наменом.

Грађевинска парцела се образује као једна катастарска парцела у складу са следећим условима:

- да има приступ на јавни пут, обезбеђен колски пут у ширини мин. 3,0 m (слободан или преко ајнфора)
- ширина уличног фронта мин. 10,0m, двојних 16,m (две по 8,0m), или се задржава постојећа уколико је изграђена,
- најмања површина грађевинске парцеле 300m², или се задржава постојећа.

Правила регулације

У зони центра насеља је дозвољена изградња породичних и вишепородичних стамбених објеката где објекти породичног становања могу бити организовани у највише четири стамбене јединице, организованих у једном или више објеката.

Пословни простор на грађевинској парцели се може организовати у слободностојећем објекту, у саставу стамбеног објекта, или у саставу другог објекта, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

Дозвољена је реконструкција и доградња постојећих објеката, а у складу са наменом просторне целине.

У зони центра насеља је дозвољена изградња пословног простора без функције становања, и то за потребе трговине, угоститељства, занаства, пословања, администрације, културе, здравства, спорта, рекреације, културе, образовања и слично.

Основни услов за изградњу и уређење друштвеног центра је стриктно поштовање свих одредби које се односе на основну намену:

- поштовање локација свих планираних централних садржаја у насељском подручју, с тим да намене појединих јавних објеката треба схватити условно (карактер објекта треба да буде јавни, а корисник се може мењати);
- одређивање прикладних и довољно пространих комплекса да приме све планиране садржаје,
- сем примарних централних садржаја у посебним комплексима, централни садржаји могу бити испреплетани и са осталим комплементарним наменама, најчешће становањем, радом и слично, с тим да с њима сачињавају просторне и функционалне целине,
- сви објекти централних садржаја морају бити изграђени у складу са позитивним законским прописима који регулишу изградњу конкретне врсте централних садржаја,
- поред физичких структура, у формирању просторно - функционалне структуре друштвеног центра важну улогу треба да имају и систем отворених простора - тргова и паркова,
- урбанистички услови и нормативи који се односе на следеће објекте и активности централних садржаја су:

<i>јаслени узраст (1-3 године)</i>	
- обухват	30 %
- површина комплекса	25-40 m ² / по детету
- изграђена површина	4,5 m ² / по детету
- слободна површина	10 - 15 m ² / детету
<i>за обданишта (3-7 година)</i>	
- обухват	70 %
- површина комплекса	40-50 m ² / по детету
- изграђена површина	5,5 m ² / по детету
- слободна површина	10-15 m ² / по детету
<i>основно образовање (7-14 година)</i>	
- обухват	100 %
- изграђена површина	7,5 m ² / по ученику
- слободна површина	25-30 m ² / по ученику

<i>средње образовање</i>	
- обухват	око 4 % од планир.станов.
- површина комплекса	25 m ² / по ученику
- изграђена површина	10-12 m ² / по ученику
- слободна површина	30 m ² / по ученику
<i>библиотека</i>	
- обухват	25 % свих станов.преко 7 год.ст.
- бр. књига по становнику	1,5 књига/стан.
- површина	80 књига / m ²
- пратећи простор	10 m ² / по запосленом
- остали простор	0,03 m ² / по ученику
<i>здравство</i>	
- постељни фонд	6,0 постеља / 1000 становника
- здравствени кадар	2,5 здрав.радника / 1000 становника
<i>физичка култура</i>	
- обухват	100 % деце предшколског узраста, деце и омладине од 7-19 година
- потребна мин.повр./станов.	3,5 m ² / становнику
- потребна оптим. повр./станов.	5,5 m ² / становнику

Зелене површине комплекса школа треба да задовоље две основне функције: санитарно-хигијенску и фискултурно-рекреативну. За наше нормативе величина школског дворишта треба да буде од 25-35 m²/ученику. У густом градском ткиву површина по ученику може да буде 10-15 m², али не мања од 6 m²/ученику.

Зелене површине треба да чине 40-50% школског комплекса и најчешће се постављају ободно, где ће имати функцију изолације самог комплекса од околних саобраћајница и суседа. Овај зелени тампон треба да буде довољно густ и широк, састављен од четинарског и листопадног дрвећа и шибља, да би обезбедио повољне микроклиматске услове, смањио буку и задржао издувне гасове и прашину са околних саобраћајница.

Предшколске установе треба да пружи услове за безбедан боравак и да задовоље здравствено - хигијенске услове. Потребно је предвидети величину отвореног простора од најмање 15 m²/детету. Зелене површине треба да буду уређене на исти начин као и зелене површине школа. Предшколске установе уредити према овом концепту, у складу са просторним могућностима.

При пројектовању и грађењу објеката за јавно коришћење као и прилаза до њих обавезно се придржавати Правилника о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица ("Службени гласник РС", бр. 18/97).

Реконструкција и изградња у зонама у којима се налазе објекти градитељске баштине и вредне амбијенталне целине може се вршити само у складу са условима надлежне институције за заштиту споменика културе.

На грађевинској парцели се могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

У склопу грађевинске парцеле намењене становању, није дозвољена реконструкција простора, који буком, вибрацијама и другим негативним дејствима могу угрозити услове становања, што је регулисано одлукама и правилницима.

У зони центра насеља није дозвољена изградња производних и складишних објеката већег капацитета.

Објекат може бити постављен на грађевинској парцели: у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле); у прекинутом низу

(објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле); слободно стојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Уколико се објекат поставља тако да додирује линију грађевинске парцеле, неопходни су услови и сагласност власника суседне парцеле.

Дозвољена је реконструкција објеката који додирују једну од међних линија, под условом да се кроз израду пројектно техничке документације и при извођењу радова обезбеди стабилност суседног објекта.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије северне (неповољне) оријентације је 1,0m под условом да стреха не прелази међну линију и да је обезбеђено одводњавање атмосферских вода са кровних површина на сопствену парцелу. Према овој међној линији (суседу) се могу отворати отвори само нестамбених просторија, или помоћних просторија уколико се ради о јавним објектима.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије јужне (повољне) оријентације је 3,0m. Ова удаљеност може бити и мање, уз услове и сагласност власника суседне парцеле, под условом да је обезбеђен колски приступ на парцелу (слободан или преко ајнфора), од мин. 3,0m.

Удаљеност између објеката суседних парцела је мин. 4,0m. Ова удаљеност може бити и мања уз услове и сагласност власника суседне парцеле, или суседног објекта.

Удаљеност објеката од регулационе линије је мин 0,0m. Пожељно је да се објекти постављају на регулационој линији.

Кота приземља објекта се одређује, по правилу, у односу на коту нивелете приступног пута.

Кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте тротоара.

За објекте који у приземљу имају нестамбену намену (пословање и друге делатности), кота приземља може бити највише 0,20m виша од коте тротоара, разлику између коте пода и коте тротоара решити унутар објекта.

Испади на објекту не могу прелазити регулациону линију (осим стрехе).

На објектима се могу поставити конзолне надстрешнице и рекламе, на висини од 3,0m од коте тротоара. Исти могу прелазити регулациону линију максимално 1,20m.

Отворене спољне степенице се могу поставити у оквиру грађевинске парцеле.

Највећа дозвољена спратност објеката на грађевинској парцели је П+2+Пот. Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката, обезбеђују на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

Локација објеката евидентираних као културно-историјски споменици и археолошки локалитети, ће се реконструисати или градити у складу са условима надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Максимални степен заузетости је 60.
Максимални степен изграђености је 1,6.

На постојећим грађевинским парцелама чији је степен заузетости односно изграђености, већи од дозвољеног, дозвољена је реконструкција постојећих објеката.

Прикључке на постојећу инфраструктуру, по правилу изводити подземно, уз сагласност надлежног предузећа или организације, као саставни део пројектно техничке документације.

Грађевинске парцеле могу се оградавати зиданом оградом до висине од 0,90m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40m. Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се оградајује. Зидана непрозирна ограда између парцела, подиже се до висине од 1,40m, уз сагласност суседа, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде. Суседне грађевинске парцеле могу се оградавати живом зеленом оградом, која се сади у осовини грађевинске парцеле. Врата и капија на уличној оградни не могу се отварати ван регулационе линије.

У оквиру стамбеног блока са вишепородичним и мешовитим становањем, неопходно је обезбедити 30 % површина у оквиру којих треба обезбедити просторе за миран одмор, изградња дечија игралишта и травњаке за игру и одмор (овде спадају и паркинг простори и простори за контејнере). Зелене површине треба уредити садњом група лишћара, четинара и шибља где је однос четинара и лишћара 1:3, а 2-2,5 % површина треба да је под цветњацима.

Контејнери за привремено одлагање смећа, се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити: затворени, на довољној удаљености од стамбених објеката.

Правила грађења спортско рекреативних објеката

Изградња и уређење планираних зона спорта и рекреације може се вршити само на основу законом предвиђене документације уз поштовање следећих услова:

- грађевински објекти могу имати спратност П+1+Пк (приземље, спрат, поткровље) а степен изградњености до 20 %,
- сви комплексни намењени спорту и рекреацији морају бити одговарајуће комунално опремљени.

Зеленило спортско-рекреативних површина треба да чини 40-50% од укупне површине. Спортско-рекреативне површине треба да буду заштићене од ветра и добро повезане са осталим деловима насеља. У односу на општу норму од 25m² по становнику унутар градског зеленила, активна рекреација учествује са 18% или 4,5 m²/станов. (дечија игралишта за узраст до 6 година 1%, за децу од 6-14 година 5%, и терени за омладину и одрасле 12% од укупног норматива).

Правила грађења у радној зони

Правила працелације

Грађевинска парцела је најмањи део простора који задовољава услове за изградњу у складу са утврђеном наменом.

Грађевинска парцела се образује као једна катастарска парцела у складу са следећим условима:

- да има приступ на јавни пут, обезбеђен колски пут у ширини мин. 3,0 m (слободан или преко ајнфора)
- ширина уличног фронта мин. 15,0m,
- најмања површина грађевинске парцеле 450m², или се задржава постојећа.

Правила регулације

У радној зони је дозвољена изградња привредних објеката и складишних објеката.

Дозвољена је реконструкција и доградња постојећих објеката, а у складу са наменом просторне целине и правилницима који регулишу одређену делатност.

На грађевинској парцели се могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

Објекат може бити постављен на грађевинској парцели: у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле); у прекинутом низу (објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле); слободно стојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Уколико се објекат поставља тако да додирује линију грађевинске парцеле, неопходни су услови и сагласност власника суседне парцеле.

Дозвољена је реконструкција објеката који додирују једну од међних линија, под условом да се кроз израду пројектно техничке документације и при извођењу радова обезбеди стабилност суседног објекта.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије приближно северне оријентације је 1,0m под условом да стреха не прелази међну линију и да је обезбеђено одводњавање атмосферских вода са кровних површина на сопствену парцелу. Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије приближно јужне оријентације је 5,0m. Ова удаљеност може бити и мање, уз услове и сагласност власника суседне парцеле, под условом да је обезбеђен колски приступ на парцелу (слободан или преко ајнфора), од мин. 3,0m.

Кота приземља објекта се одређује, по правилу, у односу на коту нивелете приступног пута.

Кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте тротоара.

Испади на објекту не могу прелазити регулациону линију (осим стрехе).

На објектима се могу поставити конзолне надстрешнице и рекламе, на висини од 3,0m од коте тротоара. Исти могу прелазити регулациону линију максимално 1,20m.

Отворене спољне степенице се могу поставити у оквиру грађевинске парцеле.

Највећа дозвољена спратност објеката на грађевинској парцели је П+1+Пот. Висина и спратност објеката зависи од технологије производње. Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката, обезбеђују на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

Локација објеката евидентираних као културно-историјски споменици и археолошки локалитети, ће се реконструисати или градити у складу са условима надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Максимални степен заузетости је 60.

Максимални степен изграђености је 1,0.

На постојећим грађевинским парцелама чији је степен заузетости односно изграђености, већи од дозвољеног, дозвољена је реконструкција постојећих објеката.

Прикључке на постојећу инфраструктуру, по правилу изводити подземно, уз сагласност надлежног предузећа или организације, као саставни део пројектно техничке документације.

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом или транспарентном оградом до висине од 2,20m (рачунајући од коте тротоара). Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови оgrade и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капија на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије.

Зеленило радних комплекса треба формирати унутар фабричких комплекса, тако да заузима 30-40% укупне површине, односно ширине 50m, ободом комплекса, уколико постоје просторне могућности.

Контејнери за привремено одлагање смећа, се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити: затворени; на довољној удаљености од стамбених и других објеката.

Правила грађења комуналних површина и објеката

Изградња комуналних објеката и уређење комуналних површина ће се вршити на дефинисаним просторима одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (гробља, водозахват, УПОВ, паркови, заштитно зеленило и др). На истим површинама ће се вршити изградња и пратећих садржаја неопходних за несметано функционисање садржаја.

Водозахват заједнички за сва насеља налази се у селу Стража, општина Вршац, а **уређај за пречишћавање отпадних вода** налази се јужно од општинског центра Беле Цркве и планирани капацитет треба да задовољи пречишћавање отпадних вода за сва насеља.

Изградња инфраструктуре ће се вршити у складу са предложеним трасама датим у графичким прилозима, уз дату могућност одступања што зависи од услова и правила грађење одређених инфраструктурних коридора, месних прилика и др.

Гробља

Задржавају се постојеће локације гробља. Дозвољени су радови на уређењу гробља, уз могућност изградње пратећих комуналних и других садржаја и објеката у функцији намене простора, а у складу са правилницима који дефинишу овакве просторе и датим условима.

Гробља, према Закону о културним добрима, уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине.

Зелене површине гробља (постојећих) допунити зеленилом које треба да је уређено у парковском стилу, а ободом комплекса формирати заштитно зеленило (ширине од 10-15m). Код изразито архитектонске концепције гробља однос површина за сахрањивање према осталим садржајима је 60:40%, док је код пејсажне 40:60%.

Функционална подела треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор
- 16% површине за саобраћајнице
- 3% трг за испраћај
- 1% остали садржаји

Улична мрежа насеља

Уличну мрежу насеља издиференцирати према функцији у насељу и ширем окружењу. Функцију главних насељских саобраћајница имају улице којима пролазе државни и општински путеви преко којих се остварује веза насеља са широм мрежом основних путних праваца друмског саобраћаја. Функцију сабирних улица имају саобраћајнице којим се међусоно повезују насељске целине и насеље са атаром, док остале припадају групи стамбених улица и колско-пешачких прилаза. Функционална подела приказана је у графичком прилогу.

Регулациона ширина постојећих улица према функцији коју свака од њих има у склопу насељске мреже је задовољавајућа, а уколико се укаже потреба за проширењем регулационе ширине појединих улица или формирањем нових унутар блокова, неопходна је разрада одговарајућим урбанистичким планом, а минимална регулациона ширина износи 8,0 метара.

За ефикасно двосмерно одвијање саобраћаја неопходно је да све главне саобраћајнице и сабирне улице имају минимум две саобраћајне траке.

Неопходно је извршити реконструкцију и доградњу постојећих коловоза, а недостајуће изградити тако да експлоатационо-техничке карактеристике одговарају функцији саобраћајница у насељској уличној мрежи.

Мрежу пешачких стаза неопходно је комплетирати изградњом истих бар са једне стране улице, уз регулациону линију у минималној ширини за два реда пешака.

Површинско одводњавање саобраћајница решити обновом и комплетирањем атмосферске канализације.

За потребе јавног путничког превоза постојећа и нова аутобуска стајалишта неопходно је лоцирати, изградити и опремити у складу са прописима (пероне за аутобусе и путнике, чекаоницу и др.). Снабдевање возила погонским горивом омогућити изградњом пумпних станица уз коридор улазно-излазних путних праваца из насеља. Пратећи садржаји ових станица могу бити: ауто сервиси, ресторани, мотели, продавнице и слично. Локације ових станица неопходно је разрадити урбанистичким пројектима.

Како су постојећи јавни паркинзи за путничка возила лоцирани у централној зони насеља неповољно лоцирани у односу на коловоз и раскрснице угрожавајући безбедност саобраћаја, неопходно је исте преуредити тако да физички буду одвојени од коловоза и не ометају прегледност у зони раскрсница.

На основу урбанистичких планова, вршиће се реализација планираних траса обилазница насеља, проширења регулационе ширине постојећих и нових улица, уколико се укаже потреба, којима ће се ближе просторно дефинисати пружање траса, регулациона ширина и експлоатационо-технички елементи саобраћајница у зависности од значаја истих у склопу шире мреже.

На основу урбанистичких пројеката, вршиће се реализација пумпних станица са пратећим садржајима (сервисима за возила, мотелима, паркинзима и др.), уколико нема потребе за издвајањем јавног.

Улично зеленило има задатак да изолује пешачке токове и ободне зграде од колског саобраћаја и створе повољне санитарно-хигијенске и микроклиматске услове и повећају естетске квалитете градског пејсажа. Од укупне површине под саобраћајницама, око 30% треба да је под зеленилом.

Формирати једностране и двостране дрвореде или засаде од шибља у свим улицама у којима дрвореди нису формиран и у којима постоји довољна ширина уличног профила.

У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5 - 3,5 m. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити 2 m од ивице коловоза, а шибље 2 m од ивице зелене траке. Растојање стабала од објеката не би требало да буде мање од 4,5 -7 m што зависи од избора врста. Растојање између дрворедних садница је најмање 5 m, а у зависности од врсте креће се од 5-15 m.

За сваку улицу у којој не постоји дрворед потребно је изабрати по једну врсту дрвећа (липа, дивљи кестен, јавор, софора и др.) и тиме обезбедити индивидуалност улице.

Поред бициклистичких стаза, такође, формирати линијско зеленило у складу са ширином зелене траке.

Зелене површине

У оквиру свих насеља општине ће бити формиране зелене површине јавног и ограниченог коришћења и специјалне намене. Све категорије зелених површина је потребно мрежом уличног зеленила повезати у континуиран систем. Све постојеће зелене површине, пре свега јавног коришћења (паркови, скверови и заштитно зеленило), биће реконструисане у складу са потребама. Заштитно зеленило, као зеленило специјалне намене, биће формирано у функцији заштите насеља на правцима доминантних ветрова и на свим деградираним просторима.

Да би озелењавање насеља дало очекиване резултате у будућности нужно је:

- поштовати просторне диспозиције разних категорија зеленила дефинисаног овим Планом;
- поштовати проценат заступљености разних категорија зеленила у комплексима појединих основних намена у насељу;
- за делове насеља у којима је предвиђена даља урбанистичка разрада применити опште поставке дате Планом;
- у деловима насеља који се даље не разрађују урбанистичком документацијом, озелењавање ће се спроводити према урбанистичким условима издатим у складу са Планом и осталом техничком документацијом у складу са Законом. За озелењавање је неопходна геодетска подлога са снимљеном хоризонталном и вертикалном представом терена и комплетном инфраструктуром. Озелењавање ускладити са подземном и надземном инфраструктуром и техничким нормативима за пројектовање зелених површина. Дрвеће садити на мин. удаљености од:

- водовода	1,5 m
- канализације	1,5 m
- електрокабла	2,5 m
- ТТ мреже	1,0 m
- гасовода	1,5 m

 Однос лишћара и четинара да буде 5:1, а саднице I класе минимум 4-5 година старости.
- при формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се, одредбама Закона о путевима, уз железничку пругу Закона о железници, а уз водотоке Закона о водама.

Ради боље прегледности и лакше примене ови услови наводе се посебно за сваку усвојену категорију зеленила.

Паркови од свих зелених површина имају највећи ефекат остварења функција побољшања микроклимата и организације одмора и рекреације становништва.

Зонирањем површина могу се издвојити следеће функционалне зоне од укупне површине парка:

- миран одмор и шетња и
- дечија игралишта (за предшколски узраст).

У оквиру парковских површина не могу се градити објекти чија је функција супротна основној функцији парка.

У укупном билансу парка алеје, путеви и стазе треба да заузму од 5-20% површине. Најмање 70% површине парка треба да буде под зеленилом.

Скверове треба да чине платои, стазе и различите категорије засада. Стазе и платои треба да чине 35% територије сквера, зелене површине 60-65% (од тога цветњаци 2-4%) а објекти 0-5% од укупне површине.

Главна функција *заштитног зеленила* је смањење неповољних услова микросредине - ублажавање доминантних ветрова, смањење индустријског загађења, неповољног дејстава саобраћаја, везивање земљишта и заштита од ерозије.

Заштитно зеленило формирати уз саобраћајнице вишег реда и у оквиру железничког коридора водећи рачуна о одредбама Закона о путевима и Закона о железници. Ово зеленило, пре свега, треба да изолује становање од саобраћаја и спречи негативне утицаје издувних гасова, буке и вибрације на околне садржаје.

Предвидети формирање заштитног зеленог појаса, на слободним површинама уз насељска гробља, уз уређај за пречишћавање отпадних вода, око језера која ће бити у функцији туризма и рекреације и на површинама предвиђеним за рекултивацију (језера која се и даље експлоатишу, бивша депонија комуналног отпада у насељу).

Насељска инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

За плански период саобраћајна уређеност насеља општине Бела Црква (Банатска Паланка, Кајтасово, Гребенац, Дупљаја, Јасеново, Банатска Суботица, Добричево, Чешко Село, Крушчица, Калуђерово, Кусић, Црвена Црква и Врачев Гај се битније неће мењати (узимајући у обзир величине насеља и низак степен моторизације) с тим са да се планира успостављање насељског система улица са утврђивањем хијерахијских нивоа и то:

- главна насељска саобраћајница (ГНС)
- сабирна насељска саобраћајница (СНС)
- приступне насељске саобраћајнице (ПНС)

Главна насељска саобраћајница (ГНС) чиниће основни саобраћајни капацитет насеља и она ће кумулисати сав саобраћај на нивоу насеља и усмераваће га ка жељеним одредиштима ка окружењу и субрегионима.

Главну насељску саобраћајницу извести са две саобраћајне траке и са елементима који припадају том рангу пута за свако насеље по следећем принципу:

ГНС - ДП I (II) реда са ширином коловоза	7,7 (7,1) m;
ГНС – општински пут са ширином коловоза	7,0 m;
ГНС – некатегорисани пут са ширином коловоза	6,0 m ;

Сабирна насељска саобраћајница (СНС) ће кумулисати интерне саобраћајне токове између насеља и сировинског залеђа-атара. Оне ће се градити од савремених материјала са носивошћу за лак саобраћај и различитим ширинама коловоза по следећем принципу:

СНС – са ширином коловоза 6,0 m (изузетно 5,0 m) за двосмерни саобраћај;

Приступне насељске саобраћајнице (ПНС) омогућаваће приступ до свих осталих насељских (стамбених) садржаја и имаће ширину коловоза од 5,0 m или 3,0 m за једносмерни саобраћај.

У будућности потребно је утврдити (у свим насељима) и изградити /реконструисати микролокалитете аутобуских стајалишта (у облику сепарисаних ниша) у централној зони и зонама уз значајне саобраћајнице, која ће омогућити комфоран трансфер путника.

Бицикличке стазе градити на основу Главних пројеката, са минималном ширином стазе од 1,6 m са савременим забором.

У свим насељима потребно је успоставити континуирани систем пешачких стаза ради омогућавања кретања пешака ван коловоза како би се обезбедила потпуна безбедност кретања ове популације. Пешачке стазе у свим насељским улицама треба изградити најмање са једне стране улице како би се обезбедили услови за кретање пешака при свим временским условима (са ширинама од 1,0 - 1,5 m). У централним зонама насеља може се успоставити пешачки трг за масовно окупљање пешака у пригодним приликама. Такође централне садржаје потребно је опремити са одређеним бројем паркинг места за путничка возила како би се елиминисала стохастична појава паркираних возила на коловозу.

Водопривредна инфраструктура

- Трасу водоводне мреже у насељу полагати између две регулационе линије у уличном коридору (увек изнад колектора фекалне канализације), по могућности у зеленом појасу. Трасу полагати са једне стране улице или обострано зависно од ширине уличног фронта, уз формирање прстенасте мреже због рационалнијег коришћења водоводног система.
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу и условима путне привреде.
- Дубина укопавања водоводне мреже не би смела бити мања од 1,0-1,2m, од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења.
- У насељима, наставити са изградњом, односно пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају и евакуишу санитарне, а посебно атмосферске воде.
- Пре упуштања у насељску мрежу колектора фекалне канализације, извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију.
- Минимални пречник уличних колектора фекалне канализације (гравитационе мреже) не сме бити мањи од Ø 200mm;
- Минималне падове гравитационих колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима.
- Минимална дубина уличног шахта фекалне канализације мора бити 1,50m (за гравитациону канализацију).
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило.
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељском уређају за пречишћавање отпадних вода (УПОВ).
- Атмосферску канализацију градити у принципу са отвореним јарковима, делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице (обострано или једнострано), у зависности од техничких и економских услова.
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти.

Гасоводна инфраструктура

Локација МРС

Минимална удаљеност мернорегулационих станица МРС и регулационо одоризаторских станица РоС у објектима од чврстог материјала од стамбених, пословних и фабричких зграда, радионица и складишта запаљивих материјала износи у зависности од притиска 7 bar и 7 до 13 bar износи 10m и 15m.

Минимална удаљеност мернорегулационих станица (МРС) у објектима од чврстог материјала од трафо станице износи 30m.

Минимална удаљеност мернорегулационих станица (МРС) у објектима од чврстог материјала од надземних електро водова износи 1,5 пута висина стуба.

Минимална удаљеност мернорегулационих станица МРС у објектима од чврстог материјала од осталих инфраструктурних објеката:

државни путеви другог реда и општински путеви	10 m
остали путеви	5 до 8 m
водотоци	5 m
шеталишта и паркиралишта	10 m
остали грађ. објекти	10 m

Улични коридори

За уличне коридоре дати су услови за уређење, изградњу и полагање јавне инфраструктуре (саобраћајне, водопривредне, електроенергетске, гасоводне и телекомуникационе), као и услови за озелењавање.

Гасоводи средњег притиска

Минимална удаљеност мернорегулационих станица МРС и регулационо одоризаторских станица РоС у објектима од чврстог материјала од стамбених, пословних и фабр.зграда, радионица и склад.запаљивих материјала износи у зависности од притиска 7 bar и 7 до 13 bar износи 10m и 15m.

Минимална удаљеност мернорегулационих станица МРС у објектима од чврстог материјала од трафостанице износи 30m.

Минимална удаљеност мернорегулационих станица МРС у објектима од чврстог материјала од надземних електро водова износи 1,5 пута висина стуба.

Минимална удаљеност мернорегулационих станица МРС у објектима од чврстог материјала од осталих инфраструктурних објеката:

државни путеви другог реда и општински путеви	10 m
остали путеви	5 до 8 m
водотоци	5 m
шеталишта и паркиралишта	10 m
остали грађ. објекти	10 m

Минимална удаљеност заштитне ограде од МРС мора бити 3,0 m, а висина ограде најмање 2,0 m.

Код проласка у близини или паралелног вођења гасовода и нафтовода уз друге објекте одстојање не сме бити мање од:

- 10 m од спољне ивице путног појаса државних путева првог реда,
- 5 m од спољне ивице путног појаса државних путева другог реда и општинских путева,
- 15 m од крајње осе индустријског колосека,
- 1 m (мерено хоризонтално) од темеља грађевинских објеката, уколико не угрожава стабилност објекта,
- 0,5 m од спољне ивице других укопаних инсталација и мелиорационих објеката,
- 10 m од ножице насипа регулисаних водотока и канала.

Дубина полагања гасовода је од 0,8 m.

Удаљеност гасовода и нафтовода средњег притиска од уличне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструком антикорозионом изолацијом, према прописима.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице бушењем рова испод те саобраћајнице мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Таква сагласност се не може издати за укрштање са железничком пругом.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

Минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,3 m	0,5 m
- ниско напонски електро каблови	0,3 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,3 m	0,6 m
- високо зеленило	-	1,0 m
- општински путеви и улице	1,3 m	0,5 m
- државни путеви првог и другог реда	1,3 m	0,5 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m
- гасовод	0,3 m	0,5 m
- канализација од бетонских цеви	0,3 m	0,7 m
- шахтови	-	0,3 m

Минимално дозвољено растојање гасовода и нафтовода средњег притиска од темеља објеката је:

- 1,0 m за гасоводе притиска од 2-4 bar,
- 3,0 m гасоводе притиска 7-13 bar.

Растојања могу бити мања ако се гасовод или нафтовод полаже у заштитну цев али не мања од 0,5 m за гасоводе притиска од 2-4 bar и 1,0 m гасоводе притиска 7-13 bar.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Дубина полагања гасовода је од 0,6 m до 1,0 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупца пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити мање од 0,2 m. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља 1,0 m.

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

Минимална дубина укрштања дистрибутивног гасовода са са путевима и улицама је 1,0 m, са железничким пругама 1,5 m, а са индустријским колосецима 1,0 m.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90° . За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње.

Удаљеност гасовода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру у зони становања/централних садржаја и у радним комплексима

Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућни-мерно регулациони сет и мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (prozora, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

Електроенергетска инфраструктура

- На периферним деловима насеља мрежа ће бити ваздушна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима;
- У центру насеља парковским површинама, зонама за спорт и рекреацију светилке за јавно осветљење поставити на канделаберске стубове;
- У деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светилке јавног осветљења поставити на стубове електроенергетске мреже;
- За расветна тела користити живине светилке високог притиска или натријумове ниског (високог), односно расветна тела у складу са новим технологијама развоја;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и телекомуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50m, односно 1,0m за каблове напона преко 10kV;
- При укрштању енергетских и телекомуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90° ;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад телекомуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50m.

Телекомуникациона инфраструктура

- ТТ мрежу градити у коридорима саобраћајница;
- Дубина полагања ТТ каблова треба да је најмање од 0,8m;
- При паралелном вођењу телекомуникационих и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50m, а угао укрштања око 90° ;
- При укрштању телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m.

Услови за постављање надземне мреже КДС у насељу (до изградње широкопојасне ТТ мреже:

- Самоносиви кабел КДС-а поставити на носаче преко изолатора, на стубове нисконапонске мреже по условима надлежне Електродистрибуције, тј. власника електричне мреже;
- Одстојање најнижег кабла КДС-а од површине тла треба да износи најмање 3,5m. На прелазима преко улица иста висина треба да износи најмање 5,0m. Уколико се овај услов не може постићи, кабел поставити подземно на дубини најмање 0,8m;
- Најмање растојање од најнижих проводника електроенергетске мреже мора бити 1,0m.

4. ОСНОВЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА

Зоне и објекти		На основу	
		Урбанистичког плана	Просторног плана
1. Грађевински реони насеља		•	
2. Изградња објеката у функцији пољопривредне производње	Пољопривредна домаћинства – салаши		•
	Виноградарске и воћарске куће		•
	Стакленици, пластеници		•
	Пољопривредне економије, машински парк		•
	Фарме		•
	Објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња		•
	Објекти за гајење печурки, пужева и риба		•
	Објекти намењени преради и финалној обради пољопривредних производа	•	•
3. Изградњу објеката у функцији туризма, спорта, рекреације и заштите и др.	Објекти у функцији туризма, спорта, рекреације, образовања и културе	•	
	Марина на Дунаву	•	
	Туристичко пословни комплекс	•	•
	Куће за одмор	•	
	Заштитни зелени појасеви		•
	Унапређење шумског земљишта и ловишта		•
4. Објекти у функцији производње и путне привреде	Радне зоне	•	•
	Путни садржаји уз државне путеве		•
	Експлоатација природних ресурса		•
5. Постојећи друмски саобраћај			•
6. Планирани друмски саобраћај		•	
7. Грађење унутар железничких коридора		•	•
8. Постојећа водопривредна инфраструктура			•
9. Планирана водопривредна инфраструктура		•	
10. Електроенергетска и ТТ инфраструктура		•	•
11. Термоенергетска инфраструктура		•	•
12. Комунални објекти		•	•

5. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ КОМПЛЕКСА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

Војни комплекси у ул. Јована Поповића бб, "Језеро" и НХ "Славко Мунћан Сава", који се налазе у Белој Цркви **нису перспективни за потребе одбране** и налазе се у Мастер плану отуђења непокретности. Површине ових војних комплекса планирају се за радну зону, пречистач, спортско рекреативне површине и др. Реализацији планских решења и изградњи било каквих објеката, ни на једном делу војне непокретности не може се приступити све до момента коначног регулисања имовинско правних односа између Министарства одбране и будућих корисника.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1. ЛИСТА АКТИВНОСТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

У планском периоду до 2025. године предвиђају се бројне активности у следећим областима.

Демографија

- Одрживи демографски развој општине,
- Активно укључивање локалне самоуправе у спровођењу популационе политике.

Пољопривреда и индустрија

Пољопривреда ће и у наредном планском периоду остати најзначајнија привредна делатност, проистекла из природних предиспозиција јужног Баната, које пружају велике и разноврсне развојне могућности. У циљу ефикаснијег привређивања у првој фази ће се интензивирати следеће активности:

- инвентура просторних могућности и дефинисање производних регија у оквирима општине Бела Црква
- подстицање комплементарности између пољопривреде и прехранбене индустрије; пољопривреде и угоститељства и туризма; пољопривреде и водопривреде
- стимулисање и усмеравање пољопривреде ка профитабилнијим облицима производње (воћарство, виноградарство, сточарство) и измена сетвене структуре (ратарских култура) са циљем производње високоаккумулативних производа
- континуирана едукација пољопривредних произвођача о новим сазнањима и технологијама у области пољопривреде
- подстицање удруживања пољопривредника ради рационалнијег коришћења опреме, лакшег пласмана и боље кредитне способности произвођача
- развој малог агробизниса
- развој прехранбене индустрије, производња камена и песка.

Шуме и шумско земљиште

- Повећање површина под шумама ради достизања оптималне шумовитости;
- Формирање мреже ваншумског зеленила на територији Општине у оквиру пољопривредног земљишта, каналске и путне мреже.

Заштита природних добара

- Активна заштита дела СРП Делиблатска пешчара,
- Валоризација природних добара у поступку заштите,
- Заштита подручја предвиђених за заштиту и вредних делова природе.

Туризам

У односу на потенцијале и садржаје у наредном периоду од четири године, као приоритети развоја у туризму могу се издвојити:

- Развој етно-еко туризма;

- Укључивање приобаља реке Дунав у туристичку понуду, изградњом марине у Старој Паланци, као и припрема урбанистичко техничке документације за реализацију туристичко-пословног комплекса
- Унапређење понуде белоцркванских језера, уз очување пејсажних и еколошких вредности и доградња и реконструкција смештајних капацитета.

Саобраћајна инфраструктура

Реализација планских решења и активности предвиђених Просторним планом зависиће од укупног развоја АП Војводине и Републике Србије, с обзиром на неопходна велика финансијска средства. Редослед приоритетних активности за имплементацију плана је следећи:

- Прва фаза реализације приоритетних активности имплементације Плана (до 2011. године) у домену саобраћаја била би изградња обилазнице државног пута I реда око насеља Бела Црква (према усвојеној варијанти из ГП-а).
- Друга фаза реализације (до 2015. године) била би реконструкција и рехабилитација државних путева II реда бр. 115 и 115-1, као и изградња деонице локалног пута Р-115 – Стара Паланка. У оквиру планског хоризонта до 2015. планира се реконструкција постојећих и завршетак започетих општинских путева. Такође, у оквиру будућег развоја железнице планира се реконструкција и модернизација постојећих железничких капацитета-пруге и станица, како би се овај вид саобраћаја што пре укључио у транспорт људи и добара у оквиру овог и околних простора.
- Друга фаза реализације саобраћајне инфраструктуре (до 2015. године) подразумева и изградњу марине за чамце као основног капацитета наутичког туризма и то као једног од стожера нове привредне активности овог простора.

Динамика изградње ових капацитета може бити и померена (етапна градња) ако инвеститори или концесионари тако буду желели.

Водоприредна инфраструктура

- Изградња система за водоснабдевање у свим насељима општине Бела Црква;
- Изградња канализационих система у свим насељима Општине;
- Завштити изградњу пречистача комуналних отпадних вода у насељу Бела Црква;
- За сва насеља створити услове за евакуацију отпадних вода путем канализације (гравитационо или вакум) на заједнички пречистач у Белој Цркви;
- Регулација и уређење река Караш и Нере;
- Ревитализација постојећег и изградња новог мелирационог система Општине.

Енергетска инфраструктура

Приоритет развоја гасоводне инфраструктуре на предметном подручју, је изградња разводног гасовода и ГМРС Бела Црква за снабдевање целе општине гасом. При том предходно је потребно израдити Студију гасификације општине Бела Црква, којом би се тачно дефинисале смернице развоја, приоритети, повезивање у гасоводни систем Републике и фазе изградње.

Електроенергетска инфраструктура

- Реконструкција и изградња електроенергетске мреже као развојног приоритета у овој области.
- Стварање услова за коришћење обновљивих извора енергије, хидропотенцијала на већ постојећем водопривредном објекту ХС ДТД Кајтасово, изградњом минихидроелектране.

У области **телекомуникационе инфраструктуре** приоритети су изградња нових оптичких каблова, аутоматских телефонских централа, кабловске мреже, система мобилне телефоније и кабловског дистрибутивног система.

Заштита животне средине

- Израда јединственог катастра загађивача на територији општине,
- Успостављање мониторинга квалитета ваздуха, воде и земљишта на простору општине,
- Трајно решавање проблема водоснабдевања довољним количинама квалитетне воде за пиће прикључењем свих насеља на регионални систем водоснабдевања, и одвођења отпадних вода изградњом канализационог система и уређаја за пречишћавање отпадних вода који ће задовољити критеријум да квалитет излазног ефлуента одговара II класи вода,
- Санација и рекултивација дивљих депонија на територији општине,
- Изградња трансфер станице или сакупљачких центара у зависности од одређења општине у склопу система за регионално депоновање отпада на регионалној депонији на територији општине Вршац,
- Формирање заштитног зеленила дуж магистралних и других саобраћајница, уз железничку пругу, око радних и комуналних површина и др.,
- Успостављање мониторинга ваздуха, воде и земљишта, као и биомониторинга на простору СРП Делиблатска пешчара који се делом своје територије налази на простору општине Бела Црква.

Заштита непокретних културних добара

- Покретање поступка заштите евидентираних непокретности под претходном заштитом,
- Примена услова заштите непокретних културних добара.

Социјалне активности и јавне службе

- Реконструкција, адаптација постојећих објеката школства, здравства, културе, спорта и рекреације и др,
- Изградња нових предшколских установа, апотека, ветеринарских станица, као и библиотека у свим насељима,
- Изградња геронтолошког дома у Белој Цркви.

2. ЛИСТА ПРИОРИТЕТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

Листа приоритетних активности се утврђује за 1.фазу имплементације Просторног плана општине Бела Црква, за период 2007. године до 2013. године, а на основу Стратегије развоја општине Бела Црква, март 2007.

Развој комуналне и туристичке инфраструктуре

Гасификација општине Бела Црква

Изградња комуналне инфраструктуре у комплексу Белоцркванских језера

Изградња уличне водоводне мреже у насељеном месту Банатска Суботица у Карашкој улици – Пројекат "Банатска Суботица -Карашка"

Изградња уличне водоводне мреже у насељеном месту Гребенцу у делу улице Саве Мунђана – Пројекат - "Гребенац-С.Мунђан"

Изградња канализационе мреже у Белој Цркви за улице Јована Поповића, Војске Југославије, Карађорђева и део насеља "Јагодара"

Изградња саобраћајнице у улици 2. Октобра у Дупљаји

Санација моста на реци Нери у Кусићу

Реконструкција јавног осветљења на територији општине Бела Црква

Изградња уличне водоводне мреже у насељеном месту Црвена Црква у делу насељеном Ромима – Пројекат – "Црвена Црква – Роми"

Изградња водоводне мреже - локација Марина – "Марина – водовод"

Изградња саобраћајнице у улици Жарка Зрењанина у Јасенову – Пројекат "Изградња саобраћајнице у Јасенову"

Изградња саобраћајнице у улици Жарка Зрењанина у Јасенову – Пројекат "Изградња саобраћајнице у Јасенову"

Санација локалног пута Бела Црква-Крушчица

Изградња водоводне мреже за водоснабдевање насељеног места Калуђерово – Пројекат "Водовод у Калуђерову"

Изградња саобраћајнице у улици Дунавској у Банатској Паланци – Пројекат "Банатска Паланка пут"

Изградња уличних саобраћајница у Белој Цркви – Пројекат "Бела Црква"

Пројекат регулисања сметлишта – "Прва канта"

Изградња уличних тротоара у насељеном месту Бела Црква – Пројекат "Тротоари"

Пројекат – "Завршетак канализационе мреже у насељеном месту Бела Црква"

Реконструкција локалног пута Бела Црква – Кусић – Пројекат "Кусић"

Атарски путеви – јачање коловозне конструкције атарских путева

Развој индустрије, пољопривреде и туризма

Индустријски парк Нера у Белој Цркви – Пројекат "Индустријски парк"

Изградња бициклистичко-пешачке стазе око Градског језера

Санација кеја на Градском језеру у Белој Цркви

Израда Плана детаљне регулације за комплекс Марине на Дунаву код Банатске Паланке – Пројекат "Марина"

Уређење приобаља Градског језера

Развој социјалног сектора

Реконструкција зграде Културно просветног центра – Пројекат – "Реконструкција КПЦ"

Реконструкција објекта "Дечији вртић" – мултиетнички едукативни центар за младе таленте

Уређење прилазних површина градском језеру за потребе инвалида у општини Бела Црква, као и за потребе одмаралишта особа са инвалидитетом - Пројекат – "Прилази-Језеро"

Дневни боравак за децу и омладину "Сунце" – пројекат "Сунце"

Изградња школске спортске хале

Адаптација дотрајале фасаде школске зграде ОШ "Доситеј Обрадовић"

Изградња смештајних капацитета за социјално угрожене у насељу "Стара циглана" – Пројекат "Стара циглана"

"Балон сала"

Реконструкција зграде која се користи као школа, Дом културе и канцеларија Месне заједнице - Пројекат – "Реконструкција Добричево"

Пројекат изградње седишта – трибина на пливалишту – "Трибина на језеру"

Повећање мера заштите деце у саобраћају у општини Бела Црква – Пројекат "Деца у саобраћају"

Пројекат "За квалитетнији и чисти живот"

Пројекат "Техничко опремања органа управе општине Бела Црква"

Израда централног грејања у управној згради општине Бела Црква.

3. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПЛАНА

У имплементацији плана учествују:

- Општина Бела Црква
- Министарство животне средине и просторног планирања,
- Министарство рударства и енергетике,
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде,
- Министарство за инфраструктуру,
- Покрајински секретаријат за пољопривреду,
- Фонд за развој Републике Србије,
- Фонд за развој АП Војводине,
- ЈП Пuteви Србије - Београд
- ЈП Железнице Србије, Београд
- ЈП "Пловпут", Београд
- ЈВП "Воде Војводине",
- Завод за заштиту природе Србије, Радна јединица у Новом Саду,
- Завод за заштиту споменика културе, Панчево,
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије ДОО Електровојводина Нови Сад, Електродистрибуција "Панчево", Панчево
- Белоцрквански водовод и канализација, Бела Црква,
- ЈП "Војводинашуме" Нови Сад, ШГ "Банат" Панчево,
- Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој, Нови Сад.

Средства за финансирање активности на имплементацији просторног плана, обезбедиће се из Средства Републике Србије, АП Војводине, општине Бела Црква, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата Плана.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

Важећи документи

Основни плански документ вишег реда, на коме је заснована израда Плана, је Просторни план Републике Србије, као и ППППН СРП Делиблатска пешчара, чије су одредбе у потпуности испоштоване у контексту просторних решења за подручје општине Бела Црква, основних начела и услова за уређење и изградњу и критеријума за заштиту природних добара и заштиту животне средине, основних смерница за коришћење и уређење шума и шумског земљишта и дефинисања коридора основних инфраструктурних система.

Поред тога су коришћени закони, правилници, стратегије, студије, као и развојни програми: Национална стратегија управљања отпадом, Студија мреже марина на Дунаву у АП Војводини, Програм развоја општине Бела Црква, за период од 2001-2005. године, Стратегија развоја општине Бела Црква, март 2007.

Важећа урбанистичка документација је такође испоштована у контексту реализације основног циља израде Плана, а то је оптимална организација и одрживи развој простора обраде.

Нови документи

Даља разрада Просторног плана општине вршиће се изразом одговарајуће урбанистичке документације, а у складу са Законом и смерницама датим овим Планом:

- израда одговарајућих урбанистичких планова за сва насеља у општини;
- урбанистички планови за:
 - објекте у функцији туризма, спорта, рекреације, образовања и културе,
 - марину на Дунаву,
 - туристичко-пословни комплекс,
 - куће за одмор,
 - нове инфраструктурне коридоре и др.

Овај План ће се спроводити и уграђивањем његових одредби у:

- планове и програме републичких дирекција (за развој, геолошка истраживања, пољопривреду, шумарство, екологију, путеве и др.)
- посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, рекултивација деградираног земљишта, заштита животне средине и др.).

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општинска управа Беле Цркве ће пратити примену Просторног плана, посебно прве етапе имплементације плана о коме ће сачинити Извештај. Саставни део тог Извештаја је оцена спровођења тог плана, са евентуалним делом измене и допуне тог плана.

На основу Извештаја из претходног става, Скупштина општине Бела Црква ће утврђивати потребу да се приступи измени и допуни Просторног плана.

Просторни план општине Бела Црква се потписује, оверава и архивира у складу са Законом о планирању и изградњи.

Просторни план општине Бела Црква је израђен у 6 (шест) примерка у аналогном и 6 (шест) примерака у дигиталном облику.

Један примерак донетог, потписаног и овереног Просторног плана општине Бела Црква у аналогном облику и један примерак у дигиталном облику чува се у архиви Скупштине општине.

Три примерка донетог, потписаног и овереног Просторног плана општине Бела Црква у аналогном облику и три примерка у дигиталном облику чувају се у општинском органу управе надлежном за спровођење плана.

Један примерак донетог, потписаног и овереног Просторног плана општине Бела Црква у аналогном облику и један примерак у дигиталном облику чува се у ЈП "Заводу за урбанизам Војводине" Нови Сад, Железничка 6/III.

Један примерак донетог, потписаног и овереног Просторног плана општине Бела Црква у аналогном облику и један примерак у дигиталном облику чува се у Министарству надлежном за послове урбанизма.

Урбанистички планови, планови и програми развоја који се доносе по посебним прописима, прописи и други општи акти ускладиће се са овим Просторним планом у року од две године од дана његовог ступања на снагу.

Доношењем овог Просторног плана престаје да важи Просторни план општине Бела Црква из 1986. године.

Урбанистички планови, планови и програми развоја донети до дана ступања на снагу овог Просторног плана, примењују се у деловима који нису у супротности са овим Просторним планом.

Просторни план општине Бела Црква ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Бела Црква".

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
општина Бела Црква
Скупштина општине Бела Црква

Број:

Председник

Дана: